

MYLLYPURON PERUSKOULU

45. KAUPUNGINOSA VARTIOKYLÄ, MYLLYPURO

ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN SELOSTUS

ASEMAKAAVAN SELOSTUS
ASEMAKAAVAKARTTA NRO 12517
PÄVÄTTY 5.6.2018

Asemakaavan muutos koskee:

Helsingin kaupungin
45. kaupunginosan (Vartiokylä)
korttelin 45146 tonttia 5,
korttelin 45147 tonttia 2
sekä katu- ja puistoalueita

Kaavan nimi:
Myllypuron peruskoulu

Laatija:
Helsingin kaupungin asemakaavoituspalvelu

Vireilletulosta ilmoittaminen: 2.2.2018
Kaupunkiympäristölautakunta: 5.6.2018
Nähtävilläolo (MRL 65 §): 19.6.–18.7.2018
Asemakaavoituspalvelu: selostusta täydennetty 22.10.2018
Hyväksyminen: kaupunginvaltuusto
Voimaantulo:

Alueen sijainti:
Alue sijaitsee Myllypuron 1960-luvun kerrostaloalueen etelä-
osassa Yläkiventien päässä.

YHTEYSHENKILÖT KAAVANVALMISTELUSSA

Helsingin kaupunkiympäristön toimiala

Asemakaavoitus: Mikko Näveri, arkkitehti

Kaavapiirtäminen: Leena Typpö, suunnitteluavustaja

Liikenne- ja katusuunnittelu: Jussi Jääskä, liikenneinsinööri

Rakennussuojelu: Sakari Mentu, arkkitehti

Teknistaloudelliset asiat: Hanna-Mari Tuominen, diplomi-insinööri

Rakennetun omaisuuden hallinta: Pekka Panhelainen, hankesuunnittelija

Tilapalvelut: Jouko Piilola, arkkitehti (hankesuunnitelman arkkitehtisuunnittelu)

Muut Helsingin kaupungin toimialat

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala: Mia Kuokkanen, johtava arkkitehti

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala /kaupunginmuseo: Mikko Lindqvist, arkkitehti

SISÄLLYSLUETTELO

TIIVISTELMÄ	5
ASEMAKAAVAN KUVAUS	5
Tavoitteet	5
Mitoitus	5
Alueiden käyttötarkoitus ja korttelialueet	6
Liikenne	6
Esteettömyys	7
Luonnonympäristö	7
Suojelukohteet	7
Yhdyskuntatekninen huolto	8
Maaperän rakennettavuus, pohjarakentaminen ja pilaantuneisuuden kunnostaminen.....	9
Vaikutukset	9
SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	10
SUUNNITTELU- JA KÄSITTELYVAIHEET	11

LIITTEET

- 1 Seurantalomake
 - 2 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
 - 3 Sijaintikartta
 - 4 Ilmakuva
 - 5 Asemakaavakartta (A4)
 - 6 Viitesuunnitelman asemapiirros
 - 7 Ote Yleiskaava 2002:sta
 - 8 Ote Helsingin uudesta yleiskaavasta (kaupunginvaltuusto 26.10.2016)
 - 9 Ote voimassa olevista asemakaavoista
 - 10 Liikennesuunnitelma (piir.nro 6832)
 - 11 Viitesuunnitelma
 - 12 Rakennushistoriaselvitys
-

TIIVISTELMÄ

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee Myllypuron peruskoulun tontteja, niiden välissä kulkevaa Myllyväenpolkua ja vähäisessä määrin nykyisen yläastetontin eteläpuolella olevaa puistoaluetta. Kaavaratkaisu mahdollistaa peruskoulun ylätalon laajentamisen ja Myllyväenpolun siirtämisen laajennuksen alueelta uuteen sijaintiin. Peruskoulun ylätalo (entinen Myllypuron yhteiskoulu) suojellaan.

Korttelialueen tonttitehokkuuslukema pysyy entisellään ($e = 0,5$). Koulutonttien rakennusoikeuden määrät muuttuvat vähäisessä määrin tonttien rajasiirtojen johdosta.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piir.nro 6832), jonka mukaan Myllyväenpolku rakennetaan uuteen sijaintiin. Raitilla sallitaan laajennusosan takapihalle kulkeva huoltoliikenne.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että metsäinen Myllyväenpolun alue koulutonttien välissä rakennetaan ja uutta puustoa on istutettava kaadettavan tilalle.

Helsingin kaupunki omistaa alueet. Kaavaratkaisu on tehty kaupungin aloitteesta.

Kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä. Kaavaehdotuksesta ei tehty muistutuksia. Kaavaehdotuksesta saatiin yksi viranomaisen lausunto (Helen Sähköverkko Oy) sen ollessa julkisesti nähtävillä. Lausunnossa ei ollut huomautettavaa asemakaavan muutosehdotukseen. Kaavaehdotukseen ei tehty muutoksia.

ASEMAKAAVANKUVAUS

Tavoitteet

Kaavaratkaisun tavoitteena on mahdollistaa koulun laajentaminen kasvavan oppilasmäärän tarpeiden mukaisesti sekä parantaa erillisten tonttien välistä yhteyttä. Ylätalon (entinen Myllypuron yhteiskoulu) suojelun perusteena on rakennukseen liittyvien historiallisten ja rakennustaiteellisten arvojen turvaaminen.

Mitoitus

Muutosalueen pinta-ala on noin 4 ha.

Kaavaratkaisun myötä rakennusoikeuden määrä kasvaa YL-tontteilla yhteensä noin 250 k-m².

Alueiden käyttötarkoitus ja korttelialueet

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Alueella on kaksi koulurakennusta (valmistuneet 1966 ja 1967) sekä päiväkotijä ja nuorisotilakäytössä oleva rakennus (valmistunut 1966) pihatiloineen. Laajennettavan yläalon tontilla on väliaikainen koulurakennus, joka tullaan poistamaan kaavaillun laajennuksen valmistuttua. Myllyväenpolku on tonttien välissä kulkeva, jalankululle varattua katualue, jota molemmin puolin rajaa tonttien puolella oleva kookas puusto.

Julkisten lähipalvelurakennusten korttelialue (YL)

Nykyiset opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueet (YO) muutetaan julkisten lähipalvelurakennusten korttelialueeksi (YL) vastaamaan alueen moninaista käyttöä. Molempiin tontteihin tehdään rajasiirtoja laajennusosan rakentamisen ja Myllyväenpolun siirron mahdollistamiseksi. Tontitehokkuuslukemat pysyvät ennallaan ($e = 0,5$). Molempien tonttien rakennusoikeuden määrät muuttuvat vähäisessä määrin tonttirajasiirtojen johdosta. Rakennusalueiden rajauksia on muokattu mm. yläalon laajentamisen ja suojelun johdosta. Kaavaratkaisu mahdollistaa nykyisten rakennusten laajentamisen jatkossakin.

Liikenne

Lähtökohdat

Myllyväenpolku on Yläkiventielle Alakivenpuistoon ja sieltä kohti Puumyllypuroa ja Puotinharjua johtava jalankulun ja pyöräilyn raitti. Esikaupungin pääpyörätieverkossa on esitetty läntisen koulutontin eteläreunaan pyöräilyn pääyhteys.

Kaavaratkaisu

Myllyväenpolku rakennetaan uuteen sijaintiin. Raitilla sallitaan laajennusosan takapihalle kulkeva huoltoliikenne. Huoltoliikenteen määrä on vähäinen: teknisen työn materiaalien kuljetus, arviolta muutaman kerran vuodessa ja purunpoiston jäteastian tyhjennys, ratkaisusta riippuen muutaman viikon välein.

Pyöräily-yhteyden sijoittaminen pääpyörätieverkossa ehdotettuun kohtaan läntisen koulutontin kohdalla on tutkittu asemakaavan laadinnan yhteydessä ja todettu, että se halkaisisi koulun eteläisen välituntipihan haitallisesti. Raitin eteläpuolelle jäisi osa koulutontin välituntipihosta, jota käytetään maastohavaintojen perusteella mäenlaskuun. Pyörätieyhteyden toteuttaminen haittaisi tätä toimintoa, kun talvikunnossapidetty ja hiekoitettu yhteys olisi mäen alla.

Tonttien pysäköintipaikkamääräykset on tarkistettu kaupunkisuunnittelulautakunnan laskentaohjeen mukaisiksi. Itäisen koulutontin pohjoisreunalla on varauduttu viereisen asuinkorttelin pelastustien sijoittamiseen. Se ei vaikuta olennaisesti koulun toimintaan, sillä saman ajojhteyden varressa on mm. koulun pysäköintipaikat.

Esteettömyys

Asemakaava-alue on esteettömyyden kannalta normaalia aluetta.

Luonnonympäristö

Myllyväenpolun molemmin puolin on kookasta puustoa, josta suuri osa joudutaan koulun laajennuksen ja Myllyväenpolun siirron johdosta poistamaan. Kaavassa määrätään uusien puiden istutuksesta raitin molemmin puolin.

Suojelukohteet

Lähtökohdat

Seuraava perustuu Helsingin kaupunginmuseon koulurakennusta koskevaan lausuntoon:

Myllypuron lähiön asemakaavan (1962) keskeisiä piirteitä ovat tiivis ja suorakulmainen korttelirakenne, kuutiomaiset rakennusmassat, nauhaikkunat, valkeat elementtipinnat sekä sisäänvedetyt pohjakerrokset. Ominaispiirteisiin kuuluu myös avoin metsäpuiston ilme.

Asuinalueelle sijoitettiin ostoskeskus, koulukeskus sekä liikuntapuisto. Myllypuro rakennettiin nopeassa tahdissa pääosin vuosien 1963–66 välillä. Kaupungin kansakoulun rinnalle nousi vuonna 1967 Myllypuron oppikouluyhdistyksen aloitteesta ja osarahoituksella toteutettu Myllypuron yhteiskoulu, sittemmin yläaste. Suunnittelijana toimi arkkitehti Kimmo Söderholm.

Suurimittakaavainen, kaksikerroksinen koulurakennus jakautuu kahteen siipirakennukseen, joissa toisessa sijaitsevat erikoisluokat, ruokalan ja voimistelusalijuhlasali käsittävästä keskushallirakennusosasta ja toisessa luokkahuoneet. Rakennus edustaa 1960-luvun modernistista betoniarkkitehtuuria, jossa korostuvat materiaalit, rakenteellisuus ja modulaarisuuteen liittyvät piirteet. Betoniarkkitehtuurin olemusta pehmentää luonnonvalo, jota hyödynnetään myös kattoikkunoissa. Alkuperäinen yhteiskoulun ja lukion muodostava suorakulmainen sommitelma on rajannut keskelleen suojatun, etelään aukeavan koulupihan. Lukiorakennus on kuitenkin purettu vuonna 2007.

Myllypuron yläasteen koulu on käynyt läpi monia muutosvaiheita, joista keskeisin on ollut julkisivujen uudistus vuonna 2006. Korjauksessa rakennuksen ominaisluonne on säilynyt, vaikkakin yksityiskohdat ovatkin paikoin kärsineet. Koulu on alueen rakennusinventoinnin piirissä nostettu esille laadukkaana 1960-luvun lopun kouluarkkitehtuurin edustajana. Myllypuron yläkoulu on potentiaalinen suojelukohde, joka Opintielä-inventoinnissa on luokiteltu arvoluokkaan 2 (*Koulurakennus on ajalleen tyypillinen ja sen arkkitehtuurissa on laadukkaita elementtejä. Rakennuksella on historiallisia arvoja. Korjaus- ja lisärakentamisen yhteydessä rakennuksen alkuperäiset arvot tulee huomioida ja muutokset sopeuttaa alkuperäisiin lähtökohtiin*).

Kaavaratkaisu

Koulurakennus suojellaan kaavamerkinnällä *Sr-2. Rakennustaiteellisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokas rakennus*. Rakennusta ei saa purkaa eikä siihen saa tehdä sellaisia korjaus- ja muutostöitä, jotka heikentävät julkisivujen, myös kattokerroksen, rakennustaiteellista arvoa. Korjaustöiden ja mahdollisten muutosten ja laajennusten suunnittelun on perustuttava alkuperäisiin materiaaliratkaisuihin ja massoitteperiaatteisiin. Suojelu koskee myös rakennuksen porraskäytävää.

Pihasuunnitelmassa on huomioitava ulkoalueiden alkuperäiset suunnitteluperiaatteet.

Yhdyskuntatekninen huolto

Lähtökohdat

Kaava-alue on yhdyskuntateknisen huollon verkostojen piirissä.

Rakennuksen yhdyskuntatekniset liitännät sijaitsevat suunnitellun ruokasalin laajennuksen kohdalla.

Suunnitellun koulun laajennusosan kohdalla sijaitsee keskijännitekaapeli.

Kaavaratkaisu

Ennen ruokasalin laajennuksen toteuttamista yhdyskuntatekniset liitännät on siirrettävä tai niiden pysyvyys on muuten varmistettava.

Koulun laajennusosan kohdalla sijaitseva keskijännitekaapeli on otettava huomioon jatkosuunnittelussa.

Kaavakartassa on Myllyväenpolun pohjoispään tasomerkintä ja polkua pitkin kulkevan alueellisen tulvareitin merkintä.

Maaperän rakennettavuus, pohjarakentaminen ja pilaantuneisuuden kunnostaminen

Lähtökohdat

Maanpinnan korkeusasema kaava-alueella vaihtelee välillä noin +24,0–+35,0. Maanpinnan topografia viettää lännestä itään päin edettäessä.

Maaperä on osaksi täyttömaata, jonka alla on savea, silttiä ja hiekkaa sekä osaksi kalliota. Maapeitteen paksuus vaihtelee alueella välillä noin 0,0–10,0 metriä. Alueen luoteisosassa sijaitsee avokalliota.

Pohjaveden pinnan korkeusasema on vaihdellut alueella välillä +23,5–+23,9. Kaava-alue ei sijaitse tärkeällä pohjavesialueella.

Alue on rakennettavuudeltaan normaalia.

Myllypuron yläasteen alueella on laadittu maan pilaantuneisuustutkimus 6.4.2017. Pilaantuneita maita ei havaittu.

Kaavaratkaisu

Kaavaratkaisun mukainen lisärakennus perustetaan eteläosaan mahdollisesti paaluille. Pohjoisosan rakentaminen edellyttää louhintaa.

Pohjaveden pinnan korkeusasema on ajoittain lähes luonnonmukaisen maanpinnan tasossa. Pinnan korkeusasema ei saa pysyvästi alentua kaavaratkaisun toteuttamisen johdosta.

Maaperäolosuhteet eivät rajoita kaavanmukaisen maankäytön toteuttamista.

Vaikutukset

Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille vähäisiä kustannuksia:

1. Myllyväenpolun siirron kustannukset, noin 50 000 euroa (alv 0 %)
 2. Yläkivenrinteen länsipään tasauksen muuttaminen
 3. Koulun tonttijohtojen ja nykyisen Myllyväenpolun alla olevan keskijännitekaapelin järjestelyt.
-

Vaikutukset luontoon ja maisemaan

Laajennuksen rakentamisen ja Myllyväenpolun siirron johdosta koulutonttien välissä oleva korkea puusto joudutaan suurelta osin kaatamaan. Alueelle istutetaan uutta puustoa.

Vaikutukset liikenteeseen

Vaikutukset ovat suurimmat rakentamisaikana. Huoltoajoliikenteestä Myllyväenpolulla aiheutuu vähäistä haittaa jalankululle ja pyöräilylle. Ratkaisu ei ole Myllypurossa poikkeuksellinen, sillä varsin useiden julkisten rakennusten huoltoajo on järjestetty osittain jalankulkuun ja pyöräilyyn tarkoitettujen katujen kautta.

Vaikutukset kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön

Ylätalon laajennuksella ei ole merkittävää vaikutusta alueen kaupunkikuvaan. Laajennusosan suunnittelussa tavoitteena on arkkitehtonisesti alisteinen asema nykyiseen ylätalon nähden. Ylätalon suojelulla turvataan rakennukseen liittyvien historiallisten ja rakennustaiteellisten arvojen säilyminen.

SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Kaavaratkaisu ei ole ristiriidassa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kanssa.

Yleiskaava

Helsingin Yleiskaava 2002:ssa alue on kerrostalovaltaista asumisen ja toimitilojen aluetta (tullut kokonaisuudessaan voimaan 19.1.2007 lukuun ottamatta Malmin lentokentän aluetta). Nyt laadittu kaavaratkaisu on voimassa olevan yleiskaavan mukainen.

Helsingin uudessa yleiskaavassa alue on asuntovaltaista aluetta A2. Nyt laaditussa kaavaratkaisussa on otettu huomioon Helsingin uuden yleiskaavan (kaupunginvaltuusto 26.10.2016) tavoitteet.

Asemakaavat

Alueella on voimassa asemakaavat nro 5784 (vahvistettu 18.5.1966), nro 7235 (tullut voimaan 30.8.1975) sekä nro 10937 (tullut voimaan 19.9.2003). Kaavojen mukaan tontit ovat opetus-toimintaa palvelevien rakennusten korttelialuetta (YO), pinta-alaltaan vähäinen osa muutosalueesta on katualuetta ja puistoa.

Rakennusjärjestys

Helsingin kaupungin rakennusjärjestys on hyväksytty 22.9.2010.

Pohjakartta

Helsingin kaupungin kaupunkimittaushuolto on laatinut pohjakartan.

Maanomistus

Helsingin kaupunki omistaa alueen.

Muut lähtökohdat

Selvitys alueen oloista, rakennuskannasta ja muista ympäristöominaisuuksista on kuvattu kaavaselostuksen kohdassa "Asemakaavan kuvaus" kunkin aiheen kohdalla.

SUUNNITTELU- JA KÄSITTELYVAIHEET

Vireilletulo

Kaavoitus on tullut vireille vuonna 2018 kaupungin aloitteesta.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien viranomaistahojen kanssa:

- Helen Oy
- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala (ent. opetusvirasto)
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala (kaupunginmuseo)

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä kaavan valmisteluaineiston nähtävilläolo

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty liitteenä olevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) mukaisesti.

Vireilletulosta ja OAS:n sekä valmisteluaineiston nähtävilläolosta on ilmoitettu osallisille kirjeillä ja verkkosivuilla www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi sekä lehti-ilmoituksella Helsingin uutisten itäpainoksessa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä valmisteluaineistoa oli nähtävillä 19.2.–16.3.2018 seuraavissa paikoissa:

- info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2
- Asukastalo Myllärissä, Kiviparintie 2 J
- verkkosivuilla www.hel.fi/suunnitelmat

Keskustelutilaisuus pidettiin 28.2.2018 Myllypuron peruskoululla.

Yhteenveto viranomaisten kannanotoista

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta saatiin kaksi kannanottoa. Kaupunginmuseon kannanotto kohdistui ns. ylätalon suojelutarpeeseen ja koulutontin 45147/1 eteläpuolella sijaitsevaan ensimmäisen maailmansodan aikaiseen linnoitusrakenteeseen ja sitä koskeviin suojelumerkintöihin. HSY:n kannanotossa ei ollut huomautettavaa.

Yhteenveto mielipiteistä

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta ei saatu kirjallisia mielipiteitä.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §) 19.6.–18.7.2018

Kaavaehdotus esiteltiin kaupunkiympäristölautakunnalle 5.6.2018 ja lautakunta päätti 5.6.2018 asettaa kaavaehdotuksen nähtäville.

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 30 päivän ajan.

Kaavaehdotuksesta ei tehty muistutuksia.

Kaavaehdotuksesta saatiin yksi viranomaisten lausunto (Helen Sähköverkko Oy) sen ollessa julkisesti nähtävillä. Lausunnossa ei ollut huomautettavaa asemakaavan muutosehdotukseen.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Aineistoon tehdyt täydennykset:

- kaavaselostusta on täydennetty suunnittelu- ja käsittelyvaiheiden osalta.
-

Kaavaehdotuksen esittäminen kaupunginhallitukselle

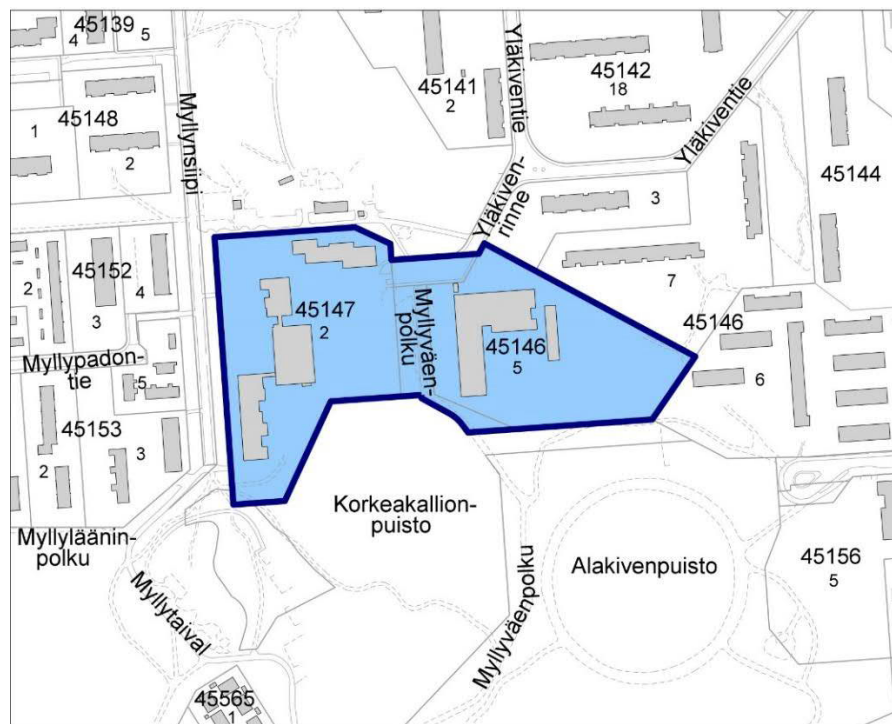
Asemakaavoituspalvelu totesi (22.10.2018) kirjeessään kaupunginhallitukselle, ettei annettu lausunto anna aihetta muuttaa kaavaehdotusta.

Helsingissä 22.10.2018

Marja Piimies

MYLLYPURON PERUSKOULUN ASEMAKAAVAN MUUTOS**OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA**

Myllypuron peruskoulun yhteyteen suunnitellaan laajennusosan rakentamista. 2-kerroksinen laajennusosa sijoittuu nykyisen ylästerakennuksen länsipuolelle siten, että Myllyväenpolkua on siirrettävä. Tavoitteena on yhdistää vierekkäisillä tonteilla sijaitsevat koulukiinteistöt yhtenäiseksi peruskoulukampukseksi. Kaavamuutoksen lähtökohdista ja laajennussuunnitelmien luonnoksista järjestetään keskustelutilaisuus Myllypuron peruskoulun alatalossa (Yläkivenrinne 6) ala-asteella 28.2.2018.

Suunnittelun tavoitteet ja alue

Asemakaavan muutos koskee Myllypuron peruskoulutontteja, niiden välissä olevaa Myllyväenpolkua ja vähäisissä määrin etelässä yläasteen tonttiin rajoittuvia puistoalueita. Tavoitteena on mahdollistaa yläasteen laajentaminen kasvavan oppilasmäärän tarpeiden mukaisesti sekä parantaa erillisten koulutonttien välistä yhteyttä. Nykyisen ylästerakennuksen kaavallista suojelua tutkitaan.

Osallistuminen ja aineistot

Keskustelutilaisuus pidetään Myllypuron peruskoulun alatalossa (Yläkivenrinne 6) 28.2.2018 klo 18–19.30.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja kaavan valmisteluaineistoa on esillä 19.2.–16.3.2018 seuraavissa paikoissa:

- Asukastalo Myllärissä, Kiviparintie 2 J
- verkkosivuilla www.hel.fi/suunnitelmat.

Aineistoon voi käydä tutustumassa info- ja näyttelytila Laiturin asiakaspalvelussa (käyntiosoite Narinkka 2), jossa saa henkilökohtaista neuvontaa. Suunnitteluun liittyvää aineistoa päivitetään Helsingin karttapalveluun kartta.hel.fi/suunnitelmat.

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta pyydetään esittämään **viimeistään 16.3.2018**. Niille, jotka ovat mielipiteen yhteydessä ilmoittaneet sähköposti- tai postiosoitteensa, lähetetään tieto lautakunnan päätöksestä.

Kirjalliset mielipiteet lähetetään osoitteeseen Helsingin kaupunki, Kirjaamo, PL 10, 00099 HELSINGIN KAUPUNKI, (käyntiosoite: Kaupungintalo, Pohjoisesplanadi 11–13) tai sähköpostilla helsinki.kirjaamo@hel.fi.

Mielipiteet voi esittää myös suoraan suunnittelijalle. Tapaamisaika tulee sopia etukäteen. Viranomaisille ja muille asiantuntijoille järjestetään erillinen neuvottelu ja heiltä pyydetään tarvittavat lausunnot.

Kun mielipiteet on saatu, suunnittelu etenee ja laaditaan kaavaehdotus. Kaavoituksen etenemisen vaiheet ja osallistumismahdollisuudet on kuvattu viimeisellä sivulla.

Osalliset

Alueen suunnittelussa osallisia ovat:

- alueen ja lähialueiden maanomistajat, asukkaat ja yritykset
 - seurat ja yhdistykset
 - Myllypuro-seura
 - Helsingin Yrittäjät
 - asiantuntijaviranomaiset
 - Helen Oy
 - Helen Sähköverkko Oy
 - Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
 - pelastuslaitos
 - kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
 - kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
 - sosiaali- ja terveystoimiala
-

Vaikutusten arviointi

Kaavan valmistelun yhteydessä arvioidaan kaavan toteuttamisen vaikutuksia muun muassa, kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja liikenteeseen ja laaditaan tarvittavat selvitykset kaavaratkaisun merkittävien vaikutusten arvioimiseksi. Vaikutusten arviointia suorittavat kaavan valmisteluun osallistuvat kaupungin asiantuntijat.

Suunnittelun taustatietoa

Helsingin kaupunki omistaa alueet. Kaavoitus on tullut vireille kaupungin aloitteesta.

Alueella on voimassa useita asemakaavoja (vuosilta 1966–2001) ja niissä koulutontit on merkitty opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeksi, tonttien välissä oleva alue urheilupuiston alueeksi ja yleiselle jalankululle ja pyöräilylle varatuksi katualueeksi. Yläastetontin eteläpuolella oleva alue on merkitty puistoksi.

Voimassa olevassa Yleiskaava 2002:ssa alue on merkitty kerrostalovaltaiseksi alueeksi kaupunkipuiston rajalla. Helsingin uudessa yleiskaavassa (kaupunginvaltuusto 26.10.2016) alue on merkitty asuntovaltaiseksi alueeksi virkistys- ja viheralueen rajalla.

Suunnittelualue sijoittuu valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön viereen. Suunnittelualueen eteläpuolella sijaitsee RKY 2009-kohdeluetteloon merkittyjä pääkaupunkiseudun ensimmäisen maailmansodan linnoitteita.

Tonteilla sijaitsee koulurakennukset vuosilta 1966 ja 1967. Suunnitteilla olevan laajennusosan kohdalla on korkeaa, havupuuvalttaista puustoa sekä Myllyväenpolun raitti.

Lisätiedot suunnittelijoilta

Maankäyttö

Mikko Näveri, arkkitehti, p. (09) 310 37331, mikko.naveri@hel.fi

Liikenne

Jussi Jääskä, insinööri, p. (09) 310 37129, jussi.jaaska@hel.fi

Rakennussuojelu

Sakari Mentu, arkkitehti, p. (09) 310 37217, sakari.mentu@hel.fi

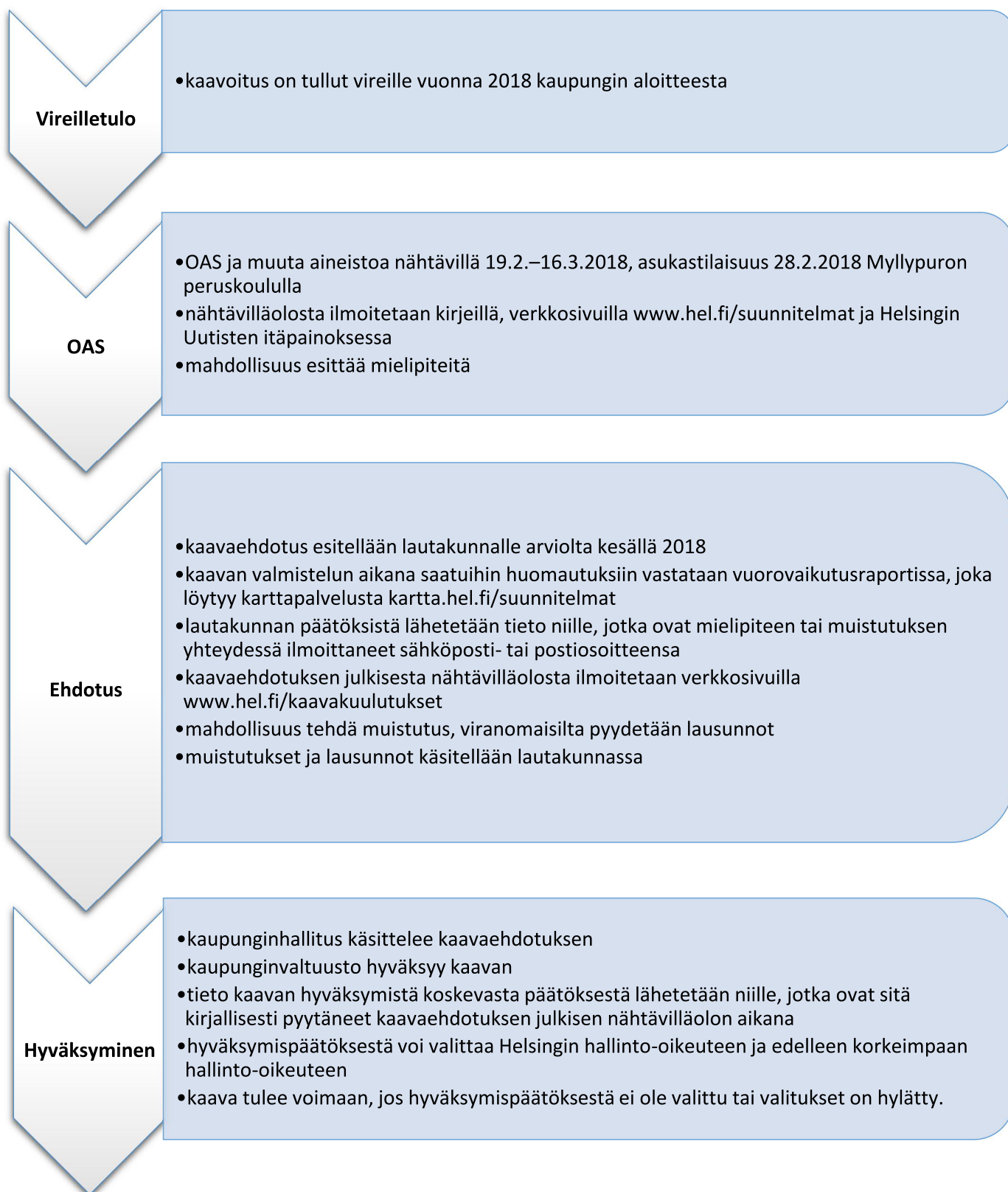
Teknistoloudelliset asiat

Hanna Tuominen, diplomi-insinööri, p. (09) 310 37255, hanna-mari.tuominen@hel.fi

Kaupunkisuunnittelua voi seurata sosiaalisen median kanavissa (facebook.com/helsinkikaupunkiymparisto ja twitter.com/helsinkikymp) sekä Suunnitelmavahti-palvelun avulla, jonka voit tilata osoitteesta www.hel.fi/suunnitelmavahti.

Kaavoituksen eteneminen

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta 091 Helsinki Täyttämispvm 05.04.2018
Kaavan nimi Myllypuron peruskoulu
Hyväksymispvm Ehdotuspvm
Hyväksyjä Vireilletulosta ilm. pvm
Hyväksymispykälä Kunnan kaavatunnus
Generoitu kaavatunnus
Kaava-alueen pinta-ala [ha] Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]
Maanalaisien tilojen pinta-ala [ha] Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha] 4,0228

Ranta-asemakaava Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm] Omarantaiset Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm] Omarantaiset Ei-omarantaiset

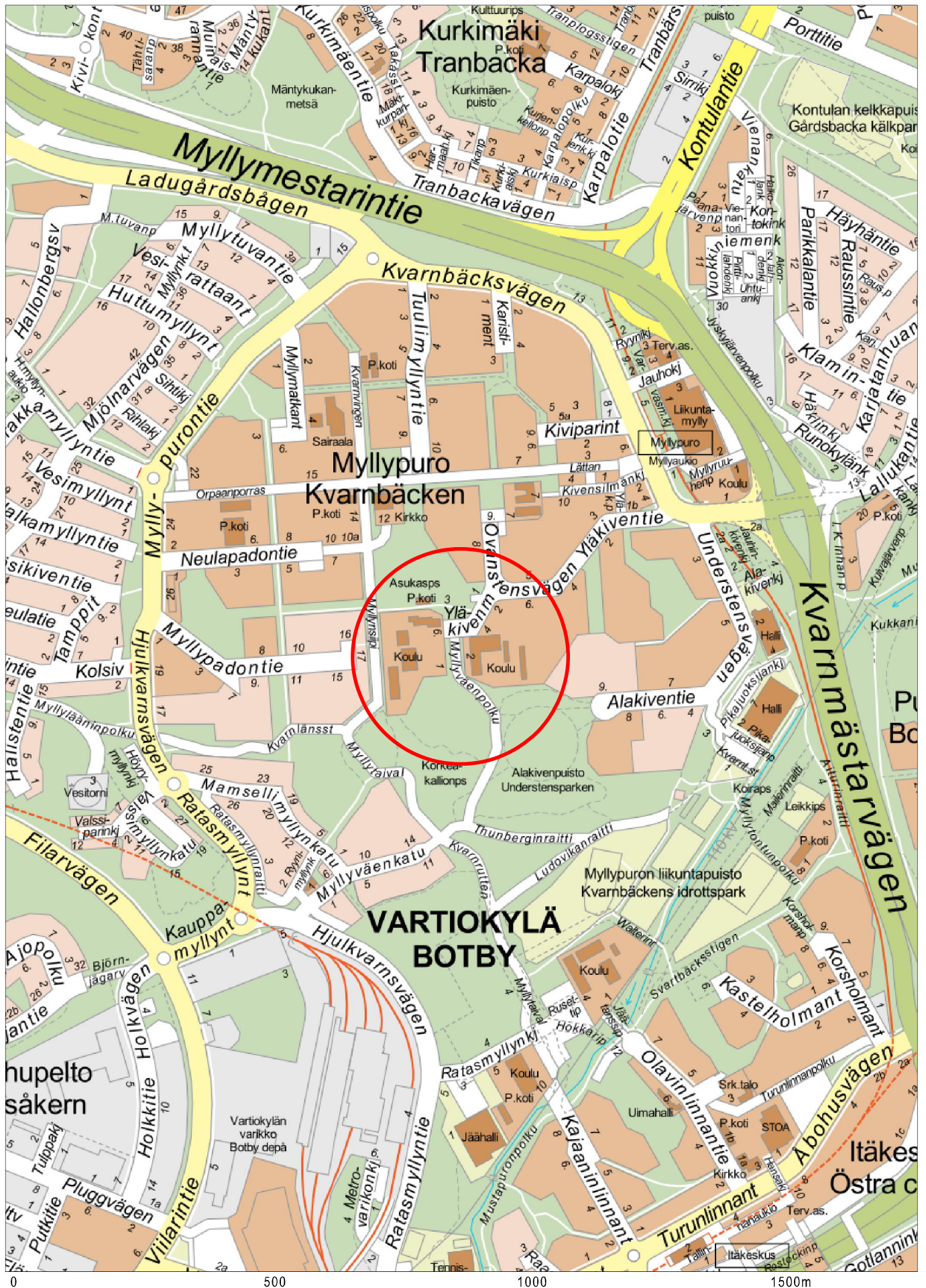
Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	4,0228		19626	0,49	0,0000	262
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä	3,9251	97,6	19626	0,50	0,0524	262
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä					-0,0741	
R yhteensä						
L yhteensä	0,0977	2,4			0,0217	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinntät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	4,0228		19626	0,49	0,0000	262
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä	3,9251	97,6	19626	0,50	0,0524	262
YL	3,9251	100,0	19626	0,50	3,9251	19626
YO					-3,8727	-19364
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä					-0,0741	
VP					-0,0647	
VL					-0,0094	
R yhteensä						
L yhteensä	0,0977	2,4			0,0217	
Kev.liik.kadut	0,0977	100,0			0,0217	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

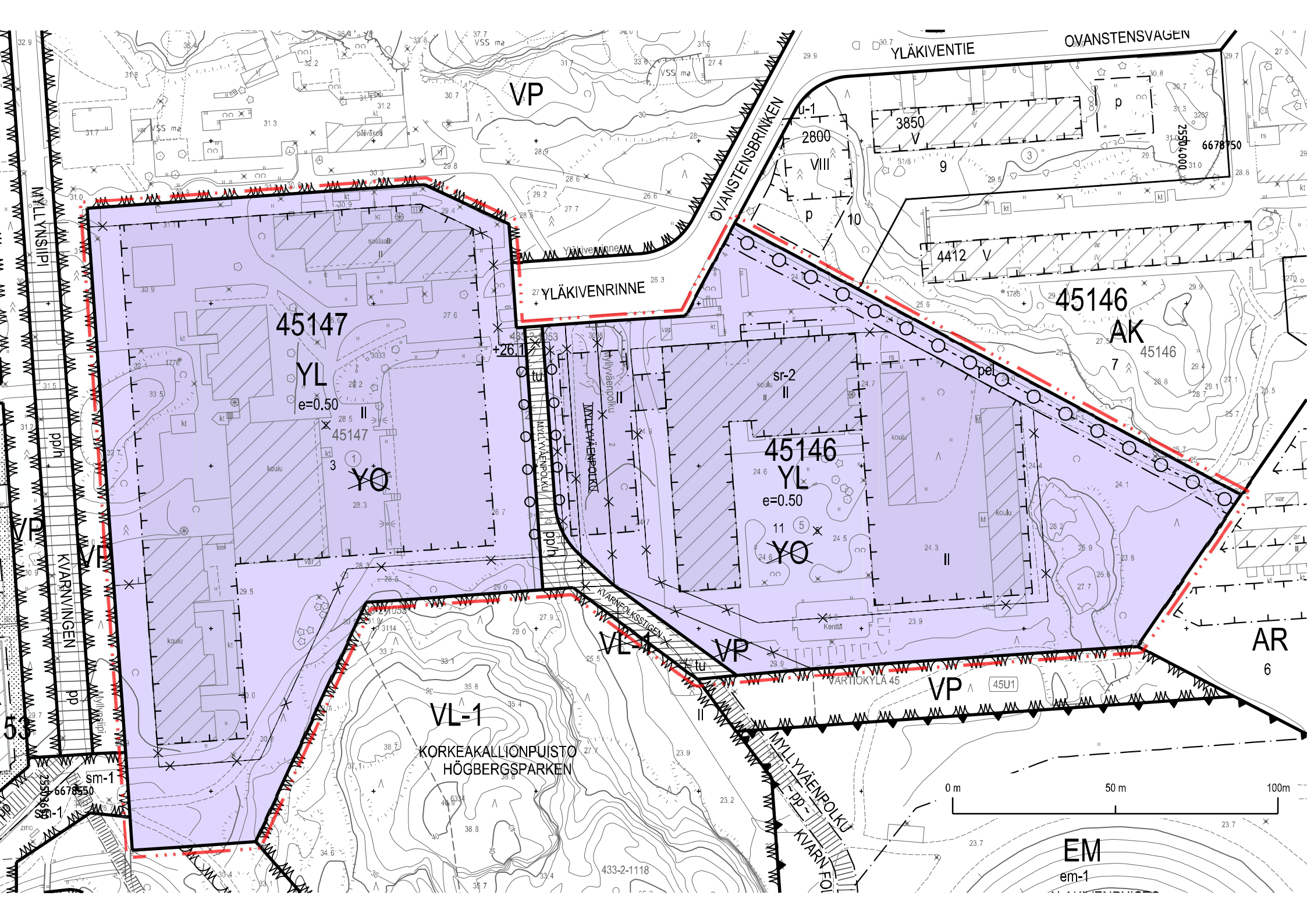
Sijaintikartta
Myllypuro, peruskoulu

Helsingin kaupunki
Asemakaavoitus
Itäinen alueyksikkö / täydennysrakentamis tiimi

Ilmakuva
Myllypuro
peruskoulu

Helsingin kaupunki
Asemakaavoitus
itäinen alueyksikkö / täydennysrakentamis tiimi

VP

YLÄKIVENTIE

ÖVANSTENSVAGEN

ÖVANSTENSBRINKEN

u-1
2800
VIII
p
10

3850
V
9

25504000
6678150

45147

YL

e=0.50

45147

YO

27 YLÄKIVENRINNE

+26.11

MYLLYVÄENPOLKU
2

45146

YL

e=0.50

11
YO

45146

AK

45146

7

AR

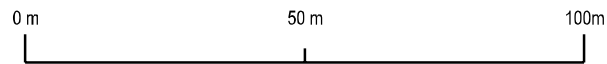
6

VL-1

KORKEAKALLIONPUISTO
HÖGBERGSPARKEN

VP

45U1

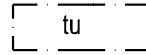
EM

em-1

ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA
-MÄÄRÄYKSET

YL

Julkisten lähipalvelurakennusten korttelialue.

Tulvareitti. Alueelle ei saa tehdä veden virtausta estäviä rakenteita.

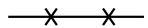
2 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Istutettava puurivi. Sijainti on ohjeellinen.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

-Koulut 1 ap / 600 k-m²
-Päiväkodit 1 ap / 300 k-m²

45146

Korttelin numero.

Polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:

-Koulut 1pp / 30 k-m²
-Päiväkodit 1 pp / 90 k-m²

2

Ohjeellisen tontin numero.

Myllyväenp

Kadun nimi.

Tällä kaava-alueella korttelialueelle on laadittava erillinen tonttijako.

e=0.5

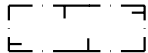
Tehokkuusluku eli kerrosalan suhde tontin pinta-alaan.

II

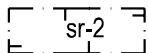
Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

+ 26.1

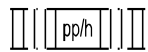
Maanpinnan likimääräinen korkeus-asema.

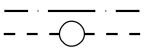
Rakennusala.

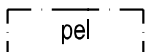
Rakennustaiteellisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokas rakennus. Rakennusta ei saa purkaa eikä siihen saa tehdä sellaisia korjaus- ja muutostöitä, jotka heikentävät julkisivujen, myös katto-kerroksen, rakennustaiteellista arvoa. Korjaustöiden ja mahdollisten muutosten ja laajennusten suunnittelun on perustuttava alkuperäisiin materiaaliratkaisuihin ja massoitteperiaatteisiin. Suojelu koskee myös rakennuksen porrassaulaan.

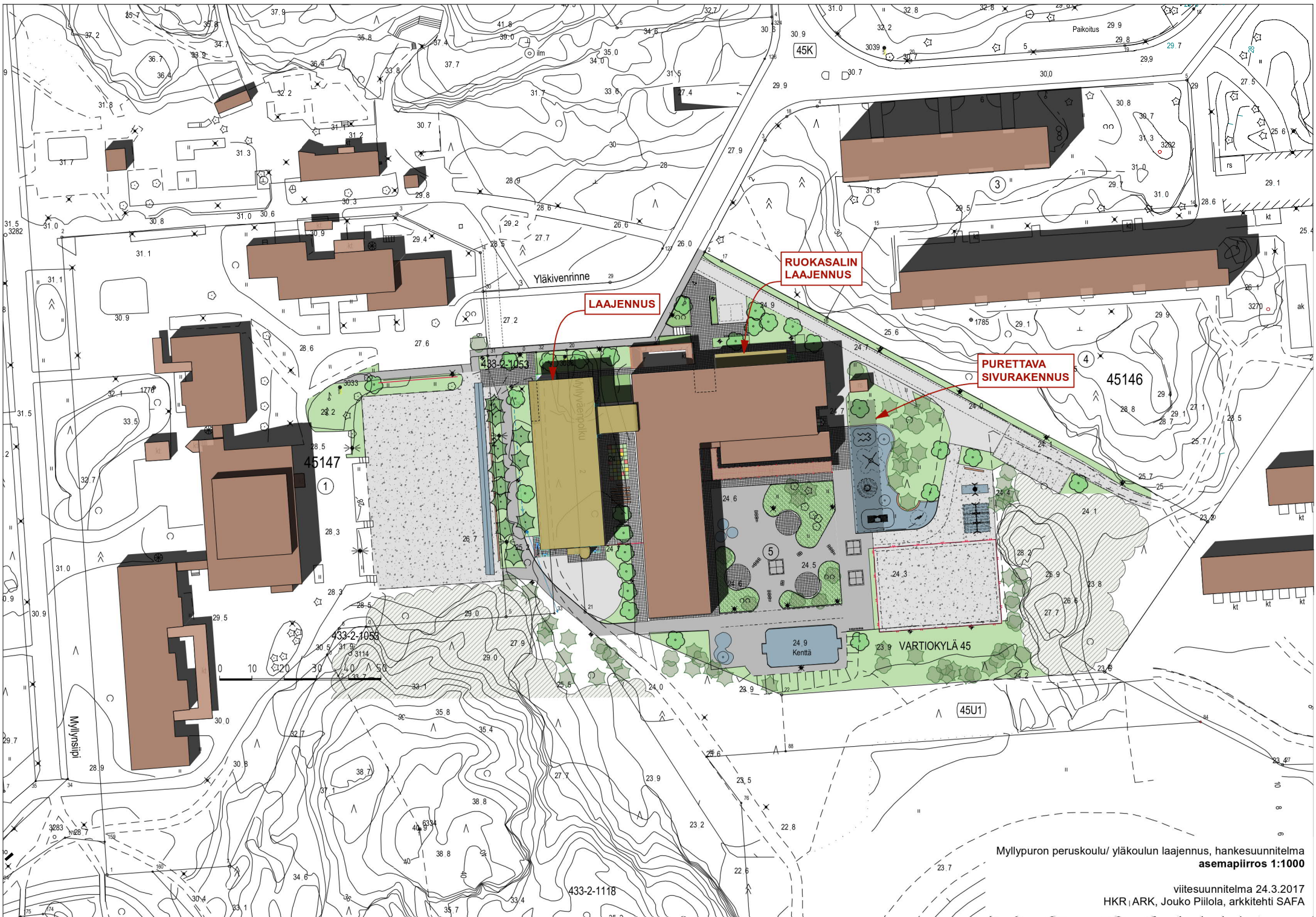
Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu, jonka kautta huoltoajo on sallittu.

Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.

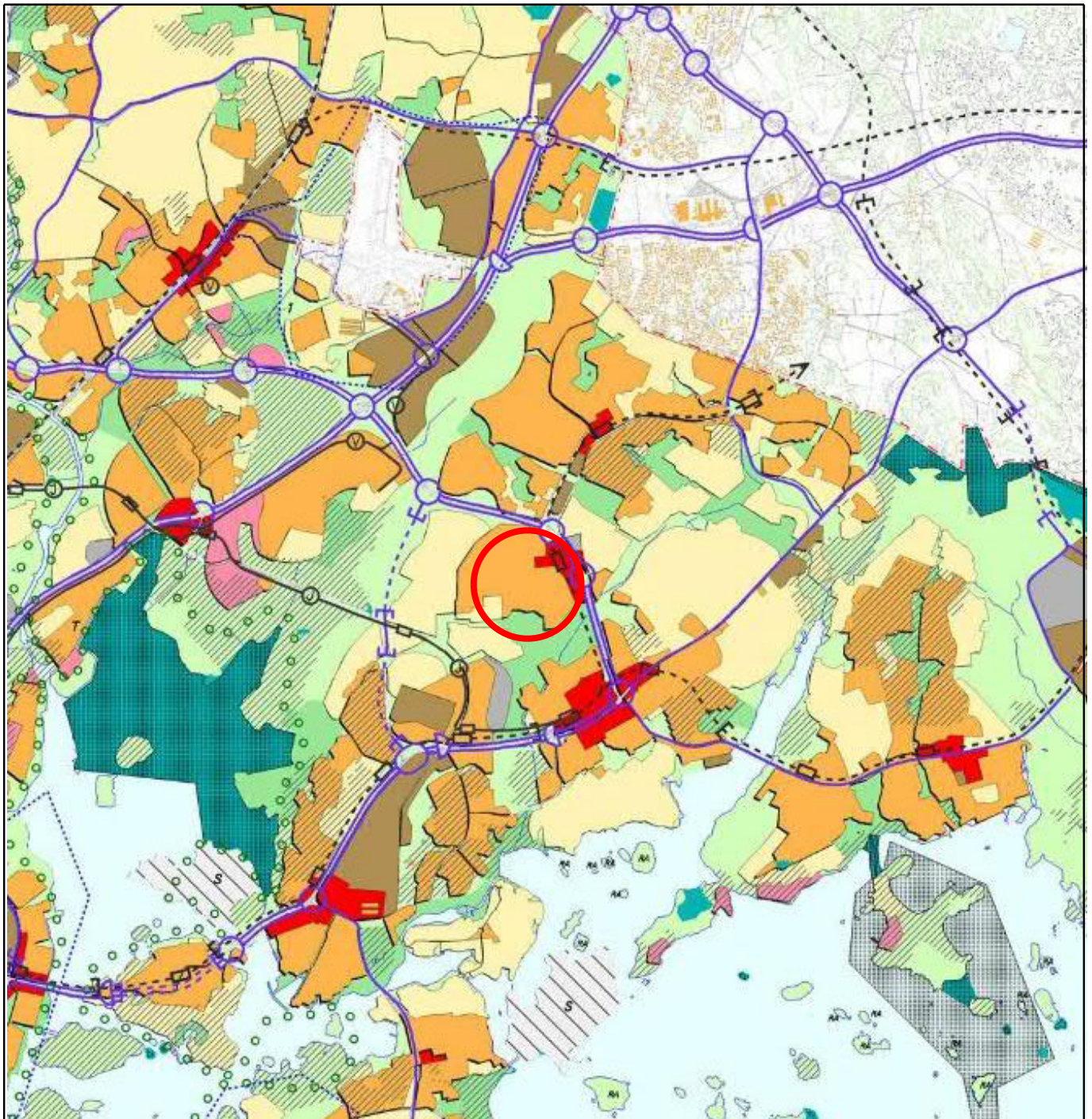

Alueelle saa sijoittaa siihen rajoittuvia tontteja palvelevia pelastusteitä.

Myllypuron peruskoulu / yläkoulun laajennus, hankesuunnitelma
asemapiirros 1:1000

viitesuunnitelma 24.3.2017
HKR | ARK, Jouko Piilola, arkkitehti SAFA

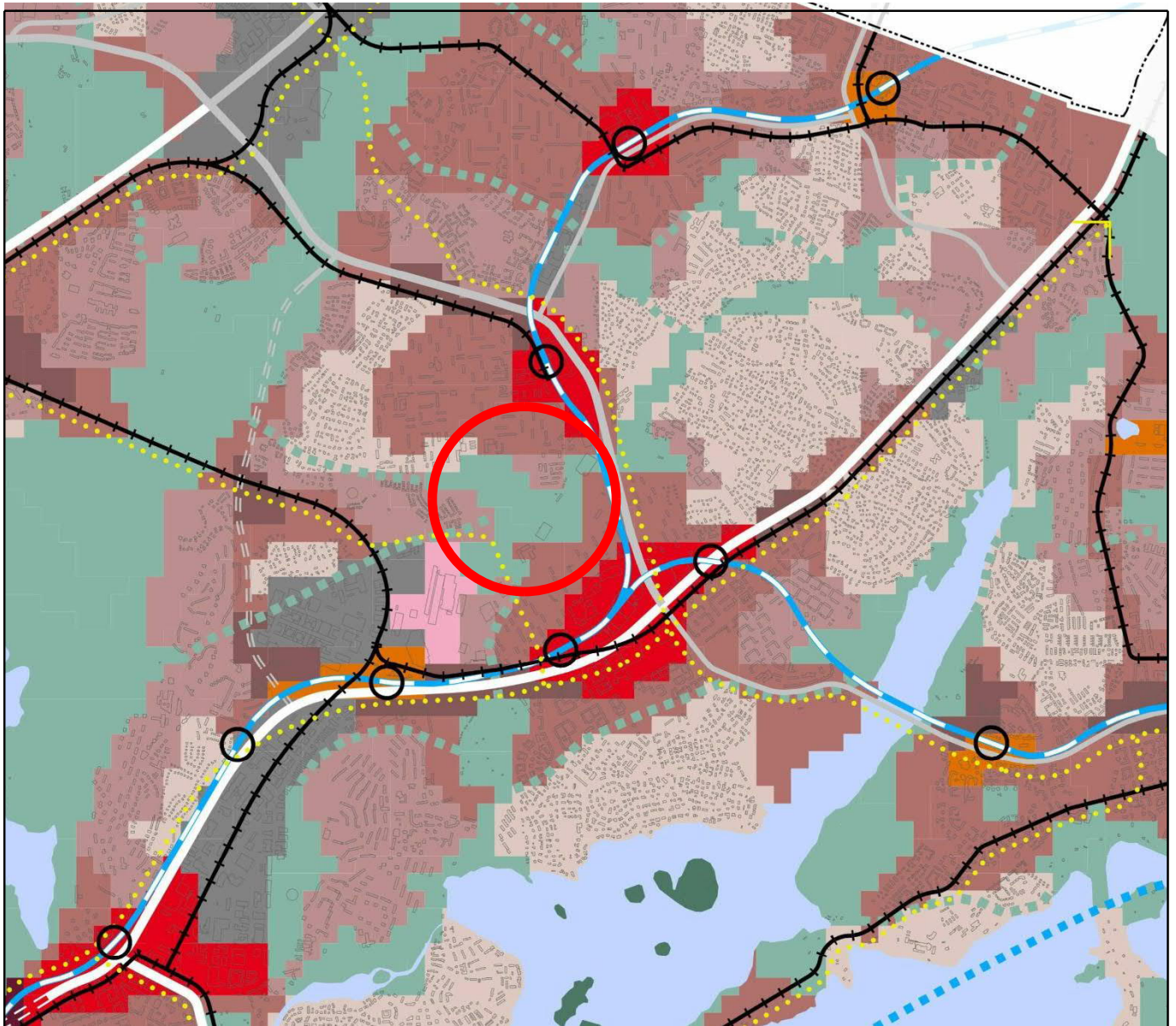
- KESKUSTATOIMINTOJEN ALUE
- KERROSTALOVALTAINEN ALUE, ASUMINEN/TOIMITILA
- T* Toimintalavaltaisena kehitettävä alue.
- PIENTALOVALTAINEN ALUE, ASUMINEN
- HALLINNON JA JULKISTEN PALVELUJEN ALUE
- TYÖPAIKKA-ALUE, TEOLLISUUS/TOIMISTOSATAMA
- TEKNISEN HUOLLON ALUE
- KAUPUNKIPIIUSTO
- HUV EA* Ympäristöolosuhteina tiivistettävänä kehitettävä alue. Ekokasvun kehittäminen.

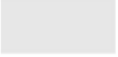

- VIRKISTYSALUE
- Helsinki-puistona kehitettävä alue.
- LR LIIKENNEALUE
- LS SATAMA-ALUE
- SOTILASALUE
- (A)** Alue, joka muutetaan asunto- ja virkistys-alueeksi, jos yleiskaavakartalla osoitettu muu toiminta siirtyy alueelta pois.
- LUONNONSUOJELUALUE
- KULTTUURIHISTORIALLISESTI, RAKENNUS-TAITEELLISESTI JA MAISEMAKULTTUURIN KÄNNÄLTÄ MERKITTÄVÄ ALUE
- MAAILMANPERINTÖKOHDE

- VESIALUE
- KESKUSPIIUSTON ALUE
- SUUNNITTELUALUE
- SELVITYSALUE, JONKA MAANKÄYTTÖ RATKAISTAAN YLEISKAAVALLA TAI OSAYLEISKAAVALLA
- MOOTORIKATU
- PÄÄKATU
- METRO TAI RAUTATIE ASEMIINEEN
- JOUKKOLIIKENTEEN KEHÄMÄINEN RUNKO-LINJA ASEMIINEEN (JOKERI, bussi tai raitiotie)
- PÄÄLIKENNEVERKON MAANALAINEN OSUUS
- VIIRA, NOPEAN RAITIOTIEN VARAUS
- KÄVELYKESKUSTA

Ote yleiskaava 2002:sta
Myllypuro,
peruskoulu

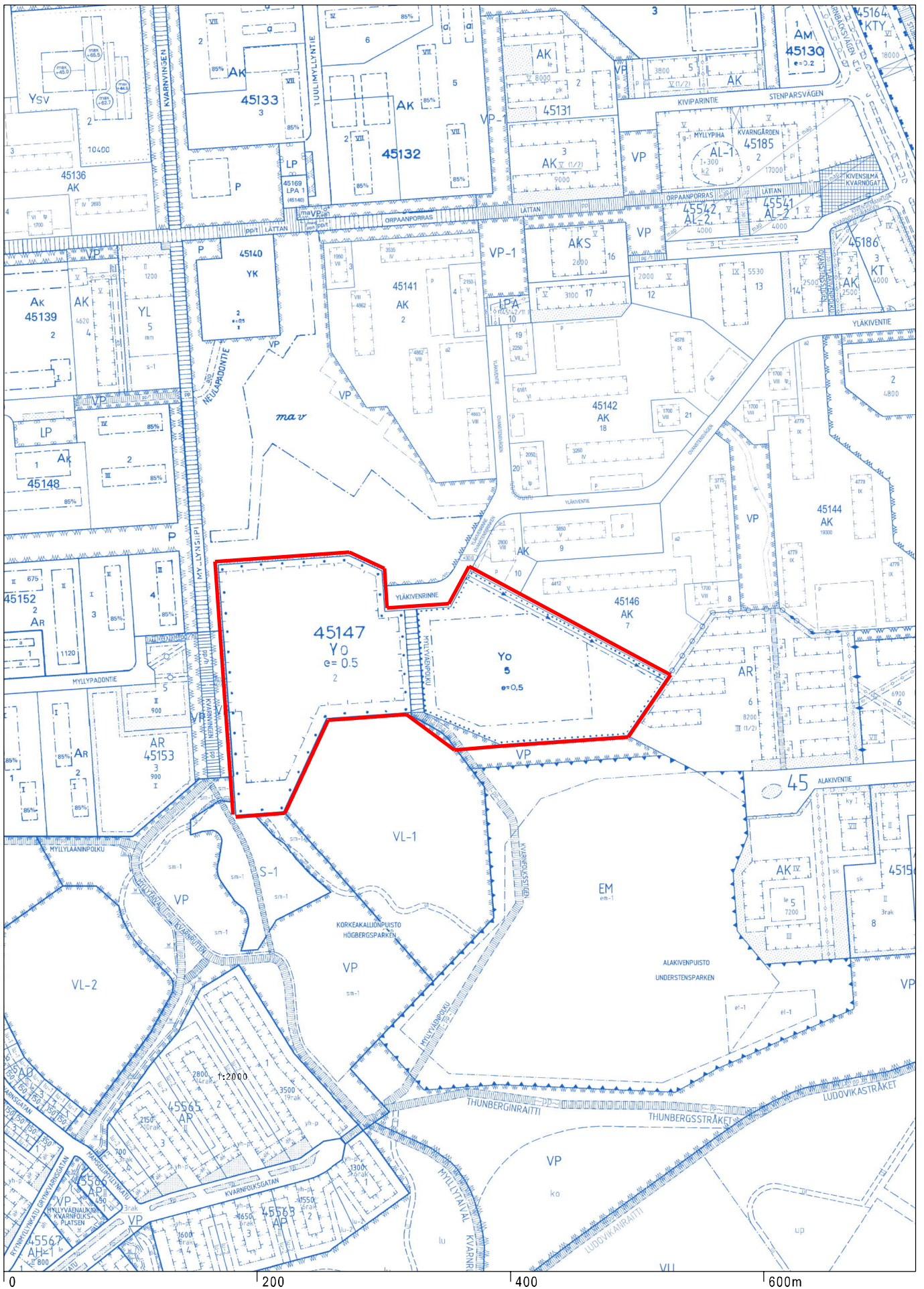
Helsingin kaupunki
Asemakaavoitus
itäinen alueyksikkö / täydennysrakentamistiimi

	Liike- ja palvelukeskusta C1		Satama		Pikaraitiotie
	Kantakaupunki C2		Puolustusvoimien alue		Raideliikenteen yhteystarve
	Lähikeskusta C3		Virkistys- ja viheralue		Valtakunnallisesti/seudullisesti tärkeä tie tai katu eritasoliittymineen
	Asuntovaltainen alue A1		Merellisen virkistys- ja matkailun alue		Kaupunkibulevardi
	Asuntovaltainen alue A2		Viheryhteys		Pääkatu
	Asuntovaltainen alue A3		Rantaraitti		Valtakunnallisesti tai seudullisesti tärkeän tien tai kadun, kaupunkibulevardin tai pääkadun maanalainen tai katettu osuus
	Asuntovaltainen alue A4		Vesialue		Baanaverkko
	Suomenlinnan aluekokonaisuus		Rautatie asemineen		Östersundom ei kuulu kaava-alueeseen
	Toimitila-alue		Metro asemineen		Viiva 30 metriä sen alueen ulkopuolella, jota päätös koskee. Yleiskaava kattaa kaupungin hallinnollisen alueen poislukien Östersundom.
	Yhdyskuntateknisen huollon alue		Raideliikenteen runkoyhteys		

Ote Helsingin uudesta yleiskaavasta
(kaupunginvaltuusto 26.10.2016)
Myllypuro
Myllypuron peruskoulu

Helsingin kaupunki
Asemakaavoitus
itäinen alueyksikkö / täydennysrakentamistiimi

Ote ajantasa-asetmakaavasta

Kartta eri korkeusjärjestelmässä

kuin asemakaavan muutos

**Myllypuro
peruskoulu**

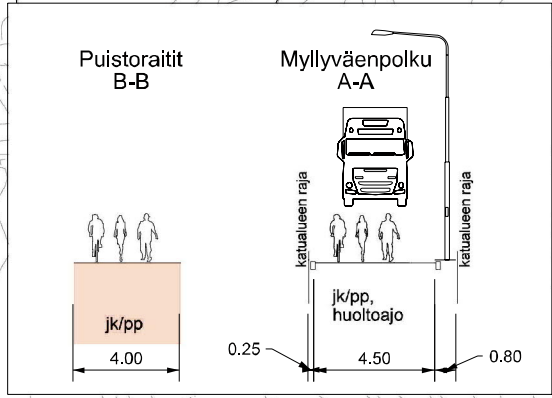
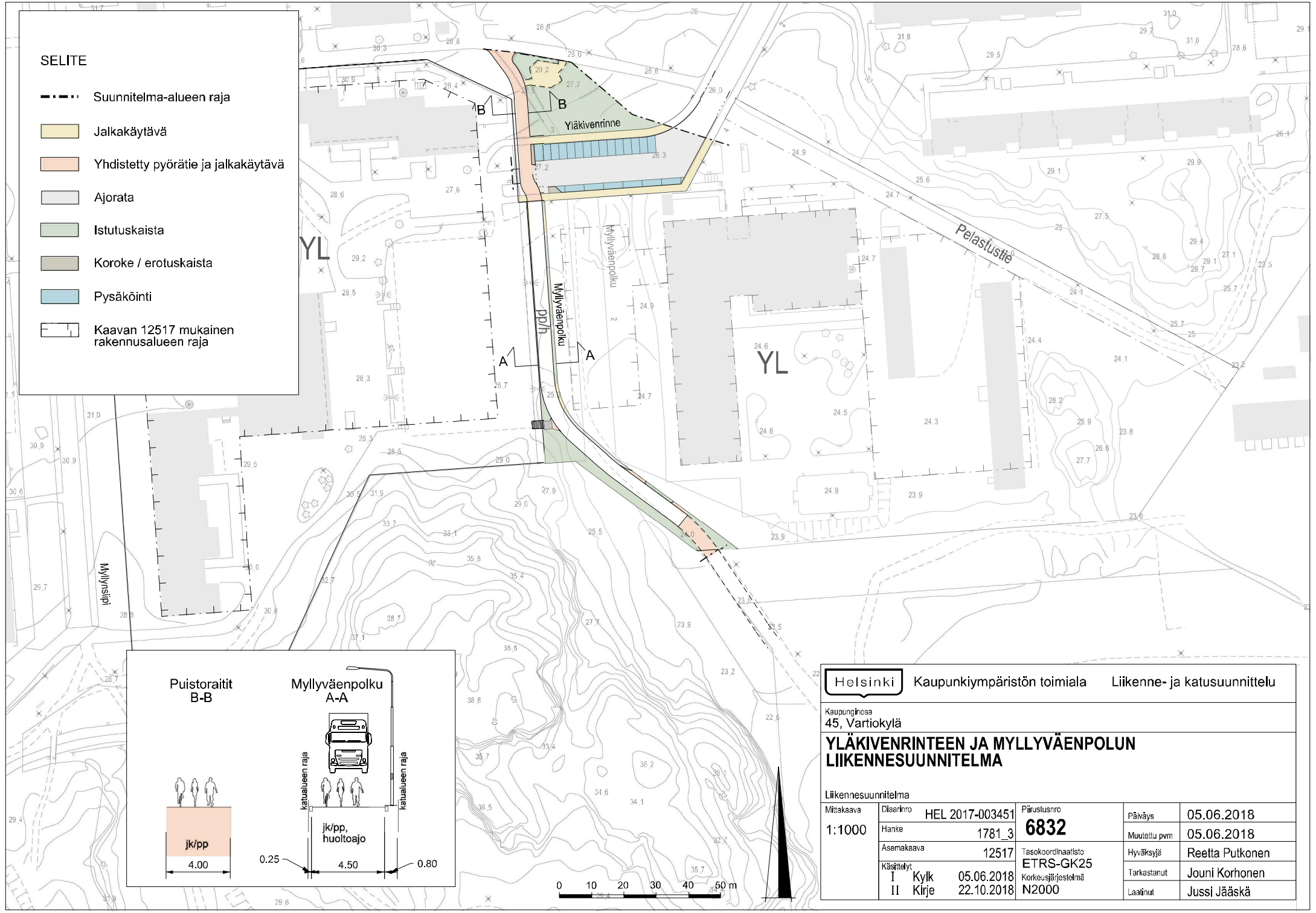
Helsingin kaupunki

Asemakaavoitus

Itäinen alueyksikkö / täydennysrakentamis tiimi

SELITE

- Suunnitelma-alueen raja
- Jalkakäytävä
- Yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä
- Ajorata
- Istuskaista
- Koroke / erotuskaista
- Pysäköinti
- Kaavan 12517 mukainen rakennusalueen raja

Helsinki		Kaupunkiympäristön toimiala		Liikenne- ja katusuunnittelu	
Kaupunginosa 45, Vartiokylä					
YLÄKIVENRINTEEN JA MYLLYVÄENPOLUN LIIKENNESUUNNITELMA					
Liikennesuunnitelma					
Mittakaava	Diagnoosi	HEL 2017-003451	Piirustusno	Päiväys	05.06.2018
1:1000	Hanke	1781_3	6832	Muutettu pvm	05.06.2018
Asemakaava	12517		Tasokoordinaatisto	Hyväksyjä	Reetta Putkonen
Käsitellyt	I Kyhk	05.06.2018	ETRS-GK25	Tarkastanut	Jouni Korhonen
	II Kirje	22.10.2018	Korkeusjärjestelmä N2000	Laañnut	Jussi Jääskä

Myllypuron peruskoulu, koulun laajennus yhtenäiseksi peruskouluksi

Taustaa

Myllypuron yläasterakennuksen (Yläkivenrinne 4) laajennushankkeen taustalla ovat Myllypuron ala- ja yläasteiden yhdistäminen yhtenäiseksi peruskouluksi sekä Neulapadontien korttelikoulun purkamisen ja Myllypuron alueen täydennysrakentamisen aiheuttama oppilasmäärän kasvu. Samassa yhteydessä saatetaan loppuun nykyisen rakennuksen perusparannus.

Hankkeen kuvaus

Laajennus on suunnitelmassa sijoitettu nykyisen yläasterakennuksen länsipuolelle. Tavoitteena on yhdistää vierekkäisillä tonteilla sijaitsevat koulukiinteistöt yhtenäiseksi "kampukseksi". Laajennuksen toteuttaminen edellyttää kaavamuutosta, koska sen rakennuspaikka sijoittuu osittain puistoalueelle ja Myllyväenpolun kevyen liikenteen väylän päälle.

Laajennusosa on kaksikerroksinen ja liittyy molemmissa kerroksissa nykyisen rakennuksen aulaan kapean nivelosan välityksellä. Laajennusosassa on pieni myös iltakäyttöön soveltuva monitoimitila (auditorio/liikuntasali), yleisopetustilaa sekä erikoisluokkia (kädentaidot, kuvataide, musiikki). Arkkitehtuurin lähtökohdana on ollut, että kaupunkikuvallisesti arvokkaaksi arvioitu nykyinen koulurakennus säilyy hallitsevassa roolissa ja laajennusosa muodostaa oman erillisen kokonaisuutensa sen länsipuolelle. Laajennusosan ulkoarkkitehtuuri on maltillista ja sen peruslähtökohdat mukailevat vanhaa koulurakennusta.

Oppilasmäärän lisäys edellyttää muutoksia keittiö- ja ruokailutiloissa. Ruokasalia laajennetaan nykyisen rakennuksen pohjoisivulla. Laajennus on suunniteltu mahdollisimman matalaksi, horisontaaliseksi ja ilmeeltään kevyeksi ja lasiseksi, ettei se rikkoisi vanhan rakennusmassan ilmettä.

Vanhan rakennusrungon sisällä perusparannetaan liikuntasali aputiloiineen ja tehdään toiminnallisia tilamuutoksia. Nykyisten tilojen esteettömyyttä ja henkilöturvallisuutta parannetaan.

Hankkeen yhteydessä puretaan nykyinen yksikerroksinen sivurakennus koulurakennuksen itäpuolelta. Välituntipihaa laajennetaan tontin itäosaan. Myllyväenpolku linjataan uudelleen laajennusosan länsipuolelle ja koulutontin huoltoajo- ja pysäköintijärjestelyjä muutetaan.

Laajuustiedot

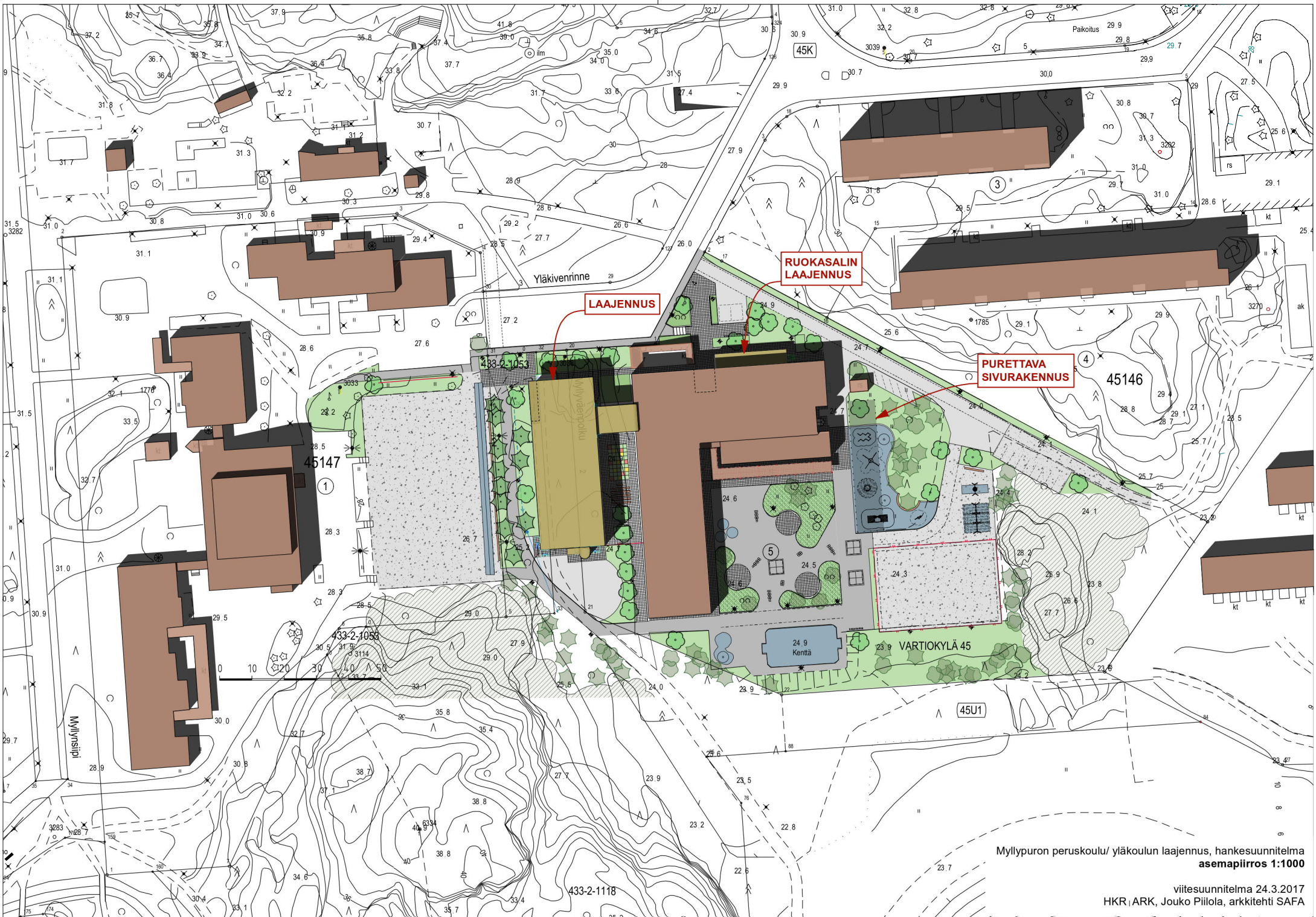
Nykyinen rakennus 4692 kem², laajennukset 2169 kem², purettava sivurakennus 324 kem².

Jouko Piilola,
arkkitehti

Helsingin kaupunki | Kaupunkiympäristö | Tilapalvelut | Rakennussuunnittelu

LUONNOSSUUNNITELMAN ILMAKUVASOVITUS

**RUOKASALIN
LAAJENNUS**

LAAJENNUS

**PURETTAVA
SIVURAKENNUS**

45147

45146

VARTIOKYLÄ 45

45U1

0 10 20 30 40 50

Myllypuron peruskoulu/ yläkoulun laajennus, hankesuunnitelma
asemapiirros 1:1000

viitesuunnitelma 24.3.2017
HKR | ARK, Jouko Piilola, arkkitehti SAFA

433-2-1118

433-2-1053

433-2-1053

Yläkivenrinne

Myllynsipi

45K

Paikoitus 29.9

24.9

24.2

3114

24.9
Kenttä

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

23.9

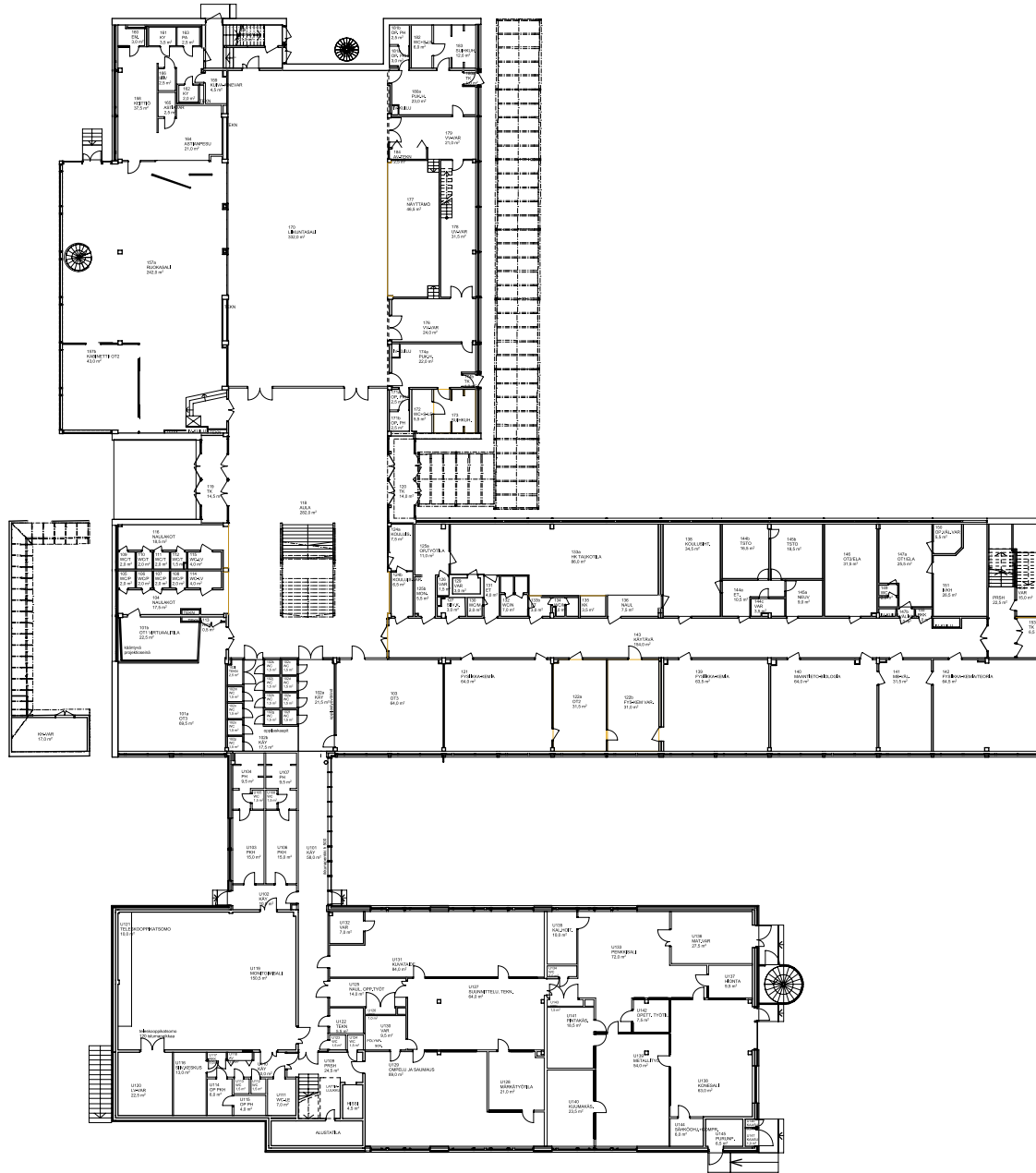
23.9

23.9

ISTUVA
12000

ruckasalin laajennus

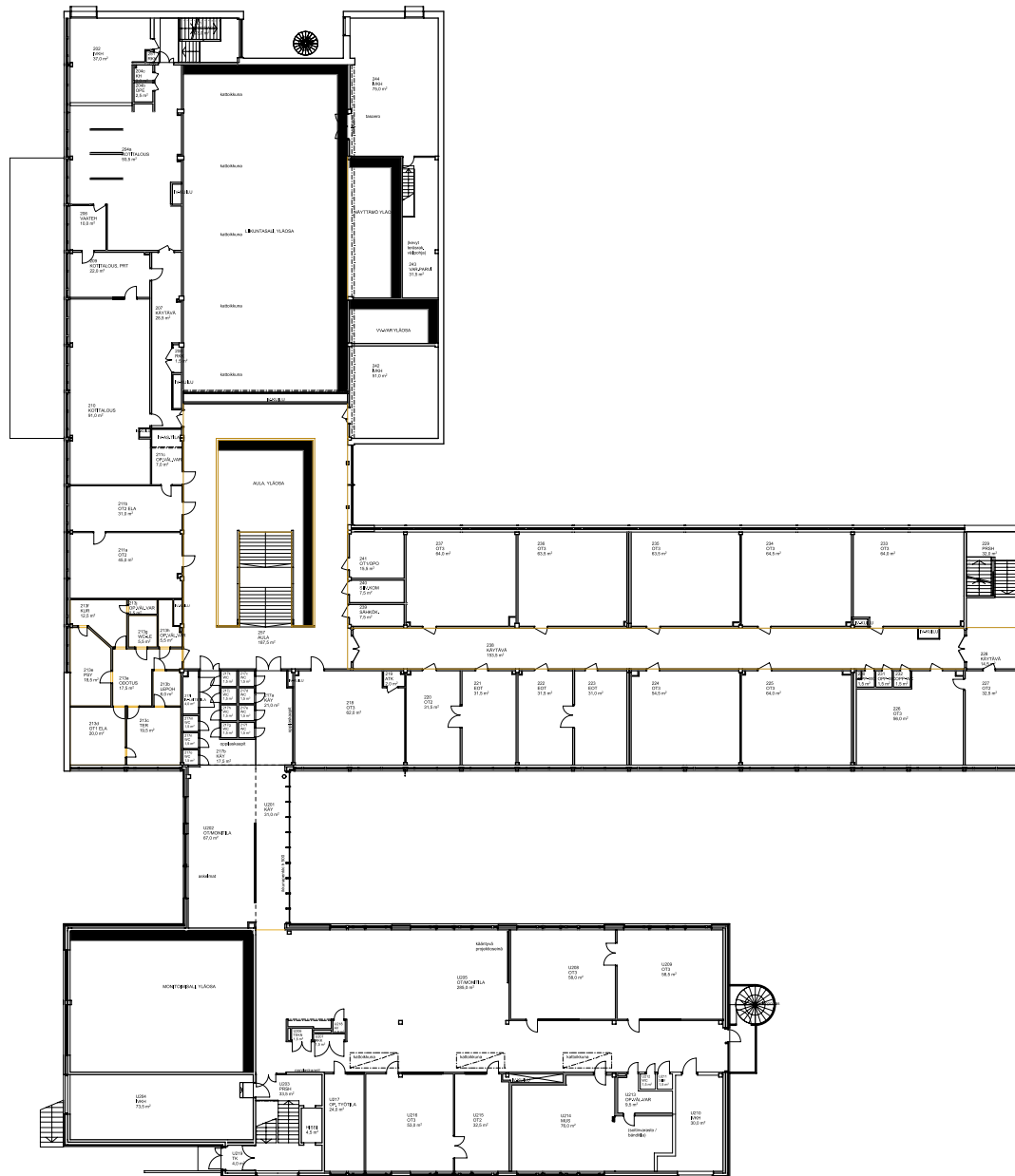
laajennusosa

1. krs

Myllypuron peruskoulu/ yläkoulun laajennus, hankesuunnitelma
pohjapiirustuskaavio 1:400

viitesuunnitelma 24.3.2017
HKR | ARK, Jouko Piilola, arkkitehti SAFA

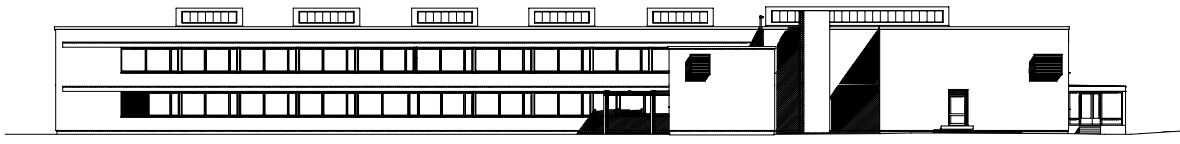

2. krs

laajennusosa

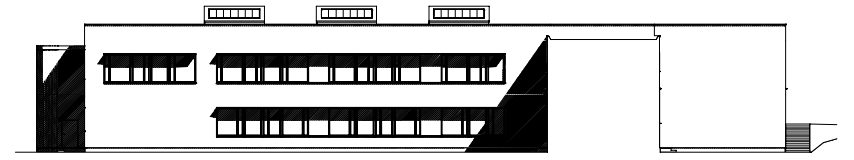
Myllypuron peruskoulu/ yläkoulun laajennus, hankesuunnitelma
pohjapiirustuskaavio 1:400

viitesuunnitelma 24.3.2017
HKR | ARK, Jouko Piilola, arkkitehti SAFA

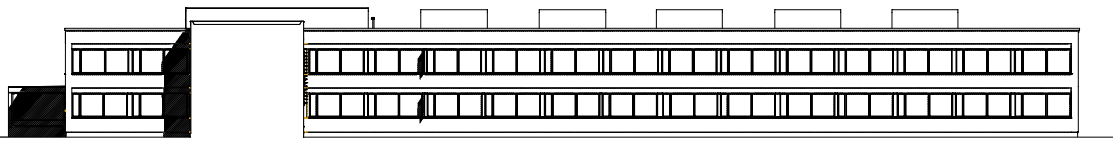

ruokasalın laajennus

Julkisivu itään, nykyinen rakennus

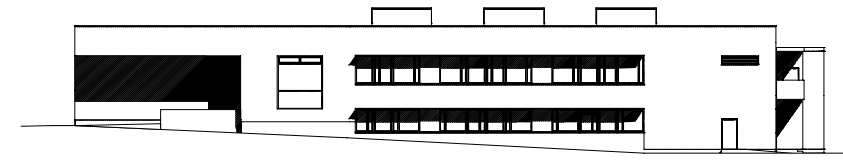

Julkisivu itään, laajennusosa

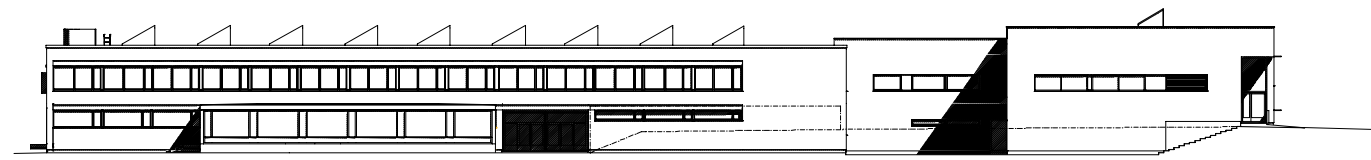

ruokasalın laajennus laajennusosa

Julkisivu länteen, nykyinen rakennus

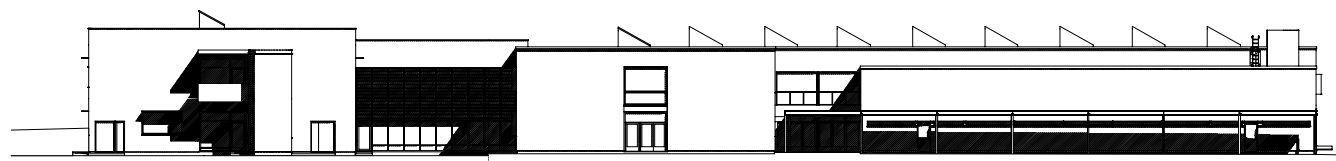

Julkisivu länteen, laajennusosa

ruokasalın laajennus laajennusosa

Julkisivu pohjoiseen

laajennusosa

Julkisivu etelään

MYLLYPURON YHTEISKOULU

RAKENNUSHISTORIALLINEN SELVITYS (SUPPEA)

ARKKITEHTITOIMISTO LEHTO PELTONEN VALKAMA OY

08.03.2017

Sisällys

Perustiedot	4
Helsingin kaupungin rakennusvalvonnan rakennusluvut	5
Myllypuro	7
Herttoniemen kartanoon kuulunut metsäalue	7
Linnoitustyöt	8
Esikaupunkiliitos	8
Myllypuron asuinalueen suunnittelu	11
Myllypuron asemakaavan laatija Pentti Ahola	12
Myllypuron asemakaava	12
Myllypuron yhteiskouluhanke	15
Peruskoulu-uudistus	15
Koulurakennuksen uudistustarpeita	15
Myllypuron kansakoulu, yhteiskoulu ja lukio	16
Myllypuron kansakoulu ja leikkipuistorakennus	16
Myllypuron yhteiskoulu	16
Myllypuron lukio	17
Myllypuron yhteiskoulu ja säilyneisyys	19
Arkkitehti Kimmo Söderholm	19
Rakennuksen sijoittuminen tontille, piha	19
Julkisivut	22
Julkisivujen säilyneisyys ja pääasialliset muutokset	22
Sisätilat	32
Suuri sisääntulohalli ja koulun sydäntilat	32
Luokat käytävien varsilla	40
Seinät	42
Lattiat	42
Sisäkatot	43
Sisäovet	43
Sisustussuunnittelu	43
Sisätilojen säilyneisyys ja pääasialliset muutokset	44
Yhteiskoulun lähiympäristö	47
Liikuntapuisto ja täyttömäki	47
Kansakoulu ja leikkipuisto	49
Ympäröivät asuinalueet	49
Linnoitustyöt	49
Kaupunginmuseon arvotus	51
Viitteet	52
Lähteet	53
Arkistot	53
Kirjallisuus	53
Painamattomat lähteet ja internet	53
Liite: Kaaviot	55

Taitto: Arkkitehtitoimisto Lehto Peltonen Valkama Oy/Karoliina Periäinen
Kannen kuva Suomen rakennustaiteen museo

Kuvat, ellei toisin mainita: Arkkitehtitoimisto Lehto Peltonen Valkama Oy
Muiden kuvälähteiden lyhenteet:

Helsingin kaupunginmuseon arkisto HKMA

Helsingin kaupunginarkisto HKA

Helsingin kiinteistöviraston arkisto HKVA

Helsingin kaupungin rakennusvalvontaviraston arkisto HRVA

Helsingin kaupungin kiinteistövirasto, tilakeskuksen arkisto HTA

Kansallisarkisto KA

Museoviraston arkisto MVA

Myllypuron peruskoulun arkisto MPKA

Suomen rakennustaiteen museon arkisto SRMA

Perustiedot

Osoite: Yläkivenrinne 4

Rakennustunnus: 45-146-5-1

Omistaja: Helsingin kaupunki

Arvioitu valmistumisaika: 1967

Rakennuksen bruttoala: 6085 brm²

Pääuunnittelija: Arkkitehti Kimmo Söderholm (henkilökohtaisesti Arkkitehtuuritoimisto Heikki Castrén & Co:n osakkaana)

Sisustussuunnittelu: sisustusarkkitehti Esa Vapaavuori

Rakennesuunnittelu: Diplomi-insinööri Paavo Virtanen

LVI-suunnittelu: LVT-Insinööritoimisto

Sähkösuunnittelu: Insinööri Pertti Komulainen

Pääurakoitsija: A Puolimatka Oy

Vastaava mestari: rkm Veikko Väilä ja rkm Pentti Löwenhild

Käyttötarkoitus: Peruskoulu

Kaavatilanne: YO Opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue. Asemakaava 5784, vahvistettu 18.5. 1966.

Suojelutilanne: -

Tilaja: Helsingin kaupunki, Kiinteistövirasto, Tilakeskus

Selvityksen tekijä: Arkkitehti Karoliina Periäinen /Arkkitehtitoimisto LPV Oy

Ohjausryhmä:

Arkkitehti Mikko Lindqvist, Helsingin kaupunginmuseo

Arkkitehti Pekka Panhelainen, Helsingin kaupunki, Kiinteistövirasto, Tilakeskus.

Arkkitehti Joko Piilola, Helsingin kaupunki, Rakennusvirasto, arkkitehtitoimisto

Maisema-arkkitehti Marko Ahola, Ramboll Oy

Tiivistelmä:

Suppean rakennushistoriallisen selvityksen kohteena oleva entinen Myllypuron yhteiskoulurakennus nostettiin aikanaan koulusuunnitteluun ja sen uudistushaasteisiin keskittyvässä Arkkitehti-lehden numerossa 12/1967 yhdeksi kuudesta ajankohtaisesta ja arkkitehtuuriltaan merkittävästä esimerkistä. Kaikki esitellyt koulut edustivat 1960-luvun modernismia ja kaikki, Timo ja Tuomo Suomalaisen Haagan ammattikoulua lukuunottamatta, olivat julkisivuillaan paljaita betonirakennuksia, ajan arvostusten mukaisesti. Myllypuron yhteiskoulun julkisivuissa sen suunnittelija, arkkitehti Kimmo Söderholm tutki betonielementtien käyttöä. Rakennus on yleisilmeeltään puhtaslinjainen, konstruktivistinen sekä graafisesti jäsenelty ja rytmitetty. Tilaratkaisu on yhdistelmä ajan koulusuunnitteluihanteita toteuttavasta hallikouluratkaisusta sekä tavanomaisten opetusluokkien osalta keskikäytäväratkaisusta. Halliosaan on koulun ”sydäntiloiksi” muodostettu sisääntulohallin, voimistelusalin, ruokalan sekä kädentaito- ja taideluokkien muodostama kokonaisuus, joka on palvellut koko asuinaluea. Helsingin kaupunginmuseo toteaa lausunnossaan, että Myllypuron yläkoulu on potentiaalinen suojelukohde. Rakennus on luokiteltu Kaupunginmuseon ja Kaupunkisuunnitteluviraston Opintielä-selvityksessä (Kaupunkisuunnitteluvirasto 2004:12) luokkaan 2: Koulurakennus on ajalleen tyyppillinen ja sen arkkitehtuurissa on laadukkaita elementtejä. Rakennuksella on historiallisia arvoja. Korjaus- ja lisärakentamisen yhteydessä rakennuksen alkuperäiset arvot tulee huomioida ja muutokset sopeuttaa alkuperäisiin lähtökohtiin.

Helsingin kaupungin rakennusvalvonnan rakennusluvut

45-1769-a-66 vahvistettu 29.10.1966 § 71. Arkkitehti Kimmo Söderholm. arkkitehtuuri toimisto Heikki Castren & Co.

45-160-c-67 vahvistettu 30.07.1967 § 736. Arkkitehti Kimmo Söderholm. arkkitehtuuri toimisto Heikki Castren & Co.

45-855-R-67 ei vahvistettu. Arkkitehti Kimmo Söderholm.

45-1375-b-72 vahvistettu 18.7.1972 § 1119 Lukiosiiven laajennus, arkkitehti Reijo Ailus, arkkitehtitoimisto Reijo Ailus, piirustukset päivätty 4.2.1972

Kivirakenteisen yksikerroksisen lukiosiiven rakentaminen.

45-4261-C-89 vahvistettu 15.12.1989 § 4968 Käyttötarkoituksen muutos. Arkkitehti Leena Yli-Lonttinen, arkkitehtitoimisto Railo & Yli-Lonttinen. Piirustukset päivätty 6.10.1989.

45-3870-C-94 vahvistettu 13.12.1994 § 578 Varasto, sadekatos. Koulurakennussuunnittelija Elina Karhumaa, Opetusvirasto, Palvelukeskus. Piirustukset päivätty 6.10.1994.

Sadekatoksena ollut (sittemmin purettu) betonimuurirakennus saatetaan alkuperäiseen käyttöön, samaan yhteyteen tehdään varastotila kiinteistöhoitokoneita varten.

45-4084-C-98 vahvistettu 17.11.1998 § 654 Lisärakentaminen, uudet ja korjattavat sadekatokset. Arkkitehti Esko Miettinen, EMI Arkkitehdit Oy.

1. Uuden sisääntulokatoksen rakentaminen. 2. Polkupyöräkatoksen lipan pidentäminen. 3. Uuden katon rakentaminen pihakatoksen olemassa olevaan runkoon, pihasisääntulon kohdalla olemassa olevan katoksen korvaaminen lasikatoksella, korkeamman lasikatoksen liittäminen pihakatokseen (paikalla ollut alunperin katos), 4. katoksen rakentaminen keittiö- ja kellarisiipiin.

45-4715-C-98 vahvistettu 15.12.1998 § 703 Lisärakentaminen, viherhuone. Arkkitehti Esko Miettinen, EMI Arkkitehdit Oy.

Pääaulan yhteyteen rakennuksen toiseen kerrokseen rakennetaan 14m² viherhuone.

45-1731-01-C vahvistettu 19.6.2001 § 387 Palo-osastoinnin ja tilajaon muutoksia, ilmanvaihdon muutustyöt. Piirustukset päivätty 4.5.2001. Insinööri Heikki Halsti, suunnittelutoimisto Heikki Halsti Oy

1. kerroksessa tehdään palo-osastoinnin rajan muutoksia ja tilajakomuutoksia sekä ilmanvaihdon muutustyöt. 1. kerroksessa naulakkotiloja muutetaan opettajien wc-tiloiksi, rehtorin huone ja neuvotteluhuone yhdistetään purkamalla kevyt väliseinä, odotustilasta ja pukeutumistilasta muodostetaan ilmavaihtokonehuone, terveydenhuoltotila ja laboratoriotila yhdistetään purkamalla kevyt väliseinä, yleisopetuksen luokka muutetaan fyysiikan ja kemian opetusvälinevarastoksi sekä kemikaalivarastoksi rakentamalla kevyt väliseinä. Rakennuksen julkisivuun sijoitetaan uusi ilmanvaihtosäleikkö.

45-2994-03-D vahvistettu 21.10.2003 § 610. Julkisivujen peruseränus. Insinööri Heikki Halsti, suunnittelutoimisto Heikki Halsti Oy

Rakennusten betonikuoret lämmöneristykseen puretaan, myös sokkeleiden osalta. Tilalle asennetaan uudet kuorielementit, jotka valmistetaan hienopestystä sileästä väribetonista. Puisten ulkoikkunoiden tilalle vaihdetaan vesipellein varustetut alumiinipintaiset ikkunat. Uudet betonikuoret noudattavat väritykseltään sekä elementti- ja ikkunajalalta mahdollisimman tarkoin rakennuksen alkuperäistä ulkonäköä. Peruseränus kasvatti rakennuksen kerrosalaa koulurakennuksen osalta 87 kam² ja piharakennuksen osalta 14 kam².

45-1058-05-D vahvistettu 21.10.2003 § 308 Koulurakennuksen teräsrakenteinen välituntikatos sekä pihan kunnostaminen. Insinööri Heikki Halsti, suunnittelutoimisto Heikki Halsti Oy

Välituntikatos rakennetaan uudelleen noudattaen alkuperäisen katoksen suunnitelmia. Piha peruseränutataan alunperin oppilaiden laatimien ideoihin perustuen. Piha-alueiden sadeviemäröinnin uusiminen, istutusaltaiden uusiminen ja kunnostus, uudet pihaväliseinät ja reuna-aidoin varustettu hiekkaturmipintainen Mini-kenttä. Peruseränus kuivatusrakenteiden yhteydessä purettu oppilaskatoksen uudelleenrakentaminen vanhan katoksen mallilla, rakenteita ja ulkoasua mukaillen.

45-3987-05-D/ + 06 RAM Koulun osan peruseränustäyö. Insinööri Heikki Halsti, suunnittelutoimisto Heikki Halsti Oy

45-3428-06-D vahvistettu 7.11.2006 § 625. Julkisivujen peruseränus. Insinööri Heikki Halsti, suunnittelutoimisto Heikki Halsti Oy

Talotekninen peruseränus osalla rakennusta (peruseränuksen viimeinen vaihe), muutosalaa 3200brm²/2950kem². Käyttötarkoituksen muutos piharakennuksessa (RATU 27852) jossa 2 kpl asunnot muutetaan koulutiloiksi, muutosalaa 113 brm²/113 kem². Rakennukseen tehdään henkilöturvallisuutta parantavia ja talotekniikoita osastoivaa poistumistie- ja palo-osastointimuutoksia sekä läpimenoja ja oviaukkoja kantaviin ja osastoiviin rakenteisiin. Ei luvanvaraisia huonejakojen muutoksia. Pihasiivessä puutyluokka muutetaan atk-luokaksi ja kaksi asuntoa oppilashuollon käyttöön.

47-462-07-P vahvistettu 17.4.2007. Purkulupa. Insinööri Heikki Halsti, suunnittelutoimisto Heikki Halsti Oy
Erillisen huonokuntoisen lukiosiipirakennuksen purkaminen.

47-1737-07-A vahvistettu 19.6.2007 § 290. Määräaikaaiset koulurakennukset. Insinööri Heikki Halsti, suunnittelutoimisto Heikki Halsti Oy

Määräaikaaisella rakennusluvalla 2 kpl erilliset siirtokelpoiset koulurakennukset peruseränuksen aikaiseen väistötilakäyttöön. Määräaikaaisena 31.12.2008 saakka.

KA Maanmittaushallitus,
Maanmittaushallituksen
uudistusarkisto, Helsingin kaupunki
Geometrisk charta öfver Herttonäs
bys äker och änger Helsing Sockn.
Herttoniemi / Herttonäs; Isajako
(Herttoniemen jakokunnassa ja
Laivalahden kylä) 1795-1886
(B7Helsinki:5/14-23)

Viereinen sivu:
KA Maanmittaushallitus,
Maanmittaushallituksen
historiallinen kartta-arkisto
(kokoelma) Senaatin kartasto VII 30
[Helsinki].

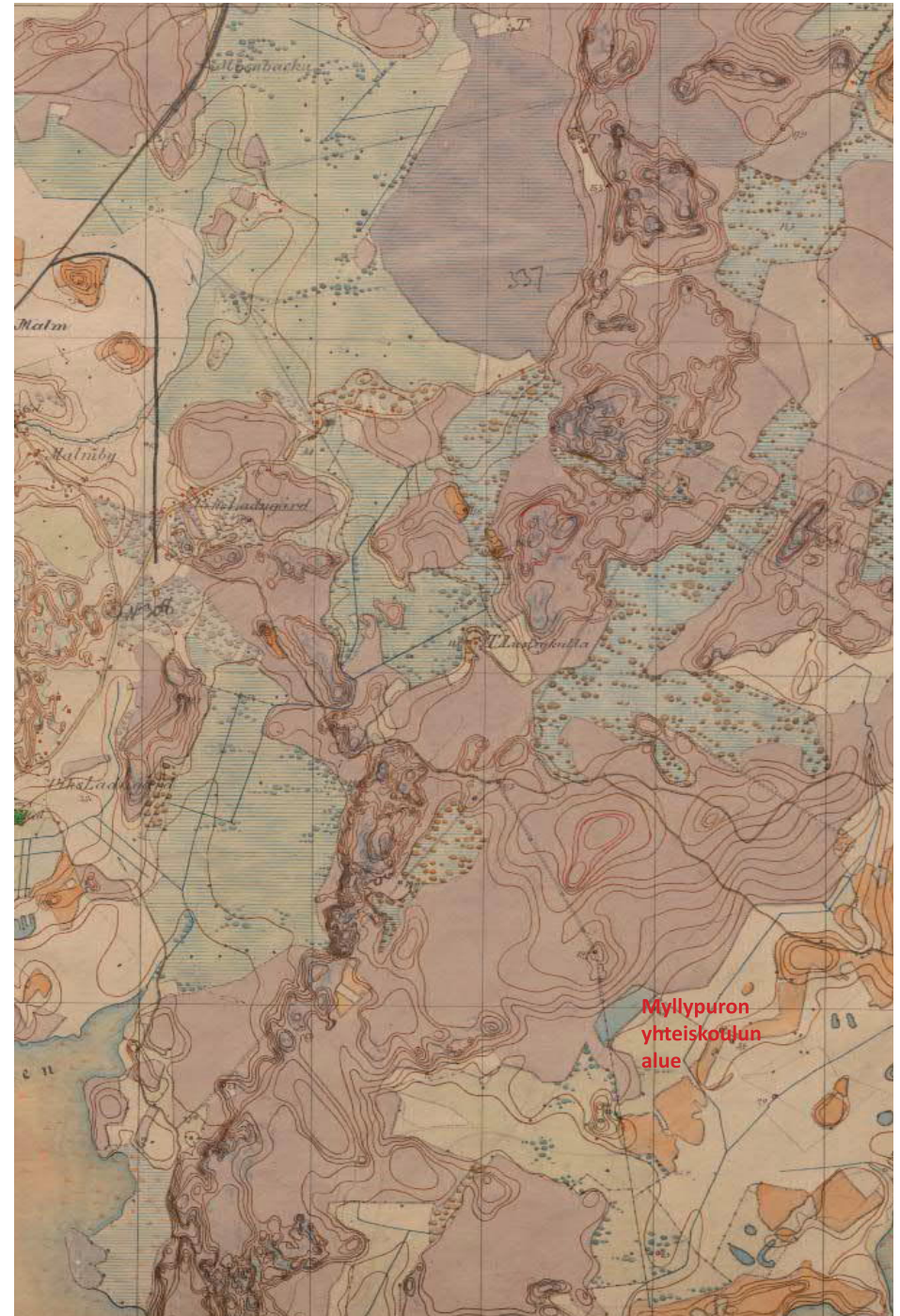
Myllypuro

Herttoniemen kartanoon kuulunut metsäalue

Historiallisesti nykyinen Myllypuron asuinalue oli Herttoniemen ja Puotinkylän kartanoiden väliin jäävää metsäistä takamaata. Se kuului Herttoniemen kartanon maihin. Alue oli mäntyvaltaista ylänköä, jossa kalliot ja kalliopainanteisiin muodostuneet kuusimetsää kasvavat suot vaihtelivat. Alueella kulki vanhoja kartanoille johtavia kärryiteitä. Nykyinen Myllytuvatie noudattaa vanhaa tielinjausta. Nimensä Myllypuro on saanut alueen halki virtaavan puron, Skogsbäckin, varrella sijainneen myllyn mukaan. Mylly, "Grötquarn" on merkitty Nils Westermarckin vuonna 1754 laatimaan karttaan.¹ Myllyn lähellä, nykyisen Herttoniemen alueella lähellä Siilitien päätä sijaitsi Kvarnbäck-niminen torppa, joka mainitaan ensimmäisen kerran vuoden 1886 veroluettelossa. Alueella, nykyisen Myllärinrinne 5:n kohdalla sijaitsi myös toinen torppa, Nybacka. Laaja metsäalue oli 1800-1900-luvun alkupuolella lähinnä herrasväen metsästysmaata.² Ilmakuvasa, joka on otettu 1950-luvun puolivälissä, vanhojen torppien paikat näkyvät vielä selvästi.³

Herttoniemi on 1400-luvulla nimetty lautamies Larens Hertoghen mukaan. Hertoghen anoi tuolloin alueella sijainneille mailleen verovapautta Porvoon käräjiltä. 1700-luvulla Herttoniemessä olevista tiloista muodostui yhtenäinen Herttoniemen säteri, jonka alueelle Augustin Ehrensverd perusti vuosisadan puolivälissä tiiliruukin Viaporin työmaan rakennustarpeita kattamaan. Herttoniemen säteri 1000 hehtaarin tiluksineen oli yksi itäisen Helsingin suuramaanomistajista 1700-luvulta 1900-luvulle. Maat ulottuivat nykyiseen Puotilaan, Viikkiin ja Malmiin.⁴

Helsingin kaupungin kasvu ja alueen kartanoiden talouden tiukkeneminen sai omistajat kehittämään maaomaisuuksiaan 1900-luvun alkupuolella. Herttoniemen kartanon silloinen omistaja Johan Georg Bergbom perusti vuonna 1906 Hertnäs Gods Aktiebolagin, jonka tarkoituksena oli rakennuttaa yksityinen raitiotie ja Vuosaaren kylpylälaitos. Yhtiöllä oli maata 735 hehtaaria. Bergbom tarjosi maitaan vuonna 1913 myös Helsingin kaupungille, mutta kaupunki torjui lisäämään hankinnan. Kauppa toteutui vuonna 1919 sisällissodassa surmatun Bergbomin perustaman yhtiön ja Bergbomin perikunnan kanssa.⁵

Helsingin seurakunnat suunnittelivat 1900-luvun alussa Myllypuron alueelle hautausmaata ja ostivat tätä varten maata vuonna 1922 Puotinkylän alueelta. Hautausmaata ei kuitenkaan koskaan toteutettu, vaan maat myytiin Helsingin kaupungille, joka tuossa vaiheessa valmisteli alueliitosta ja omisti Herttoniemen kartanon.⁶

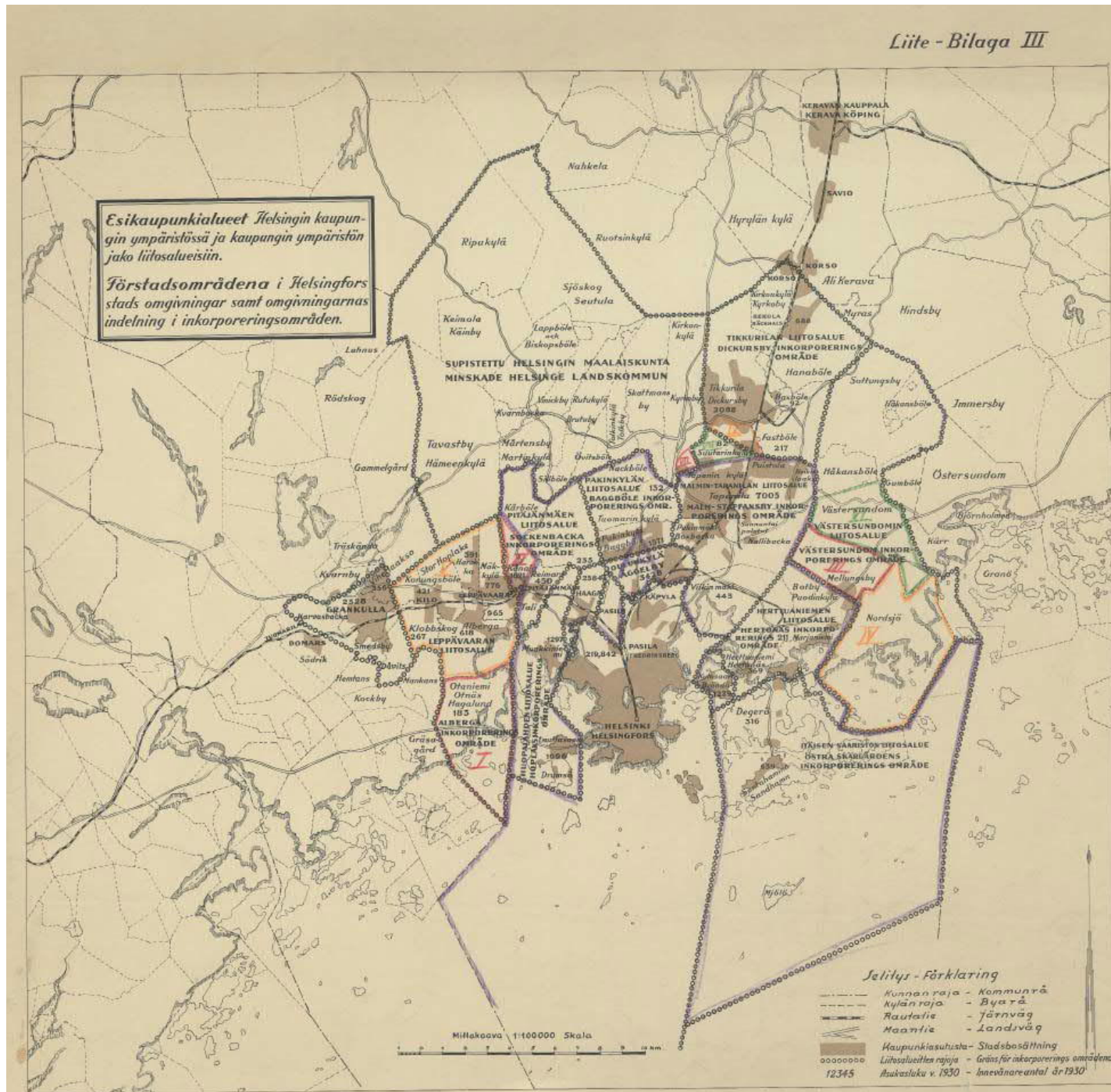
Linnoitustyöt

Myllypurossa rakennettiin myös ensimmäisen maailmansodan aikana maalinnoitteita. Varustautumisen saattoi käyntiin Venäjän tappioon päättynyt Japania vastaan käyty sota, jossa Venäjä menetti merkittävän osan laivastoaan. Suomenlahdelle Saksan uhkaa vastaan rakennettujen rannikkolinnakkeiden katsottiin olevan pikainen ratkaisu laivastomenetysten aiheuttamaan puolustusvajeeseen. Yhden osan muodosti Pietarin suojaksi rakennettu Viaporin meri- ja maalinnoitus. Päälinnoitus muodostui nk. Pietari Suuren merilinnoituksesta Tallinnan, Porkkalan ja Hangon välillä. Tämän lisäksi saaristossa oli useita puolustuslinjoja linnoituksineen.⁷ Maarintamalle rakennettavien kenttälinnoitteiden rakentaminen alkoi vuonna 1914. Myllypurossa sijaitseva tykkipatteri nro 65 kuului ketjuun, joka kulki Länsi-Herttoniemestä Roihuvuoreen. Toinen kenttälinnoitteiden ketju kulki Huopalahdesta Vantaanjoen suuhun. Linnoitusketjujen tarkoitus oli estää saksalaisten pääsy mantereeseen suunnasta Katajanokalla sijaitsevaan laivastoasemaan. Linnoitustöiden toinen vaihe käynnistyi vuonna 1915 ensimmäisen maailmansodan kokemukset osoittivat muutokset sotataktiikassa ja -tekniikassa tarpeellisiksi vuonna 1915. Nämä järeämmät kantalinnoitteet rakennettiin kauemmaksi Helsingistä ja usein betonisina.⁸

Esikaupunkiliitos

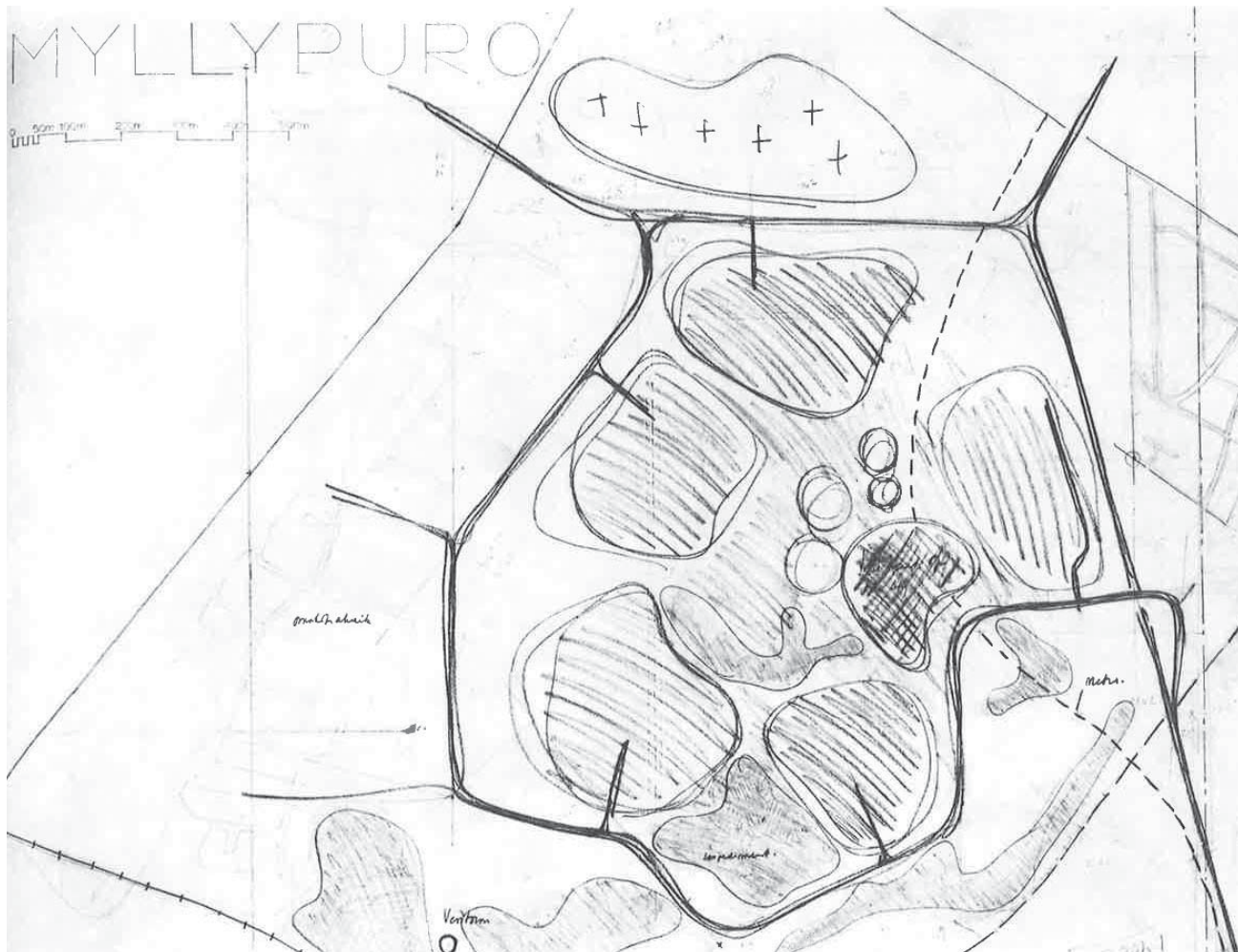
Helsingin kaupungin kasvu 1900-luvulla tarkoitti uusien esikaupunkialueiden muodostumista kaupungin laidoille. Tämä herätti huolta, sillä kaupungin ulkopuolella asuinalueiden muodostumisen pelättiin olevan hallitsematonta. Tämän ehkäisemiseksi Helsingin hallinnossa ryhdyttiin suunnittelemaan lähialueiden liittämistä Helsinkiin. Esikaupunkiliitosten valmistelua varten valtioneuvosto antoi kunnallisen keskustoimiston johtajalle, Yrjö Harvialle vuonna 1928 tehtäväksi laatia selvitys Helsingin esikaupunkiliitoksesta. Selvitys valmistui vuonna 1936 ja sen pohjalta toteutettiin ns. suuri alueliitos pian toisen maailmansodan päättymisen jälkeen vuonna 1946. Tuolloin Helsinkiin liitettiin itäisten Herttoniemen, Puotilan, Mellunkylän, Laajasalon ja Viikon Latokartanon lisäksi mm. Lauttasaari, Malmi, Oulunkylä, Kulosaari ja Haaga. Myllypuroa ei mainittu nimeltä, mutta alue kuului vielä tuolloin Herttoniemeeseen. Vuosaaren osalta selvityksessä esitetty Helsinkiin liittäminen toteutui vasta vuonna 1966. Myllypuron rakentaminen alkoi omakotitaloalueen rintamamiestonteilla 1950-luvulla.⁹

HKA Herttoniemen kartta 1936

Myllypuron asemakaava, huhtikuussa 1962.SRMA.

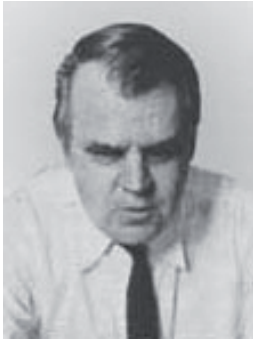
Myllypuron asuinalueen suunnittelu

Alueliitoksen jälkeen Helsinkiin oli tarkoitus ryhtyä laatimaan uutta yleiskaavaa, joka ohjaisi tulevaa alueiden käyttöä ja uusien esikaupunkialueiden muodostumista. Myllypuro oli jo aiemmassa vuoden 1923 yleiskaavassa ollut osittain merkittynä rakennetuksi kaupungiksi. Vuoden 1930 karttaluonnoksessa satamaradan pohjoispuolelle, nykyisen vesitornin, pientaloalueen ja luoteisten kerrostalojen paikalle oli osoitettu 58 hehtaarin suuruinen alue mielisairaala varten. Tämä aluevaraus 32 hehtaarin suuruisena näkyi vielä vuoden 1951 karttaluonnoksessa.

Helsingin uuden yleiskaavan laatimisen aloitus lykkääntyi vuoteen 1953. Tuolloinkin se

kuitenkin jäi odottamaan seutu- ja valtakunnansuunnittelun tuottamaa ohjausta teollisuuden sijoittumisen, liikenneverkon ja energian jakelua koskevien kysymysten osalta. Asemakaavoitusta koskeva lainsäädäntö oli myös puutteellista, eikä yleiskaavoitusta ollut tuolloin yleisesti edes aloitettu. Ainoastaan Helsingin kaupungilla ja Kauniaisten kauppalalla oli kaavoitusoikeus, muutoin kaavoitusta johti lääninhallitus. Helsingin aloitteesta oli vuonna 1946 perustettu aluesuunnitelmaliitto, johon kuului Helsingin lisäksi Kauniaisten ja Keravan kauppalat sekä Espoon kunta. Valtiolla olla oli myös oma edustuksensa liitossa.

Yleiskaava valmistui vihdoin vuonna 1960 sekä ohjasi sitä seurannutta voimakkaan lähiörakentamisen aikaa ja vastasi siten ennätyksellisen maaltamuuton ja kaupungistumisen

Pentti Ahola, SRMA

tuottamaan asuntopulaan. Myllypuro, kuten muutkin 1960-luvun lähiöt edustivat siirtymävaihetta pois paikallarakentamisesta elementtituotantoon ja muutaman suurrakentajan kokonaisuudessaan toteuttamaan aluerakentamisen aikaan. Pääkaupunkiseudulla 1960-luvun alkupuolella suunniteltuja ja ennen vuosikymmenen loppua toteutettuja lähiöitä suunnittelivat kuitenkin edelleen useat eri suunnittelijat, pitkälti samat arvostetut nimet kuin suomalaisten lähiöiden 1950-60-lukujen kärkikohteita, esimerkiksi Tapiolaa.¹⁰

Myllypuron asemakaavan laatija Pentti Ahola

Myllypuron asemakaavan laati arkkitehti Pentti Ahola, s. 1919, k. 1972. Pentti Ahola valmistui arkkitehdiksi Teknillisestä korkeakoulusta vuonna 1947. Ennen valmistumistaan, vuosina 1944–46 hän työskenteli Aarne Ervin toimistossa ja perusti oman toimistonsa valmistumisensa jälkeisenä vuonna 1948. Vuosina 1948–49 hän oli Teknillisen korkeakoulun rakennusopin assistenttina ja 1953–54 Suomen Arkkitehtiliiton standardisoimislaitoksen johtokunnan puheenjohtajana. Voitettuaan Pohjois-Tapiolan asemakaavakilpailun vuonna 1958 Aholan toimisto sai suunniteltavakseen useita Helsingin itäisiä ja pohjoisia lähiöitä, Myllypuron lisäksi mm. Kontulan, Vesalan, Puotinharjun, Mellunmäen ja Siltämäen asuinalueiden asemakaavat. Aholan toimisto laati useita asemakaavoja myös Vantaalle ja muihin kaupunkiin. Tapiolassa Hakalahdon kytketyt asuintalot, nk. Arabikyliä on Pentti Aholan suunnittelema.¹¹

Myllypuron asemakaava

Aholan toimisto laati Myllypurosta luonnoksen vuonna 1961. Luonnoksessa osoitettiin kaaviomaisesti Myllypuron kerrostaloalueen liikenneverkko ja kaupunkirakenteen perusratkaisu.

Myllypuron lähiön suunnitteluperiaatteet, suomalainen modernismi silleen jätetyn metsäisen luonnon, metsäpuiston, keskellä, pyrkimys luonnonläheiseen ”metsälähiöön” oli Tapiolan kanssa yhteneväinen. Myllypuron liikennejärjestely oli 1950-luvun ihanteiden mukaisesti, esimerkiksi Munkkivuoren lähiössä toteutetulla tavalla, ulkosyöttöinen. Kaupalliset palvelut, ostoskeskuksen sijoittuivat ulkokehälle liikenteen kannalta keskeiseen paikkaan. Sisäpuolelle jäi autoliikenteeltä mahdollisuuksien mukaan rauhoitettu asuinalue. Kaupallisesta solukohdasta lähti alueen halki

kulkeva kevyenliikenteen akseli. Tällainen järjestely toteutti modernismille ominaisia ihanteita, toimintojen erottamista toisistaan omille vyöhykkeilleen. Erottelu tapahtui samassa tasolla luomalla omia vyöhykkeitä (zones, zoning) eri toimintoja varten.

Aholan kaavassa rakennukset eivät enää 1950-luvun alueiden tapaan polveilleet vapaasti sijoiteltuna metsämaastossa, vaan Myllypuroa järjesti suorakulmainen koordinaatisto, johon 1960-luvulle omaiset lamellitalot ja pistetalot järjestäytyivät pihapiireiksi aluetta halkovan kevyenliikenteen keskusakselin ja sen kanssa kohtisuoraan risteävän pohjois-eteläsuuntaisen akselin molemmin puolin.

Oman vyöhykkeensä muodostivat myös viheralueet. Aholan Myllypuron kaavan eräitä lähtökohtia oli Puotinharjun ja Myllypuron välisen viheralueen säilyttäminen. Tästä alueesta muodostettiin Myllypuron urheilupuisto. Ahola siirsi aiemmin ostoskeskuksen läheisyyteen sijoittamansa koulurakennukset suunnittelun edetessä lähemmäksi ulkoilualuetta. Uusi sijoituspaikka antoi mahdollisuuden siihen, että urheilupuistoon rakennettavia kenttiä ja halleja voitaisiin käyttää myös koulun urheilutunneilla. Liikuntapuiston maankäyttösuunnitelmasta järjestettiin vuonna 1963 kilpailu. Kilpailun voitti Risto Sammalkorpi, mutta näyttävästä esittelystä huolimatta suunnitelman toteutus jäi taloudellisten syiden vuoksi.

Ahola työsti suunnitelmastaan myös korttelirakenteen osalta toteutetusta poikkeavan version vuonna 1962. Tässä versiossa asuintalot on ryhmitelty melko tiiviiksi, myöhemmin yleistyneelle kompaktikaupungille omaista tuulimylykorttelia muistuttaviksi ryhmiksi. Vuonna 1962 hyväksytty asemakaavaluonnos noudatteli Aholan toimiston laatimien luonnosten perusratkaisuja, mutta se piirrettiin kaupungin asemakaavaosastolla. Asemakaavaehdotuksessa rakennusmassoja oli lyhennetty, kerroslukumääriä kasvatettu ja rakennusten välisiä etäisyyksiä tasattu. Alueen toteuttaminen alkoi välittömästi asemakaavan valmistuttua, ensimmäiset rakennukset valmistuivat jo vuonna 1964, valtaosa vuosien 1965 ja 1966 aikana. Kerrostaloalue täydentyi eteläosassa, kun 1970-luvun puolivälissä laaditun kaavan mukaiset kerrostalot valmistuivat Alakiventien varrelle. Uudet korttelit eivät edustaneet enää alkuperäisen kaupunkisuunnitelman virtaviivaista funktionalismia.¹²

Ilmakuvat 1964, 1976, 1988. HKVA
Ilmakuvissa näkyy Yläkivenrinteestä
etelään sijainnut entinen soranottoaikka,
1950-luvulta alkaen Helsingin kaupungin
kaatopaikka. Kaatopaikan pohjoispuolelle
rakennettiin Myllypuron yhteiskoulu sekä
asuinlähiö. Kaatopaikan päälle nousi vuonna
1976 Alakiventien asuinalue, 11 kerrostaloa.
Talot purettiin vuonna 1998, sen jälkeen kun
oli paljastunut, että entisen kaatopaikan
ympäristömyrkyt olivat saastuttaneet asuinalueen
maapohjan. Maapohja puhdistettiin ja pudistettu
maa-aines kasattiin sittemmin täyttömäeksi, jonka
käsittelystä käytiin suunnittelukilpailu vuonna
2000. Kilpailun voitti arkkitehti Mauri Korkka,
mutta voittanutta suunnitelmaa ei toteutettu.

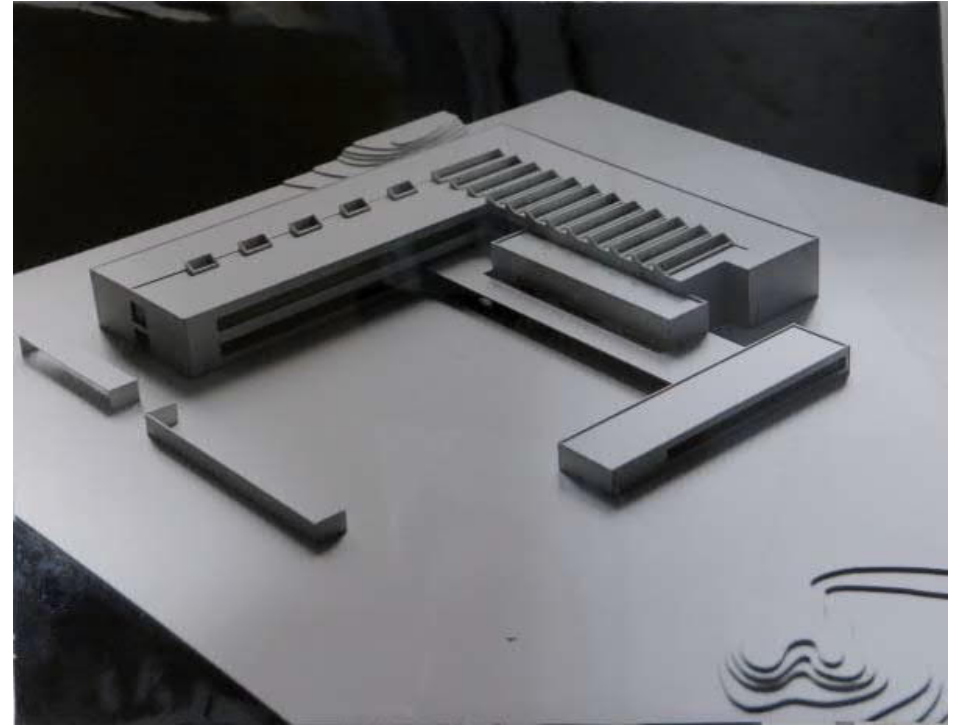
Myllypuron yhteiskouluhanke

Peruskoulu-uudistus

Kouluhallituksessa oli 1930-luvulla ryhdytty hahmottelemaan silloisen pääjohtajan Oskari Mantereen johdolla kaikille lapsille yhteistä kuusivuotista koulua. 1950-luvun lopulla aloitettiin komiteatyö, jonka päämääränä oli Ruotsin esimerkkiä mallina käyttäen tuottaa lainsäädäntö yhtenäiskouluajatukseseen perustuvaan peruskoulujärjestelmään siirtymiselle. Peruskouluajatus syntyi kritiikkinä aiemmalle kaksijakoiselle, käytännölliseen ja teoreettiseen linjaan jakautuvalle rinnakkaiskoulujärjestelmälle. Rinnakkaiskoulujärjestelmän katsottiin jakavan väestöä tarpeettoman varhaisessa vaiheessa ja jättävän käytännöllisen linjan oppilaat yleissilvityksen osalta kansakoulun varaan. Tämän ei katsottu tarjoavan riittäviä taitoja modernisoituvassa ja monimutkaistuvassa maailmassa. Jako muodosti myös esteen elinikäisen oppimisen ajatukselle, mahdollisuudelle siirtyä myöhemmällä iällä teoreettisempien opintojen pariin. Reino Oittisen kouluohjelmakomitea ehdotti vuonna 1958 yhtenäiskoulua, jonka kolmivuotinen yläaste olisi linjajakoinen. Samana vuonna säädettiin kansakoululaki, joka yhdisti kuusivuotisen kansakoulun ja kaksivuotisen pakollisen jatkokoulun kahdeksavuotiseksi varsinaiseksi kansakouluksi. Lainsäädäntötyön kehittäminen jatkui kohden yhdeksänvuotista peruskoulua. Arvi Poijärven johtama koulunuudistustoimikunta sai tehtäväkseen täsmentää vuonna 1964 opetussuunnitelmaa. Komitea ehdotti samaa opetusta kaikille oppilaille myös yläasteella, paitsi vieraan kielen ja matematiikan osalta, joissa olisi erilaajuiset oppikurssit eri tasoisille oppilaille. Väylä korkeakouluihin kulki kuitenkin edelleen oppikoulujen kautta. Oppikouluihin pyrittiin neljännen luokan jälkeen ja ne olivat maksullisia. Peruskoulu-uudistus toteutettiin asteittain koko maassa vuodesta 1972 alkaen. ¹³

Koulurakennuksen uudistustarpeita

1950-luvun alussa koulusuunnittelu oli vielä tiiviisti sidoksissa sotaa edeltäneeseen

Vasemmalla: Ala-aula, SRMA.

Yllä: Pienoismalli, HKA

Alla: Koulurakennus nähtynä Alakiven puiston täyttömäeltä.

perinteeseen. Julkisivuissa ja arkkitehtuurissa oli funktionalistista ilmettä, vuosikymmenelle ominaiseen pehmentyneeseen, romanttiseen tyyliin. Tilajärjestelyt noudattivat vanhempia koulusuunnittelun ihanteita, perustyyppi oli sivukäytävällinen kaksi- tai kolmikerroksinen, joskus maamerkkimäiseen tapaan korkeampikin, satulakattoinen rapattu kivirakennus, jossa luokkahuoneet olivat omassa siivessään ja voimistelusalit omassaan. Siipiä ei välttämättä sijoitettu suorakulmaiseen koordinaatistoon. 1950-luvun loppupuolella yleistivät myös matalammat, yksi- tai kaksikerroksiset koulurakennukset. Helsingissä Herttoniemen ala-asteen koulu (Jorma Järvi, 1952) ja Meilahden ala-asteen koulu (Viljo Revell ja Osmo Sipari, 1953) olivat ensimmäisiä matalamman koulutyyppin edustajia.¹⁴

Koulu-uudistus aiheutti tarpeen uudistaa suunnittelua. 1960-luvun puolivälissä vanhan koulusuunnittelumallin ei enää katsottu vastaavan uuden pedagogiikan tarpeisiin. Aiheeseen tarttui Myllypuron yhteiskoulun esitelleen Arkkitehti-lehden 12/1967 pääkirjoitus. Pääkirjoituksen oli laatinut Jaakko Itälä, koulu-uudistustoimikunnan pääsihteeri ja yksi peruskoulu-uudistuksen keskeisistä ideologeista. Itälän mukaan koulu-uudistus oli ennen kaikkea pedagoginen uudistus, jolla tähdättiin koko ikäluokkaa koskevaan opetukselliseen uudistamiseen. Tätä varten tarvittiin koulurakennus, jossa tilasuunnittelu vastasi uusien opetus- ja oppimismetodien vaatimuksiin. Rinnakkaiskoulujärjestelmän jakautuminen kansa- ja oppikouluiksi sekä runsaasti käytännön työtiloja omaaviksi kansalaiskouluiksi kuvasti myös peruskoulutuksen kaksijakoisuutta.¹⁵

Uuden peruskoulurakennuksen kehittäminen edesauttaisi uutta pedagogiikkaa Itälän mukaan suuresti, mikäli tilajärjestelyt vastaisivat uusia työtapoja ja kehittäisivät niistä myös uusia variaatioita. Edellytyksenä kuitenkin oli, että viranomaiset sallisivat uudet suunnitelmat. Itälän mukaan uusi peruskoulu rakentui koko ikäluokan kattavalle yleissivistävälle koululle, minkä jälkeen vasta hakeuduttaisiin ammatillisiin ja teoreettisiin jatko-opintoihin. Yhdeksänvuotisen peruskoulun tuli tarjota valmiudet molempiin. Peruskoulun tuli tukea lapsen yksilöllisiä lahjakkuuksia, lahjakkuuden ja oppimisen yksilöllistä kehittymistä. Tämä tarkoitti tasavauhtia etenevistä tasakokoisista oppimisryhmistä luopumista. Koulurakennuksissa tuli luopua samankokoisista luokkatiloista ja päin vastoin etsiä ratkaisuja joustavaan tilankäyttöön, sellaiseen, jossa pienten ja suurten oppimisryhmien työskentely olisi mahdollista. Koska ryhmäkoot tulisivat muuttamaan oppilaiden ja opetettavien aineiden mukaan, tuli myös muunneltavuuteen kiinnittää huomiota. Ihanteena Itälä artikkelissaan piti sellaista hallimaista rakennusta, jossa oppilasmäärän, ei luokkiin jaettuna vaan kokonaisuudessaan, edellyttämät neliö- ja kuutiomäärät täytyisivät, mutta muutoin kantamattomilla, äänieristetyillä liikuteltavilla väliseinillä olisi mahdollista muodostaa erikokoisia tiloja erilaisia ryhmiä varten, aina tarpeen mukaan.¹⁶

Toinen keskeinen tilankäyttöön vaikuttava vaatimus tuli opettajakeskeisyydestä luopumisesta. Peruskoulun tavoitteena oli opettaa oppilaita oppimaan, tarjota pääsy tiedon äärelle sekä korostaa itsenäisen tiedonhaun merkitystä ja yhteis- ja ryhmätöiden tärkeyttä. Suuren auditorion ja kirjaston opintosaleineen muodostama kokonaisuus, koulun ”sydän” tarjosi Itälän mukaan

tälle oppilaiden itsenäiselle toiminnalle parhaan ympäristön ja se toteutui käytäväkoulun sijaan hallikouluratkaisussa. Esimerkkinä hallikoulusta lehdessä nostettiin esiin Jorma Järven suunnittelema Kulosaaren yhteiskoulun rakennus vuodelta 1955. Punatiilisessä rakennuksessa keskushallin muodostaa laskeva auditorio, joka päättyy näyttämönä toimivaan voimistelusaliiin.¹⁷

Koulutilojen uusien tilajärjestelyjen tarpeiden käsittelyä jatkettiin saman lehden artikkelissa ”Peruskoulu rakennuksena”. Artikkelin oli tehnyt professori Osmo Lapon ohjauksessa kolmen arkkitehtiylioppilaan, Torsti Freyn, Heikki Miettisen ja Timo Vormalan harjoitustyönä. Kirjoittajien mukaan koulun tilat voisivat toimia myös ympäröivän yhdyskunnan harrastetiloina ja tämä tuli ottaa suunnittelussa huomioon. Koska aineenopetuksen kehittyminen osaltaan vaati myös eriytyviä tiloja, tarvittiin aineluokkia niin joitain teoreettisia aineita kuin kädentaitojakin varten. Koulun sisäistä liikennettä tuli hajauttaa. Tämä koski myös välituntipihoja, sillä yhtenäisessä peruskoulussa oppilaiden ikähaitarista oli tulossa aiempaa suurempi, eri-ikäiset lapset tarvitsivat erilaisia pihoja. Koulun sydäntilojen puolestaan tuli tarjota koululle keskus, joka palvelisi sekä oppilaita että asukkaiden harrastetoimintaa. Keskus, nk. sydänkoulu, muodostuisi kirjastosta lukusaleineen, auditoriosta, juhlasalista, oppilaskuntatiloista, joita ei enää sysättäisi koulun kaukaisimpaan ja syrjäisimpään paikkaan sekä opetushenkilökunnan huoneista. Sydänkoulusta hahmoteltiin vilkasta, yhteistä kohtauspaikkaa.

Lehden kolmannessa, arkkitehti Osmo Siparin kirjoittamassa ”Käytännön koulusuunnittelusta” artikkelissa kiinnitettiin huomiota siihen, että jokaisen rakennuksen tulisi ulkoisella olemuksellaan ilmentää osuutta yhteisössään. Tämä tapahtui tavoittelemalla suunnittelussa koulun kannalta oikeaksi katsottavaa ratkaisua, jolloin kaikki tavoitteet täyttyivät: koulu, joka toimii kouluna hyvin ja elävöittää ympäristöään.¹⁸

Myllypuron kansakoulu, yhteiskoulu ja lukio

Myllypuron kansakoulu ja leikkipuistorakennus

Myllypuron asemakaavassa koulutointa varten varatuille tonteille valmistui kansakoulu vuonna 1966. Kansakoulu oli kaupungin koulu. Pääosin yksikerroksisen, kalkkihiekkatiliisen ja tasakattoisen rakennuksen oli suunnitellut arkkitehti Pentti Ahola, Myllypuron asemakaavan suunnittelija. Myllypurossa koulujen tarve oli suuri, sillä vuonna 1965 kun kansakoulurakennuksen valmistumista odoteltiin kouluun ilmoitautui 960 oppilasta, joista vain osalle oli Myllypurossa väliaikaiset koulutilat. Pentti Ahola suunnitteli koulutontille myös sosiaalitoimen käytössä olleen rakennuksen. Kansakoulun viereen suunniteltiin 1975 leikkipuistorakennus, suunnittelijana K. Kellokoski HKR talosuunniteluosastolta.¹⁹

Myllypuron yhteiskoulu

Myllypuron yhteiskouluhanke käynnistyi kun uudella asuinalueella vuonna 1965 oli jo

11 000 uutta asukasta, monet lapsiperheitä. Asukkaat ja vuonna 1965 perustettu Myllypuron oppikoulu yhdistys olivat olleet yhteydessä Helsingin kaupunkiin oman oppikoulun saamiseksi Myllypuroon, mutta koska sieltä ei alueen koulun suunnitteluun ryhdytty riittävän nopeasti, päätti oppikoulu yhdistys toteuttaa koulun yksityiskouluna, eli rakennuttaa koulun itse. Oppikoulu yhdistys oli merkitty yhdistysrekisteriin loppuvuodesta 1965. Tulevan yhteiskoulun ensimmäiseksi rehtoriksi valittiin Jouni Kiviluoto.²⁰ Osasyynä yksityisen oppikoulun toteuttamishaluun mainittiin myös tyytymättömyys vireillä olevaan koulu-uudistukseen, halu saada Myllypuroon oppikoulu. Oppikoulu yhdistyksen puheenjohtajan mukaan tuohon aikaan Suomessa oli n. 350 yksityistä oppikoulua. Helsingin seitsemästäkymmenestä oppikoulusta yksityisiä oli 54. Yksityisissä kouluissa oli mahdollista poiketa valtionkoulujen käytännöistä, kokeilla ja kehittää koulun toimintaa ja pedagogiikkaa.²¹

Oman koulun toteuttamiseen ryhdyttiin heti kesällä 1965, jolloin yhteiskoulun toimeksiantosopimus solmittiin 8. 8. 1965. Rakennustoimikunnan puheenjohtajana toimi diplomi-insinööri Erkki Teräs, pääsuunnittelijaksi valittiin arkkitehti Kimmo Söderholm, rakennesuunnittelusta vastasi diplomi-insinööri Paavo Virtanen, LVI-suunnittelusta LVT-Insinööritoimisto ja sähkösuunnittelusta insinööri Pertti Komulainen. Sisustusarkkitehdiksi valikoitui Esa Vapaavuori. Rakennussuunnittelun toimeksiantosopimuksessa todettiin, että arkkitehti Kimmo Söderholm hoiti työn henkilökohtaisesti Arkkitehtuuritoimisto Heikki Castrén & Co:n osakkaana ja laskutus tapahtui Castrénin toimiston kautta.²²

Koulu aloitti toimintansa syksyllä 1966 vuokratiloissa Yläkiventie 2:ssa ennen oman koulurakennuksen valmistumista. Koulurakennuksen rakennustyöt olivat käynnistyneet rakennustoimisto A Puolimatkan toimesta 6.10.1966, rakennuksen valmistuspäiväksi oli sovittu seuraavan lukuvuoden alku 1.9.1967. Oppikoulun peruskirjan juhlallisessa muuraustilaisuudessa ja lukuvuoden päättäjaisissä 31.5.1965 pidetyssä puheessa oppikoulu yhdistyksen puheenjohtaja Yrjö Ollikainen kertoi, että kustannusarvio koululle oli 3.3 mmk, josta kaupunki takasi 90%. Lainoittajina toimivat valtio, kaupunki, liike- ja säästöpankit, osuuskassat, säätiöt, rahastot ym. Oppikoulu yhdistyksen naistoimikunta oli myös kerännyt omaa rahaa. Oppikoulua varten kaupungilta vuokraksi saatu tontti oli kooltaan 17 198m², rakennuksen tilavuus 21 500m³. Koulu suunniteltiin 700-800 oppilasta varten ja siihen oli tulossa 16 tavallista luokkaa ja kahdeksan erikoisluokkaa kolmisarjaista keskikoulua ja kaksisarjaista lukiota varten. Uudenaikaisena erikoisluokkana erikseen mainittiin kielistudio kahdellekymmenelle oppilaalle.²³

Myllypuron lukio

Vuonna 1972 valmistui yhteiskoulun rakennuttama laajennushanke, erillinen lukiosiiپی varsinaisen yhteiskoulurakennuksen ja sen puutyösaliosan itäpuolelle. Rakennuksen suunnittelijana toimi arkkitehti Reijo Ailus. Lukion urakoitsija oli Rakennus Oy P. V. Koponen. Lukio purettiin vuonna 2007.²⁵ Toimintaan vaikuttanut hallinnollinen muutos puolestaan oli koulun muuttuminen yksityiskoulusta kaupungin omistamaksi kouluksi vuonna 1977.

Yllä: Työmaa, HKA
Vasemmassa: Toimilupa-anomuksen jättö kouluhallitukseen.
Arkkitehti Söderholm, kouluneuvos Toivio. MPKA

Harjannostajaiset 17.3.1967, MPKA.
Puheenjohtaja Ollikainen:
"Ei koululinna, vaan nykyaikainen,
tarkoituksenmukainen koulu.
Meillä ei ole ennakkoluuloja koulu-
uudistusta kohtaan, mutta olemme
pakotettuja täällä Myllypurossa
toteamaan, että oma apu on
parempi - ja ainakin nopeampi -
kuin valtion apu, jota sitäkin aletaan
nyt kovasti tarvita."²⁴

Myllypuron yhteiskoulu ja säilyneisyys

Myllypuron yhteiskoulurakennus nostettiin Arkkitehtilehden uusimpaan koulusuunnitteluun ja sen uudistushaasteisiin keskittyvässä numerossa 12/1967 yhdeksi kuudesta ajankohtaisesta ja arkkitehtuuriltaan merkittävästä esimerkistä. Muut esitellyt koulurakennukset olivat Helsingissä sijaitsevat Roihuvuoren kansakoulu (Aarno Ruusuvuori), Kulosaaren kansakoulu (Osmo Lappo), Haagan ammattikoulu (Timo ja Tuomo Suomalainen) Kallion kansa- ja kansalaiskoulun saneeraus (Aulis Blomstedt) sekä Chydeniuksen kansakoulu Kokkolassa (Osmo Sipari). Ulkoarkkitehtuuriltaan Myllypuron yhteiskoulu edustaa 1960-luvulle ominaista rationaalista betonirakentamista. Julkisivuissa sen suunnittelija, arkkitehti Kimmo Söderholm tutki betonielementtien käyttöä. Rakennus on yleisilmeeltään puhdaslinjainen, konstruktivistinen sekä graafisesti jäsenneily ja rytmitetty. Tilaratkaisultaan koulu on yhdistelmä ajan koulusuunnitteluihanteita toteuttavasta hallikouluratkaisusta sekä tavanomaisten opetusluokkien osalta keskikäytäväratkaisusta.

Arkkitehti Kimmo Söderholm

Arkkitehti Kimmo Söderholm oli Arkkitehtuuritoimisto Heikki Castrén & Co:n osakas suunnitellessaan Myllypuron yhteiskoulun. Suunnittelutyön hän teki omana henkilökohtaisena työnään, mutta laskutus kulki Castrénin toimiston kautta. Myöhemmin Kimmo Söderholmilla oli arkkitehtitoimisto yhdessä Reino Huhtiniemen kanssa. Toimisto suunnitteli mm. teollista rationalismia edustavan Casa Academican talon Töölössä (julkaistu Arkkitehtilehdessä nro 2/1973) sekä vuonna 1994 valmistuneen Malmitalon, joka oli arkkitehtikilpailuvoitto.

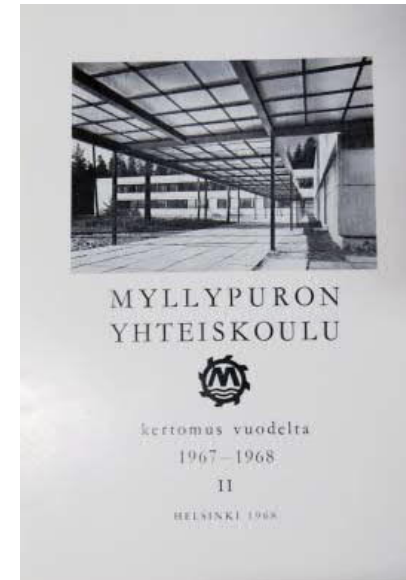
Rakennuksen sijoittuminen tontille, piha

Myllypuron yhteiskoulurakennuksen päärakennus oli pohjaltaan L:n muotoinen kaksikerroksinen tasakattoinen rakennus. Rakennusmassa muodostui halliratkaisua noudattavasta sisääntuloaula-voimistelusaliruokala-siivestä sekä keskikäytäväratkaisun

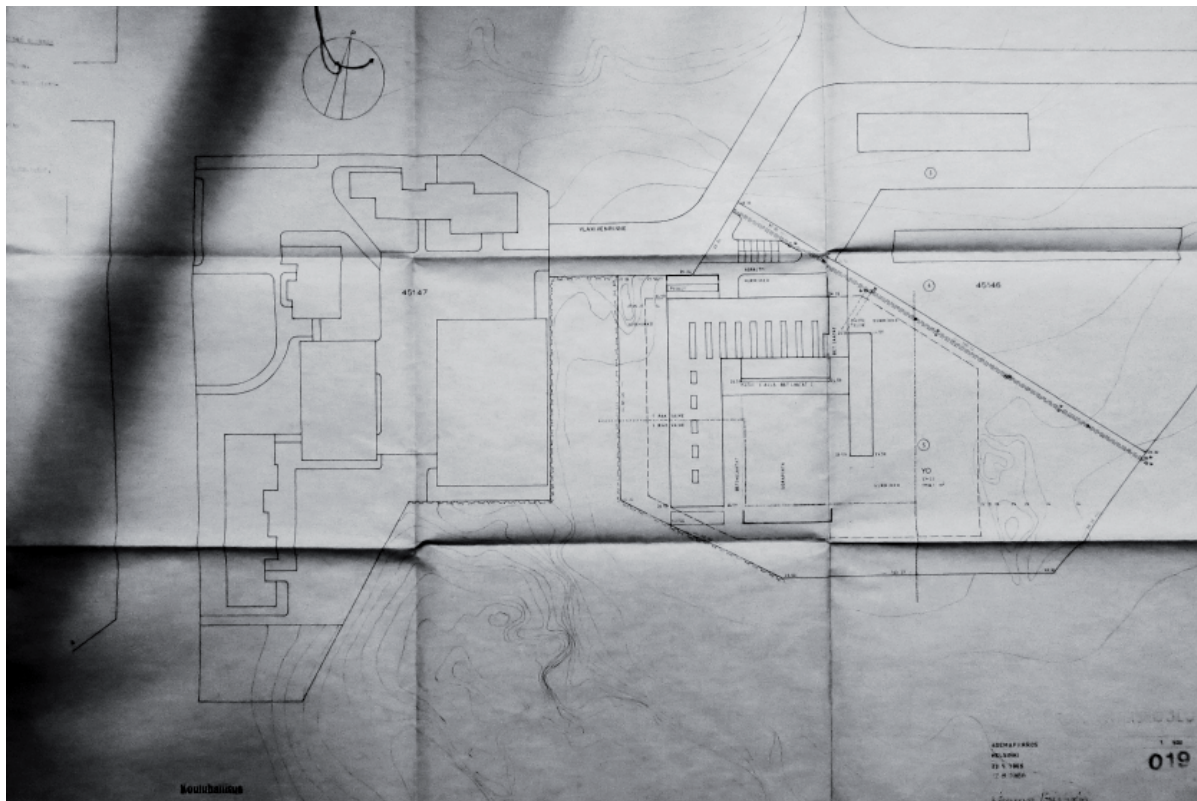
Värikuva ala-aulasta ja portaaasta mahdollisesti rakennuksen vihkiäistilaisuudesta. Puhtaaksimuuratut kalkkiehkekattilisenät ja betonipinnat maalattu valkoiseksi. Lattialla harmaa muovimatto. MPKA. Viereisellä sivulla aula joulukuussa 2016. Alakattoja jouduttu osin laskemaan alle palkkikorkojen 1. kerroksessa

Myllypuron yhteiskoulu, kertomus vuodelta 1967-68 II. MPKA

Arkkitehti Kimmo Söderholm MPKA

Kouluhallituksen hyväksymän piirustussarjan asemapiirros, päivätty 23.5.1966. MPKA.

Eteläpiha. Päiväämätön. HKA.

mukaisesti jäsenöidystä luokkasiivestä. Uutta pedagogiikkaa tukevan koulusuunnittelun näkökulmasta ratkaisu oli myös kaksijakoinen. Halliossa muodosti Arkkitehti-lehdessä hahmotellun uudenlaisen, muuntuvan joustavan keskustilan, joka toimi sekä koulun yhteisenä kokoontumistilana että tarjosi Myllypuron asukkaille yhteisen harraste ja -kokoontumistilan. Ainoastaan kirjaston ja lukusaltilojen puuttuminen erotti näiden yhteistilojen järjestelyn lehdessä kuvatuista malliratkaisuista. Luokkasiipi puolestaan edusti perinteisempää koulusuunnittelua samankokoisine luokkatiloinen.

Sisäänkäynti tapahtui vastakkaisista paikoista rakennuksen pohjoisosan pohjois- ja eteläjulkisivuilla. Päärakennuksen itäpuolella oli yksikerroksinen veistoluokan, kaksi asuntoa sekä wc-tiloja sisältävä rakennus, joka sulki koulun etelään suuntautuvan pihan U:n muotoiseksi. Lisäksi avoimeksi jäänyt pihan eteläsiipi rajattiin lautamuottipintaisella muurilla, jonka suojaan oli sijoitettu pyöräpaikkoja. Rakennuspaikkaa arkkitehti Kimmo Söderlund kuvaili osittain vaativaksi, sillä keskellä oli paalutusta vaativa saviesiintymä. Tämä oli osaltaan vaikuttanut

suunnitteluratkaisuun, jossa esiintymän kohdalle oli sijoitettu piha, jota rakennusmassat reunustivat.

Rakennuksen lähiympäristö ja piha oli alkujaan käsitelty vähäeleisesti, ajatuksena lienee ollut säästää ympäröivää luontoa ja luoda vaikutelma alkuperäisen metsäluonnon keskellä sijainneesta koulusta. Metsäalueille rakennuksen itä- ja länsipuolella ei ollut esitetty mitään käsittelyä. Piha oli esitetty keskiosaltaan sorapintaisena, reunoille erillisen veistoluokkasiiven ympärille istutettiin nurmikkoa, samoin rakennuksen pohjoispuolelle Yläkivenrinteen alapuolisen koulun pysäköintialueen ja koulurakennuksen väliin. Säilyneistä valokuvista näkee, että pihan keskellä oli säilytetty puita kasvava saareke ja piha muutoinkin vaikutti enemmän kasvillisuutta omaavalta kuin mitä asemapiirros antoi olettaa. Sorapihaa erottivat rakennuksesta pihan puolella leveät betonilaatoitetut alueet, jotka reunustivat rakennuksen itä- ja eteläjulkisivuja. Rakennuksen eteläjulkisivuilla olivat leveät katokset. Pysäköintialue oli asfaltoitu. Pyöräpaikkoja oli eteläsiiven lisäksi rakennuksen pohjoispuolella, jossa sielläkin ne oli rajattu lautamuottipintaisella

Eteläpiha.

Lapsia eteläpihalla. Päiväämätön, mahdollisesti 1960:n loppupuoli. MPKA

tukimuureilla, jotka alkujaan kannattelivat rautalankalisista katosta.²⁷

Piha ja rakennuksen lähiympäristö on kokenut muutoksia sitten 1960-luvun. Lukiosiiven rakentaminen vuonna 1972 hävitti metsää rakennuksen alalta. Kun lukiosiipi purettiin vuonna 2007, jäi jäljelle tasainen kenttä. Rakennuksen pohjoispuolella pyöräpaikkojen tukimuureja on korotettu ja ne on katettu uudelleen vuonna 1998. Veistoluokkasiiven pohjoispäättyyn on rakennettu jätekatos. Sadekatokset on uusittu. Piha uudistettiin vuonna 2003. Tuolloin alkuperäinen niukka ja rakennuksen suunnitteluperiaatteita toistava vähäeleinen jäsennöinti korvattiin oppilaiden omista ideoista työstetyllä suunnitelmalla. Sen pyöreät muodot ja pihalla käytetyt rakenteet poikkeavat alkuperäisestä. Pihan eteläosassa sijainneet pyöräpaikat tukimuureineen ja katoksineen poistettiin ja tilalle rakennettiin minikoripallokenttä. Osa alkuperäisistä betonisista pihalaatoista korvattiin betonikivillä, mm. rakennuksen eteläjulkisivun edessä olevan laatoitetun alueen keskellä samoin kuin rakennuksen pohjoispuolisen sisääntuloväylän keskiosissa.²⁸

Itäpäädyn ja erillisen siipirakennuksen välinen kujanne. Oikealla oleva kuva ajoittamaton. MPKA

Eteläpiha. Eteläpään purretun sisäänkäyntikatoksen reunaa, pyöräkatoksen lautamuottipintaisen muurin reuna. HKA.

Pohjoisjulkisivun sisäänkäynti.

Julkisivut

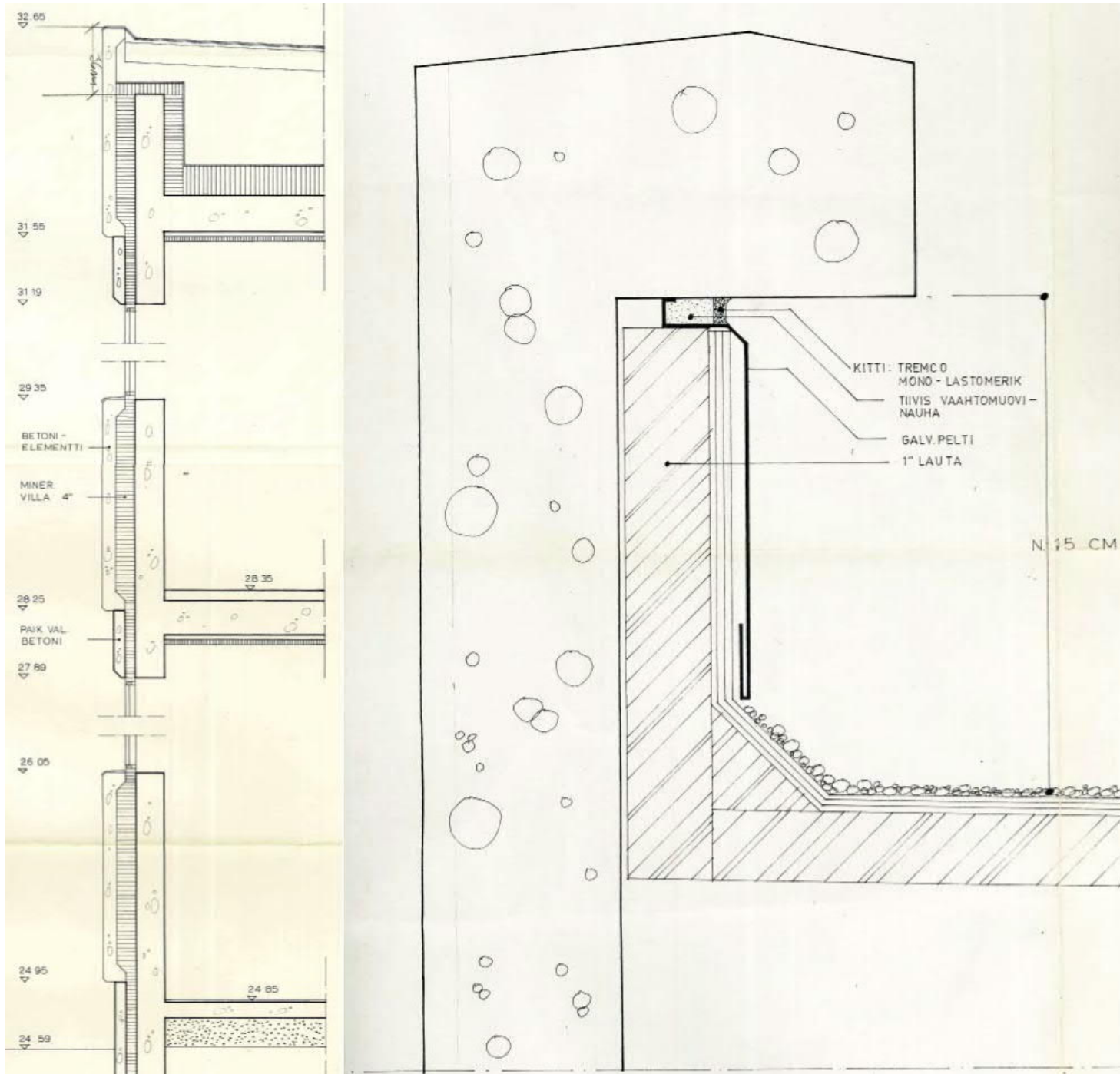
Yhteiskoulurakennuksen julkisivut olivat nauhaikkunoin jäsennöityjä puhtaalle betonipinnalle jätettyjä betonielementtijulkisivuja. Betonielementit oli käsitelty sileäpintaisiksi. Rakennuksen betoninen pilaripalkkirakenne oli julkisivuissa palkkien osalta esitetty merkitsemällä ikkunoiden yläpuoleisia palkkeja sisäänvedetyllä, palkinomaisella betonipinnalla, joiden pintakäsittely oli sileitä elementtejä karkeampaa, lautamuottipintaista.²⁹ Sama koski myös pyöräpaikkoja reunustavia betonimuureja. Ikkunat olivat alkujaan lahusuojattua kestopuuta, ulommat kehykset kuultomaalattuja, sisimmät peittomaalattuja.³⁰ Kattomaailmaa hallitsivat rakennuksen pohjoisosassa sijaitsevan sisääntulo-halli-liikuntasalisiiven päälle sijoitetut kattoikkunanauhut. Luokkasiiven katolle oli sijoitettu myös kattolyhtyjä. Lyhtyjen poikkileikkaus muodosti suorakulmaisen kolmion.

Sisäänkäynnit olivat molemmilla sivuilla sisäänvedettyjä ja sivuiltaan alkujaan metalliritilällä päällystettyjä. Ritolän alimman osan taakse olisi sijoitettu ulkovalaisimia. Sisääntulo-ovet olivat teräslasiovia. Eteläjulkisivun sisääntulon yläpuolella oli toisessa kerroksessa lasiseinä, samoin toisessa kerroksessa luokkasiiven eteläpäässä. Sekä luokkasiiven että hallisiiven eteläjulkisivulle oli sijoitettu julkisivun levyinen I-palkkirakenteinen teräs-lasikatos. Rautalankalasin tasakatto oli jaettu teräsrudukoihin. Katoksen alapinta oli sijoitettu halliosan eteläjulkisivun kapean yläikkunan yläpinnan tasoon. Alkuperäisten julkisivujen puhdaslinjaisuutta korosti vesipellittömyys ja räystäättömyys. Ylin betonielementti jatkui ylös saakka yhtenäisenä ja katon vesieritys pelteineen nostettiin katon puolella kiinni betonielementin yläosaan. Rakenne oli tuulettamaton.

Julkisivujen säilyneisyys ja pääasialliset muutokset

Merkittävimpiä julkisivuihin vaikuttaneita muutoksia olivat pohjoisjulkisivun pyöräkatoksen muutostyöt ja talovaraston erottaminen pyöräkatoksesta vuonna 1998. Muutostöiden suunnittelusta vastasi arkkitehti Esko Miettinen. Samaan aikaan alkuperäiset välitunti- ja sadekatokset purettiin.³¹ Katosten kattomateriaali oli jo aiemmin muutettu rautalankalasisista puuksi. Teräsrakenteiset katokset rakennettiin uudelleen vuonna 2003 pihan peruskorjauksen yhteydessä. Ne toteutettiin osin entisenkaltaisina I-pilari-palkki teräsrakenteina. Kate oli myös lasia. Halliosan eteläjulkisivun katos on kuitenkin kapeampi ja korkeampi kuin alkuperäinen, se ei enää asetu yläikkunan yläpinnan korkoon. Katto ei ole tasakatto, vaan matala satulakatto. Luokkaosan eteläpään katosta ei toteutettu uudelleen lainkaan.³² Julkisivut uusittiin entisenkaltaisina vuonna 2003. Tämä tarkoitti julkisivuelementtien uusimista kokonaan sekä eristeiden vaihtoa ja kasvattamista.³³ Räystäättömyydestä luovuttiin ja alkuperäinen räystäsdetaili korvattiin tuulettamalla ratkaisulla, jossa räystäspelti taittuu n. 15cm levyisenä julkisivun puolelle. Tuolloin myös ikkunatuusittiin alkuperäisen mallin mukaisiksi, mutta ulkopuitteiltaan alumiiniksiksi. Teräslasi-ulko-ovet uusittiin. Ilmanvaihtojärjestelyt toivat katolle myös uusia piippuja. Halliosan itäpäätyyn rakennettiin kevyt teräsrakenteinen kierreporras joka palvelee katon huoltotarvetta.

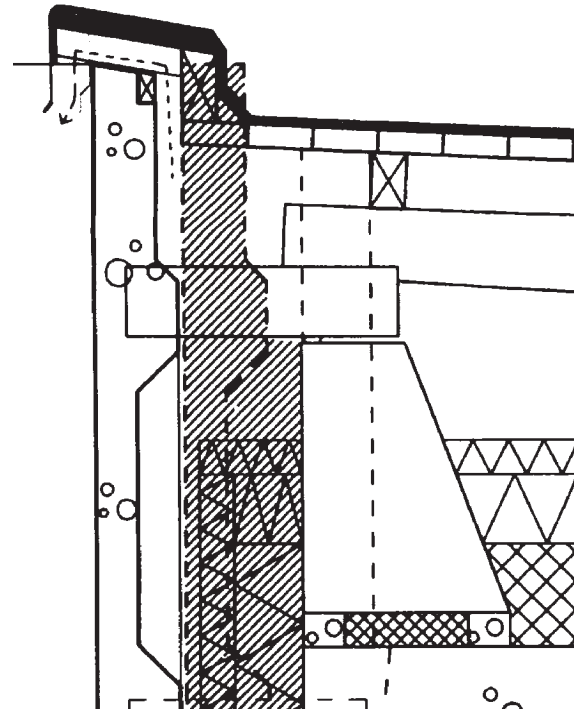
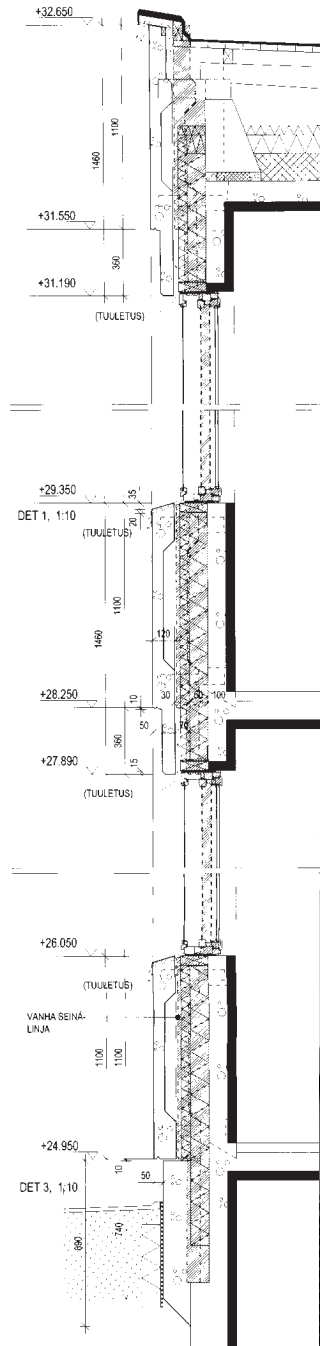

Yllä: Uusittua julkisivua. Alkuperäinen ulkonäöllinen ero sileiden betonielementtien ja ikkunoiden yläpuolisten otsien välillä on säilytetty, mutta otsat eivät enää ole paikallavalettuja erillisiä osia vaan osa kuorielementtiä. Tuuletus korjauksen jälkeen ikkunan yläpuolelta

Vasemmallä: Myllypuron yhteiskoulu. Rakenneläikkaus. Piirustus 036. 25.7.1966. Arkkitehti Kimmo Söderholm MPKA

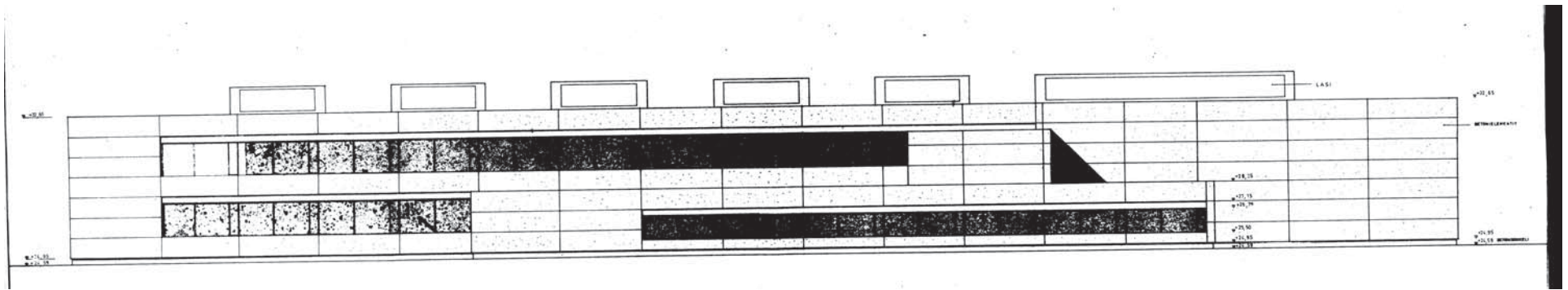
Keskellä: Myllypuron yhteiskoulu. Rästäsdetalji. Piirustus 100. 20.1.1967. Arkkitehti Kimmo Söderholm MPKA

DET 2, 1:10

Yllä ja oikealla: Pystyleikkaus. Detaljit. 45-2994-03-D vahvistettu 21.10.2003 § 610. Julkisivujen perusparannus. Insinööri Heikki Halsti, suunnittelutoimisto Heikki Halsti Oy. HRVA.
 Alla ja vasemalla: Rakennuksena aiemmin räystäätön julkisivu sai räystäspellytykset julkisivujen peruskorjauksessa 2003.

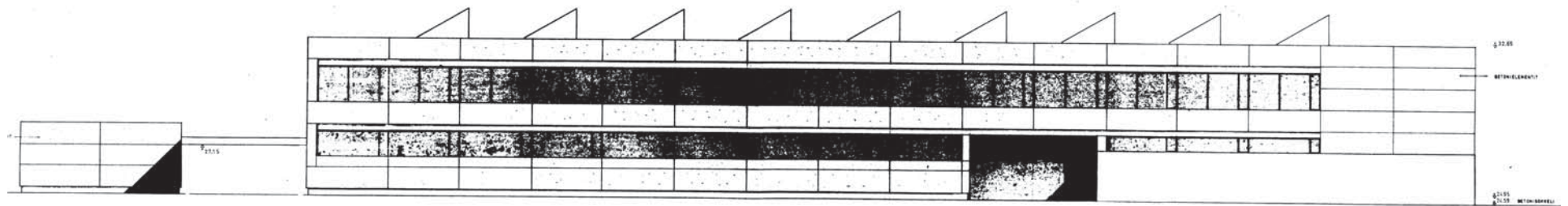

Julkisivu itään 1966. Arkkitehti Kimmo Söderholm HRVA

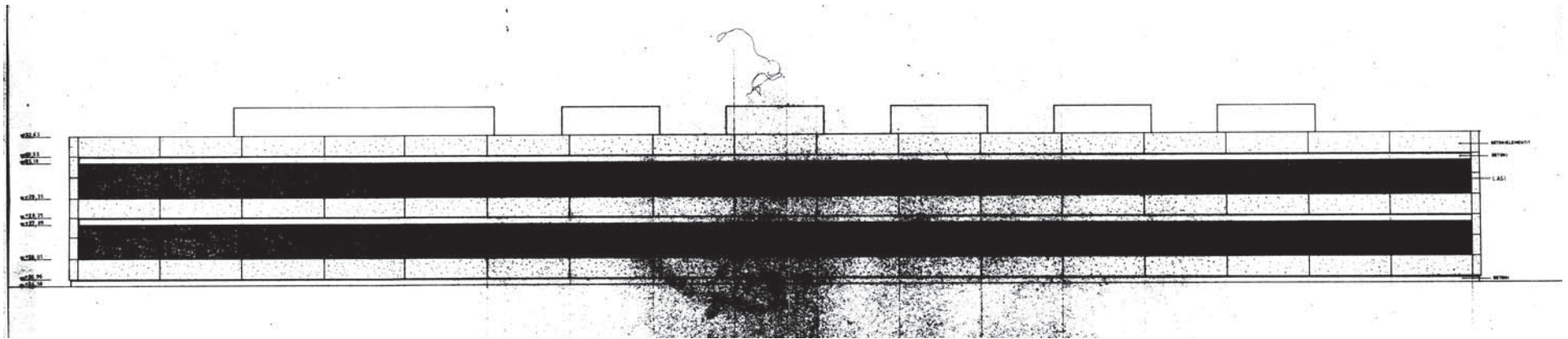
Alla: Julkisivu itään, julkaistu Arkkitehti-lehdessä 12/1967. SRMA.

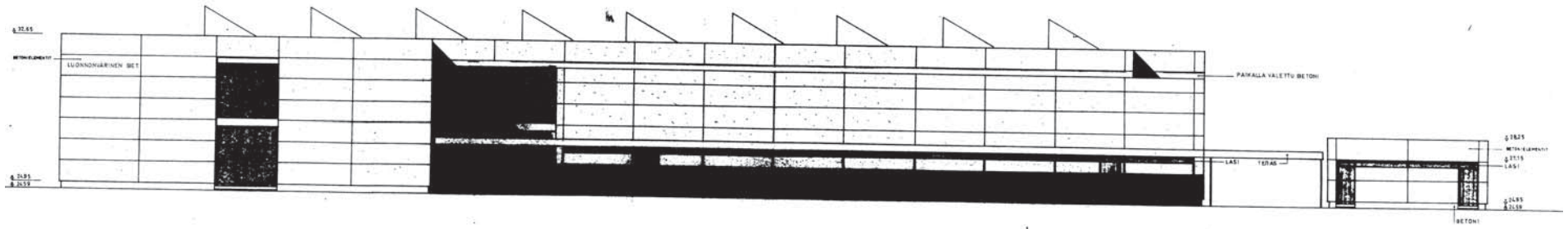
Julkisivu pohjoiseen 1966. Arkkitehti Kimmo Söderholm HRVA.

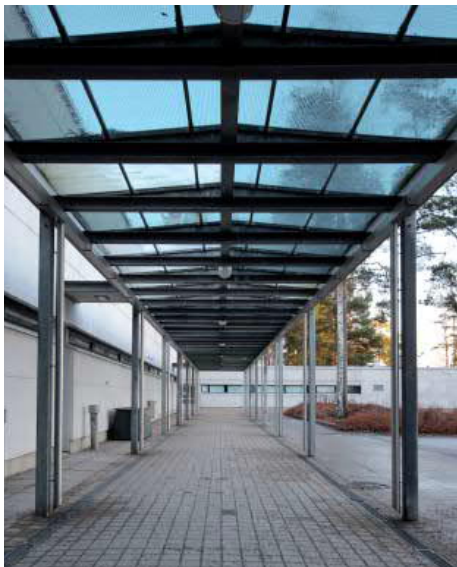
Julkisivu länteen 1966. rkkitehti Kimmo Söderholm HRVA

Julkisivu etelään 1966. Arkkitehti Kimmo Söderholm HRVA.

*Ylhäällä: Sisäänkäyntikatos kohden itää, n. 1960-luvun loppu. SRMA.
Vasemmalla: Uusi sisäänkäyntikatos. Katos on korkeampi, alapinta ei enää kapean yläkunnarivin yläpinnan tasossa. Katos on myös kapeampi ja siinä on loiva harjakatto. Alkuperäinen betonilaatoitus korvattu kapeammalla kaistalla betonikiveystä.*

Oikealla: Alkuperäinen katos lasikatteineen kohden länttä ja itäjulkisivua. Keskimmäisessä kuvassa lasikate on purettu ja korvattu laudoituksella. HKA Alhaalla oikealla: uusi katos kohden länttä ja itäjulkisivua.

Ylhäällä ja oikealla: Uusittu polkupyöräkatos pohjoisjulkisivulla.

Alla: Kattoikkuna vuoden 2003 jälkeisessä uusitusmuodossaan.

Oikealla: Uusi katolle johtava porras

Sisäntulohalli kohden eteläpihaa, kattoikkuna. Kattoikkunat vaihdettiin vuoden 2003 julkisivujen peruskorjauksen yhteydessä. Puitteet ovat selvästi järeämmät kuin alkuperäiset. Julkisivun lasiseinällä näkyy mustana teräspilareita, jotka on lisätty tukemaan pitkiä kattopalkkeja. Alakaton korko on nykyisin palkkien kanssa samassa tasossa.

Sisätilat

Ulkoarkkitehtuurin puhtaslinjainen, graafinen ilme jatkui myös sisätiloissa. Yhtenäisten linjojen sekä sileiden ja tiheämmin, suoralinjaisesti jäsennöityjen pintojen avulla rakennukseen luotiin rytmistä vaihtelua. Kantava betoninen pilari-palkkijärjestelmä oli jätetty näkyviin. Aulassa liikuntasalissa ja toisen kerroksen käytävällä pitkittäiset kattoikkunat toivat luonnonvaloa sisätiloihin. Väliseiniä jäsenneltiin pilariväleissä kalkkihiekkatiilen puhtaaksimuuruatuilla, todennäköisesti maalatuilla pinnoilla.

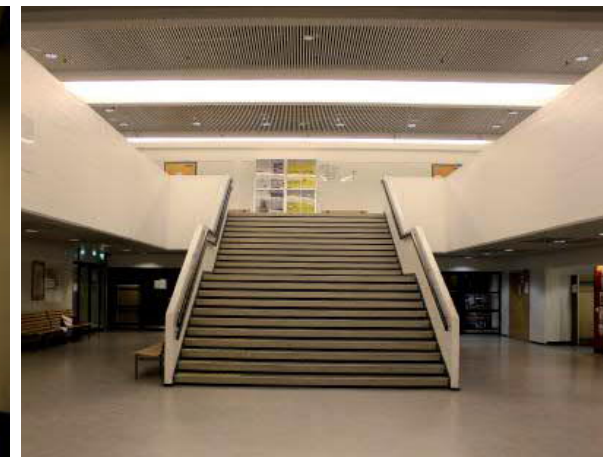
Suuri sisäntulohalli ja koulun sydäntilat

Pohjaratkaisultaan ja tilajärjestelmältään Myllypuron yhteiskoulu oli yhdistelmä hallikoulu- ja keskikäytäväkouluratkaisuja. Koulun sydämen muodosti suuri, kahden kerroksen korkuinen keskusaula, johon sisäänkäynnit pohjoisesta Yläkivenrinteen puolelta sekä etelästä pihanpuolelta oli sijoitettu vastakkain. Sisäntulohallin länsipäädyssä oli leveä toiseen kerrokseen johtava porras. Porras oli ajateltu toimivaksi myös koulun yhteisten tilaisuuksien katsomona. Rakennuksen kaksi muuta porrasta sijaitsivat halliosan itäpäässä ja luokkasiiven eteläpäässä. Portaiden sijoittelusta

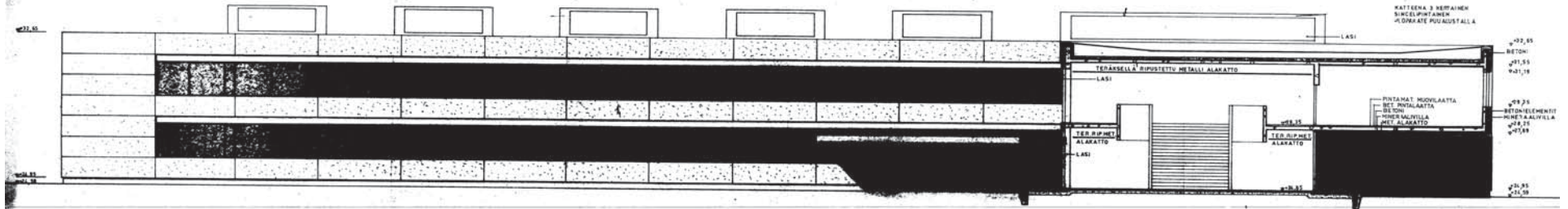
Sisääntulohalli kohden liikuntasalia. Alkujaan avoin yhteys liikuntasaliin tukittiin vuoden 2003 peruskorjauksen yhteydessä. IV-kanavatila peitti 2. kerroksen lasiseinän ja 1. kerroksen paljeovet vaihdettiin umpiseinään ja parioviin. Alakton valaisimet myös uusitti. Alkujaan valaisimet oli sijoitettu säleiden taakse, nyt katossa on upotetu pyöreät downlight-valaisimet. Oikeanpuolimmainen kuva ylhäällä julkaistu Arkkitehtilehdessä 12/1967. SRMA.

Alla sisääntulohalli koulu 10v näyttelyn aikaan vuonna 1977. HKA.

TAIDP. OSA	45	KORTTI. NTLA	146	MYLLYPURON YHTEISKOULU	
TONTTI/ALUE	5			LEIKKAUS	B-B
OSOITE	Valkoheikkilä 4 - koulu				1/100
P.I.R. LAUVO	Pak. 6			HELSINKI	021
KUVAUS N. O.	81 002065			18.6.1966	
TUNNUS	45-1796-A-66				
P.I.R. SISÄLTÖ	Valk. 13.8.1966/71				

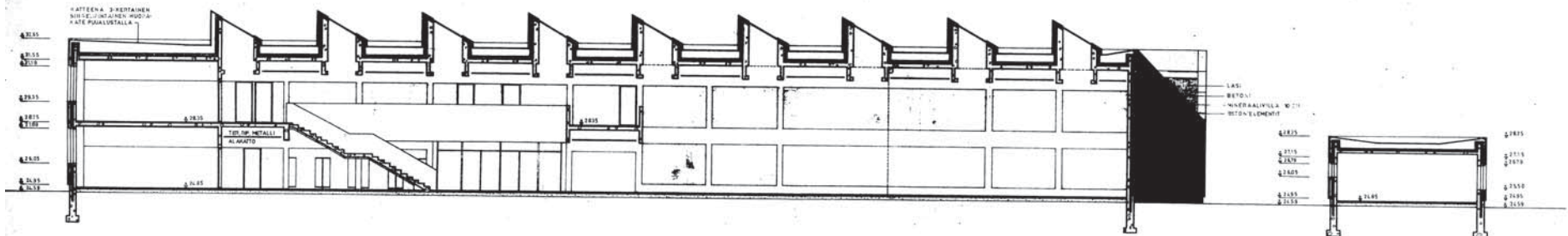
KIMMO SÖDERHOLM ARKITEHTI S.A.
KIMMO SÖDERHOLM

Leikkauksia 1966. Arkkitehti Kimmo Söderholm HRVA

TAIDP. OSA	45	KORTTI. NTLA	146	MYLLYPURON YHTEISKOULU	
TONTTI/ALUE	5			LEIKKAUS	D-D
OSOITE	Valkoheikkilä 4 - koulu				1/100
P.I.R. LAUVO	Pak. 6			HELSINKI	
KUVAUS N. O.	81 002067			18.6.1966	
TUNNUS	45-1796-A-66				
P.I.R. SISÄLTÖ	Valk. 13.8.1966/71				

KIMMO SÖDERHOLM ARKITEHTI S.A.
KIMMO SÖDERHOLM

Kaupunki	415	Projektin nimi	146
Tontti/Finno	5	Osio	Välivaihe 4 - koul
Projekti	1966	Alue	5
Rekrytointi n:o	81.002004	Tunnus	15-196-A-66
Tunnus	15-196-A-66	Projekti	1966.12.10.1966/71

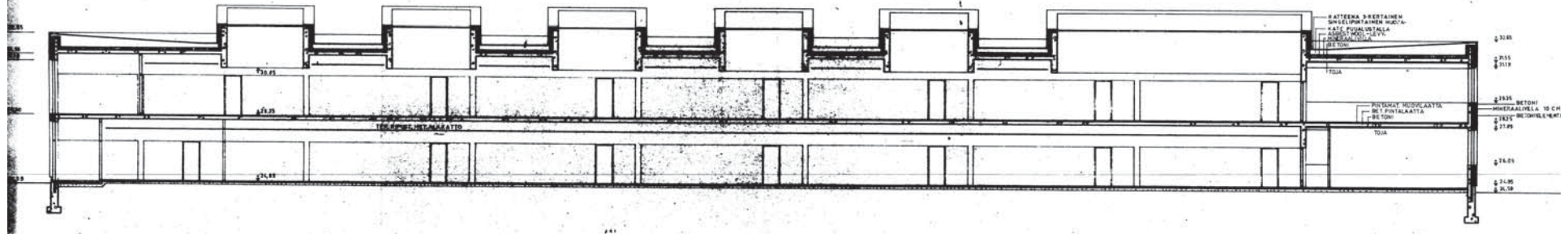
MYLLYFURON YHTIISKOULU

LEIKKAUS A-A 1/100

HELSINKI 18.6.1966 020

KIMMO SÖDERHOLM ARKIT. SAK

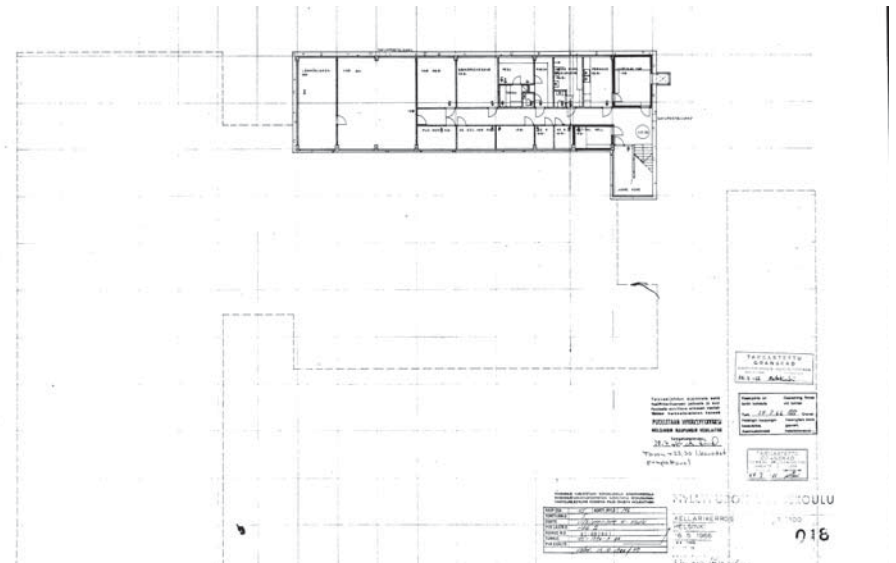
ARKKITEHTUURITOIMISTO MIKKELI, CASTRÉN & C
Kimmo Söderholm

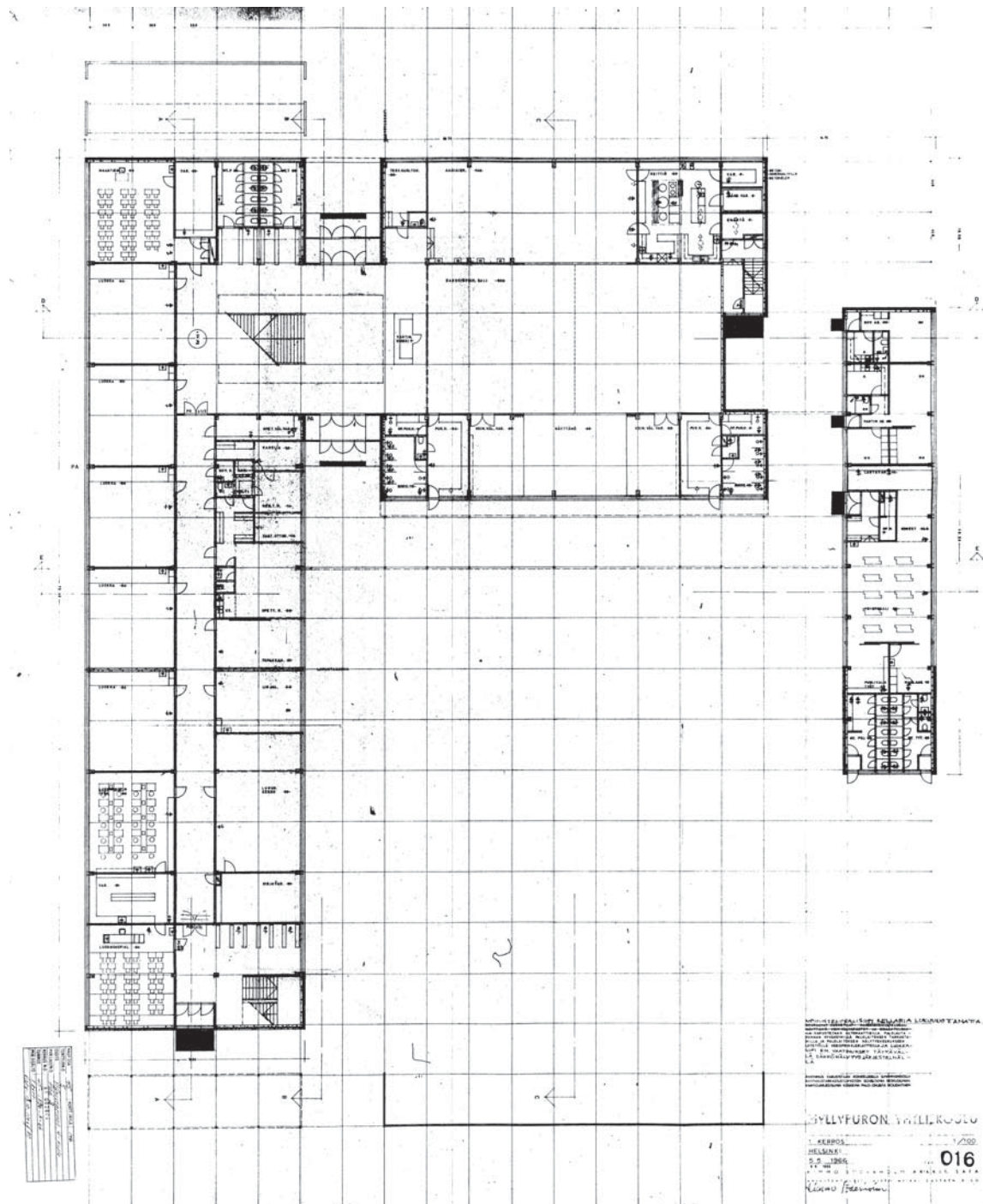

Alla oppilaita sisäntulohallin portaikolla. Ajoittamaton, 1970-luku

Kellarikerros 1966. Arkkitehti Kimmo Söderholm HRVA

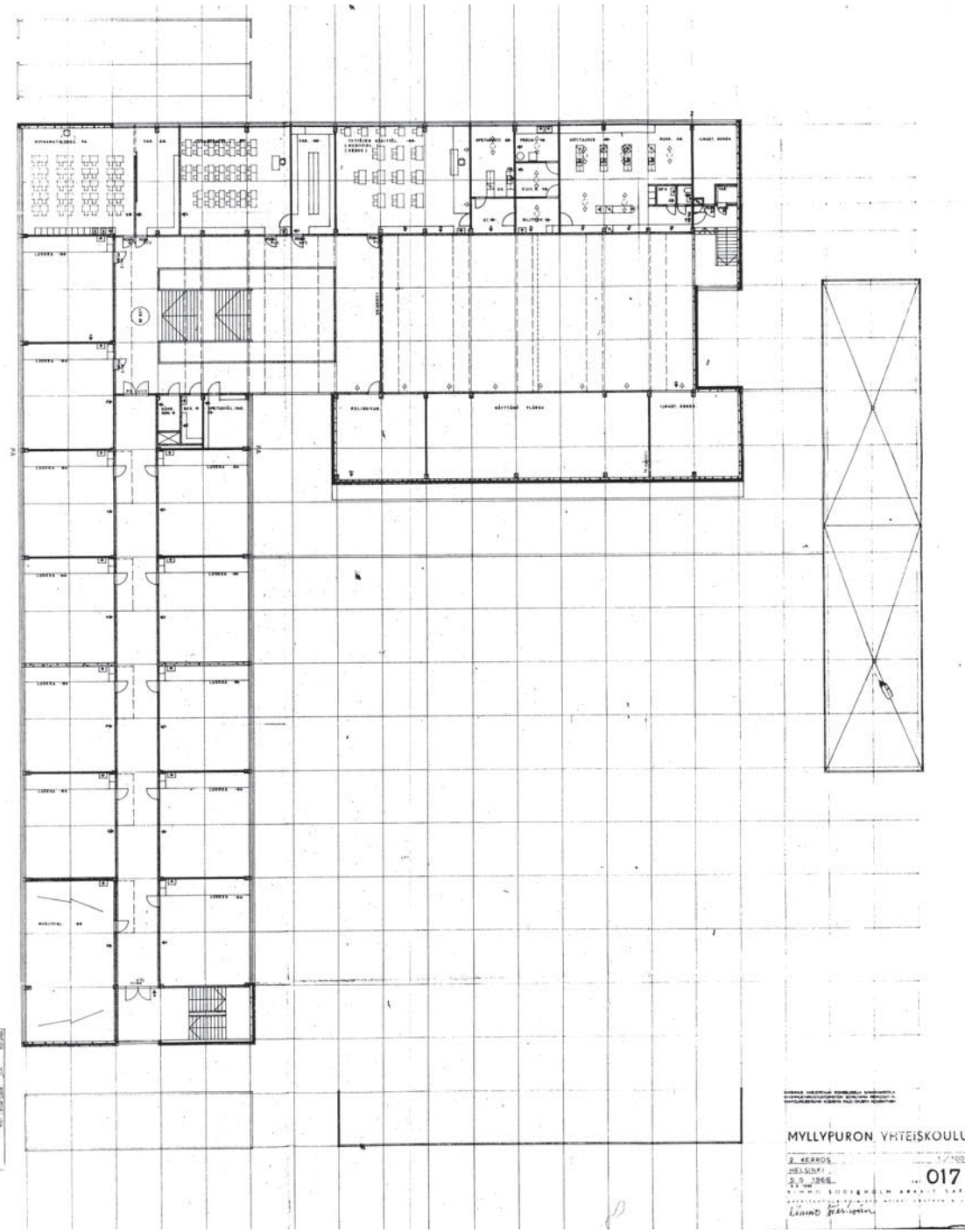

Myllypuron yhteiskoulu
 1. kerros
 1/200
 Kimm
 Söderholm

MYLLYPURON YHTEISKOULU
 1. KERROS
 HELSINKI
 1966
 016
 Kimm
 Söderholm

1. kerros 1966. Arkkitehti Kimmo Söderholm HRVA.

KÄYTTÖOHJE
 KÄYTTÖOHJE
 KÄYTTÖOHJE
 KÄYTTÖOHJE

MYLLYPURON YHTEISKOULU
 2. KERROS
 HELSINKI
 017
 KIMMO SÖDERHOLM
 LINDO

2. kerros 1966. Arkkitehti Kimmo Söderholm
 HRVA.

Liikuntasalin avoin yhteys sisäntulohalliin ja ruokalaan on suljettu poistamalla paljeovet. Näyttämöseinän puuritilä ilmeisesti alkuperäinen tai alkuperäisen kaltainen. Pukuhuoneiden mäntypuiset, lakatut penkit ja vaatenaulakot alkuperäisiä

Vasemmalla ylhäällä Arkkitehti-lehdessä 12/1967 julkaistu kuva SRMA.

Ruokalan alakatot ovat valaisimineen säilyneet alkuperäisinä. Yhteys liikuntasaliin on suljettu poistamalla paljeovi.

Yllä uusittu kettiö.

Oikealla ruokala, ajoittamaton kuva, n. 1970-l. MPKA.

huolimatta halliosan avoimuus sai aikaan sen, että voimistelusalisiipi oli palomääräysten täyttämiseksi sprinklattava kellaria lukuun ottamatta.

Toisessa kerroksessa kahden kerroksen korkuista sisääntulohallia kiersi käytävien muodostama parvi tai parveke. Portaan kaiteet olivat betonista. Kattoikkunoiden nauhat kulkiivat katossa pohjois-eteläsuuntaisina palkkien välissä. Sisääntulohallin itäpäädyssä sijaitsi voimistelusalisekä siihen liittyvät ruokala ja näyttämö. Voimistelusalin liittyminen sisääntulohalliin oli avoin. Ensimmäisessä kerroksessa oli kaksi leveää aukkoa, jotka oli mahdollista sulkea paljeovin, toisessa kerroksessa tila yhdistyi parvikäytävään lasiseinän välityksellä. Sisääntulohallin kattoikkunanauhat jatkuivat myös voimistelusalissa. Ruokala, joka sijaitsi vastapäätä näyttämöä, oli myös mahdollista yhdistää voimistelusaliiin. Sijaintinsa vuoksi se muodosti hyvän jatkeen voimistelusalin katsomolle. Keittiö huoltoineen sijaitsi halliosan itäpäädyssä. Toiseen kerrokseen oli ruokalan päälle sijoitettu kotitalousopetuksen tilat sekä sen viereen tyttöjen käsityötiloja. Voimistelusalin pukutilat oli sijoitettu näyttämön molemmin puolin. Halliosa tarjosi siten laajan, avoimen, mutta myös jaettavan yhteisen kokoontumistilan erilaisiin yhteisiin tilaisuuksiin ja urheiluharrastuksiin. Yhteistä, myös koulun ulkopuolista käytettävyyttä lisäsi kuvaamataidon, kerhotilojen, tyttöjen tekstiilikäsityötilojen sekä kotitalouden sijoittaminen hallisiiven toiseen kerrokseen pohjoissivulle. Maistraatin päätöksen 10.10.1967 mukaan yhteiskoulurakennuksen aula, voimistelusalisekä ruokasali-tilakokonaisuuden käyttö yleisenä kokoustilana oli mahdollista. Päätös edellytti voimistelusalin perällä olevan varauuskäytävän välioven muuttamista ulospäin aukeavaksi, uloskäytävävalojen järjestelyjä ja sitä, että aulan ja voimistelusalin paljeovet pidettiin tilaisuuksien aikana avoimina. Suurin sallittu henkilömäärä oli 540.³⁴

Luokat käytävien varsilla

Luokkasiipi perustui perinteisempään keskikäytäväratkaisuun. Samankokoisia luokkatiloja oli molemmissa kerroksissa käytävän molemmin puolin. Luokissa oli matalat kateederikorokkeet. Opettajien ja rehtorin tilat oli sijoitettu ensimmäiseen kerrokseen pihanpuoleiselle itäseinälle, lähelle sisääntulohallia. Luokkasiipi päättyi etelässä portaaseen ja lasiseinään, josta ensimmäisessä kerroksessa oli sisääntulokatoksen suojaama uloskäynti ja toisessa kerroksessa näkymä kohden eteläistä metsäsaarekettä. Vastapäätä tätä eteläistä porrasta oli molemmissa kerroksissa sijoitettu suuri erikoisluokka. Ensimmäisessä kerroksessa se oli nousevan katsomon omaava fysiikan ja kemian luonnontiedeluokka, toiseen kerrokseen sen päälle oli sijoitettu musiikkiluokka. Käytävää rytmittävät betonipintaiset pilarit ja väliin jäävä väliseinien puhtaaksimuurattu, maalattu kalkkihiiekkatilipinta. Metallisälealakatot loivat tilaan tiheämpää rytmiä. Alkuperäisessä sisustuksessa vaakasuuntaiset mäntypuiset naulakot puolestaan korostivat käytävien horisontaalisuutta.

1. kerroksen käytävä. Sälealakatto alkuperäisen kaltainen, mutta IV-kanavien tilavaatimusten vuoksi alkuperäistä matalammalla. Käytävien laakaovet tammiviilua.

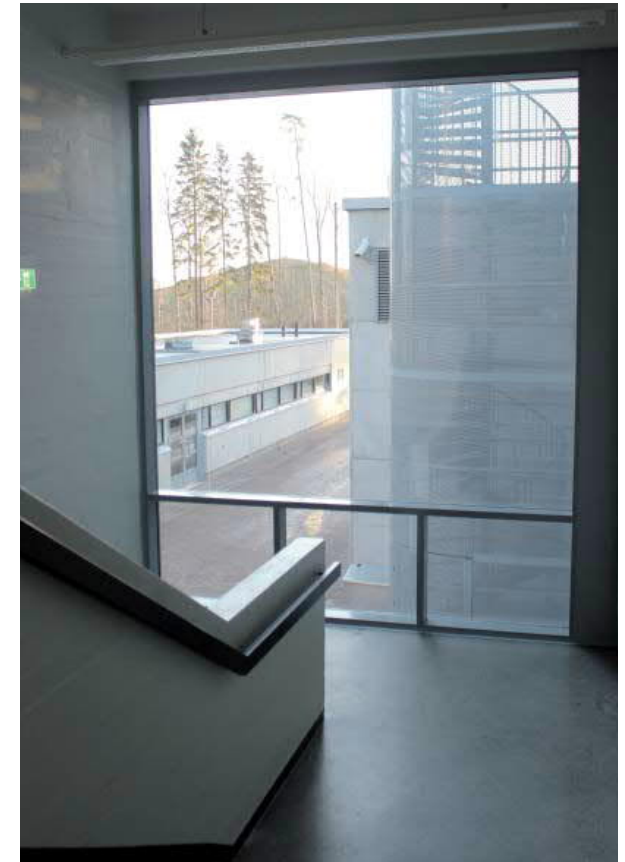

Toisen kerroksen käytävä. Käytävää rytmittävät betonipintaiset pilarit ja väliin jäävä väliseinien puhtaaksimuurattu, maalattu kalkkihiekkatiilipinta. Metallisäleakatot luovat tilaan tiheämpää rytmiä. Alakattoja on jouduttu laskemaan ilmanvaihdon vuoksi. Käytävällä myös pystykanavia. Muutokset vuosien 2003-2008 peruskorjauksessa.

Oikealla ylhäällä Arkkitehti-lehdessä 12/1967 julkaistu kuva SRMA.

2. kerroksen luokkasiiven eteläpäätty lasiseinineen.

Liikuntasalisiiven porraskäytävä.

Seinät

Väliseinät olivat pääosin puhtaaksimuurattuja, todennäköisesti valkoiseksi maalattuja kalkkihiekkatiiliseiniä. WC-tilojen ja vasrasto ym. tilojen seinät ovat myös rapattuja.

Lattiat

Käytettyjä alkuperäisiä lattiamateriaaleja olivat puu- ja teräshierretty betonilattia, sementtimosaiikki, linoleumi, muovilaattalattia, muovimatto, pölkkypäälattia sekä kumi- ja villamatot. Portaat olivat sementtimosaiikkisia, aulassa, käytävillä, ruokalassa ja luokissa oli muovimatto, rehtorin- ja opettajanhuoneessa, tupakkahuoneessa sekä kansliassa villamatto. Puku- ja wc-tiloissa käytettiin Pukkilan 100x100 sintrattuja laattoja. Voimistelusalin

2. kerroksen peruskorjattu kotitalousluokka

2. kerroksen luokkatila, kuvan takaosassa alkuperäinen katederikoroke.

alkuperäinen lattiamateriaali oli Doliplan athletich korkement - muovimatto hitsatuin saumoin. Luonnonopinluokassa, jossa alunperin oli puurakenteinen portaittain nouseva lattia, muovimatto asennettiin voimistelusalin tapaan 25mm kipsilevyn päälle. Samalla rakenteella toteutettiin luokissa olevat opettajankorokkeet.³⁵

Sisäkatot

Luokkien ym. vaimennusta vaativien tilojen sisäkatossa käytettiin lastuvillalevyä. Käytävien, ensimmäisen kerroksen aulan, ruokalan sekä voimistelusalin alakatot olivat rakennusajankohtanaan "Lock-laipion" nimellä kulkevia metallisälealakattoja. Näistä osa, kuten ruokalan alakatto, on säilynyt alkuperäisinä tai alkuperäisen kaltaisina. Sekundäärisissä tiloissa

sisäkattona toimi maalattu betoniholvi, puhtaaksivaletuiksi betonikatoiksi jäivät sekundääriset tilat.³⁶

Sisäovet

Tuulikaappien ovet olivat teräslasi-ovia lakattuine mäntyvetimineen. Käytävällä tammiviilluisia laakaovia. Alkuperäiset sisäovet ovat säilyneet.

Sisustussuunnittelu

Rakennuksen sisustussuunnittelusta vastasi sisustusarkkitehti Esa Vapaavuori. Kalustus tilattiin Iskukaluste Oy:ltä.³⁷

1. kerroksen luokkatiloja, näkymä kohden kanskoulua.

Erillisessä siipirakennuksessa sijaitseva entinen puutyöluokka, sittemmin atk-luokka.

Sisätilojen säilyneisyys ja pääasialliset muutokset

Sisätilojen tilajärjestely on pääosin säilynyt alkuperäisenä ja väliseinämuitoksia on tehty varsin vähän. Tämä itsessään kertoo koulurakennuksen tilallisesta käyttökelpoisuudesta senkin jälkeen kun peruskoulu-uudistus tapahtui tai kun koulu vuonna 1977 muuttui lunastuksen välityksellä yksityisestä kaupungin hallinnoimaksi kouluksi. Toisaalta sisäntulohallin sekä voimistelusalin ja ruokalan muodostama avoin yhteys katkaistiin vuosien 2003-2008 peruskorjausten yhteydessä poistamalla paljeovet ja toisen kerroksen lasiseinä.

Avoimen näköyhteyden poiston syynä taloteknisessä peruskorjauksessa oli ilmanvaihtokanavatilan rakentaminen uudesta IV-konehuoneesta toisenkerroksen aulan poikki poikki. Ensimmäisen kerroksen leveiden paljeovien poistamisella parannettiin salin käyttöä liikuntatilana. Myös ruokailusalin aukko suljettiin. Sisäntulohallin länsisivulla aulaa avattiin muuttamalla umpinainen seinä lasiseinäksi. Lasiseinä yhdistää entisiin luokkatiloihin peruskorjauksen yhteydessä sijoitetun kirjaston ja musiikkiluokan aulatiloihin. Tilajärjestely on 1967-lehdessä kuvailtujen koulun sydäntilojen mallin mukainen.

Alkuperäisissä suunnitelmissa vahtimestarin "kioski" oli sijoitettu sisäntulohallin suurta porrasta vastapäätä. Sitä ei valokuvista päätellen toteutettu heti, mutta myöhemmissä pohjakuvissa se kuitenkin näkyy. Nyt kioski on poistettu ja vahtimestarin tilat sijaitsevat luokkasiiven ja sisäntulohallin rajalla.

Suuria luokkatiloja on toisessa kerroksessa jaettu kahtia, kotitalouden ja tekstiilikäsityön tiloissa on toteutettu sisäisiä järjestelyjä, samoin koulun keittiötiloissa ja henkilökunnan tiloissa. Toiseen kerrokseen on käytävän varrelle rakennettu uusia WC-tiloja. Ensimmäisessä kerroksessa on purettu luokkasiiven päädyn luonnontiedeluokan nouseva auditoriorakenne.

Näillä ei ollut suurta vaikutusta koulun kokonaisuuteen, mutta ilmanvaihdon peruskorjauksella sen oli. Jo aiemmin mainitun toisen kerroksen suuren kanavatilan lisäksi ensimmäisen kerroksen luokkasiiveen, porrashuoneen naulakkotiloista erotettuun tilaan rakennettiin uusi IV-konehuone. Tämä tarkoitti myös eteläpäädyn sisäänkäyntiaulan pienentämistä sekä pystykanavatilauloketta ensimmäisen kerroksen käytävälle. Eteläpääty lakkasi olemasta käytettävä sisäänkäynti ja tämä näkyy myös ulkopuolella sisäänkäyntikatoksen pysyvänä poistumisena. Käytävien ilmeeseen on myös jonkin verran vaikuttanut kanavointien vaatima alakattojen lasku. Eniten tämä näkyy toisen kerroksen käytävällä, kun alakatot eivät enää ole samassa tasossa kattoikkunoiden betonipalkkien kanssa. Alakattojen materiaali on edelleen alkuperäistä tai alkuperäisen kaltaista metallisälettä. Aulatiloissa ja ruokalassa tilanne on kuitenkin alakattojen osalta säilynyt entisenlaisena, joskin aulassa valaisimet on muutettu säleiden taakse sijoitetuista valaisinkentistä upotetuiksi pyöreiksi valaisimiksi. Ruokalasta kerrotaan, että siellä alakatto valaisimineen on säilynyt alkuperäisenä.

Pihasiiven puutyöluokka muutettiin atk-luokaksi kja pohjoispäädyn kaksi asuntoa oppilashuollon käyttöön vuonna 2006.

Aulan teräslasiovet mäntypuisine vetimeineen luokkasiiven eteläpäädyn ensimmäisen kerroksen uloskäynnin kohdalla.

Luokkien tammiviulinen laakaovi

Vasemmalla Myllypuron yläkoulun sisäänkäynti nähtynä Yläkivenrinteeltä. Edessä pysäköintialue.

Yhteiskoulun rakennustyömaamonttu ja takana olevat asuinrakennukset vuonna 1966. MPKA.

Näkymä Myllypuron entisen yhteiskoulun, nykyisen peruskoulun katolta vuonna 2017.

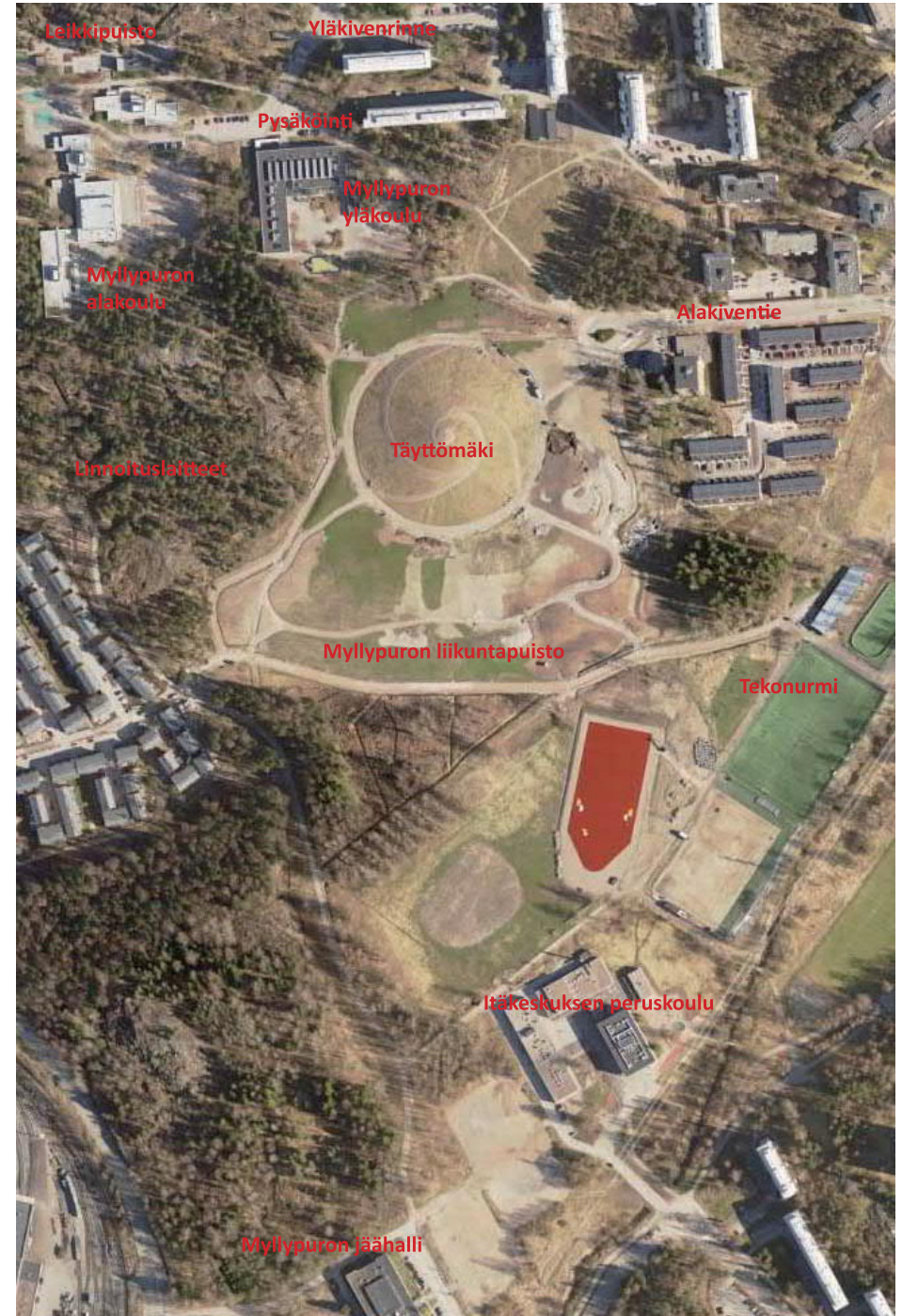

Näkymä katolta kohden täyttömäkeä
Oikealla Ilmakuva 2016 HKVA

Yhteiskoulun lähiympäristö

Liikuntapuisto ja täyttömäki

Risto Sammalkorven vuoden 1963 maankäyttösuunnitelmaa liikuntapuistoa varten ei aikoinaan toteutettu taloudellisten syiden vuoksi. Uusi aluesuunnitelma liikuntapuistoa varten valmistui vuonna 1991, mutta senkin toteutus jäädettiin taloudellisten syiden vuoksi. Alueella on kuitenkin harrastettu liikuntaa ja sillä kulkee useita ulkoilureittejä. Alueen etelälaidalle rakennettiin kuitenkin vuonna 1976 arkkitehti Kalle Vartolan suunnittelema Myllypuron jäähalli sekä siitä kaakkoon arkkitehti Kari Virran suunnittelema, vuonna 1969 valmistunut Itäkeskuksen peruskoulu, kuplahalli, tekonurmi ja arkkitehti Martti Siiralan suunnittelema tenniskeskus. Kun Alakiventien asuinalue jouduttiin purkamaan, liikuntapuistoa laajennettiin entisten asuinkorttelien paikalle. Alueelle pystytettiin täyttömäki, jonka suunnitelmasta käytiin suunnittelukilpailu vuonna 2000. Kilpailun voitti arkkitehti Mauri Korkka ehdotuksella "Fluctuat nec mergitur" eli keikkuu muttei uppoa. Suunnitelman mukaan täyttömäkeen rakennetaan huvimajoja, joiden pohjamuoto on lainattu Pariisin eri kaupunginosilta (quartiers). Toteutus on viivästynyt, eikä sitä tehdä voittaneen suunnitelman pohjalta. Mäen huipulle johtaa tällä hetkellä useita spiraalin muotoisia kävelyreittejä.³⁸

Myllypuron kansakoulu Yläkivenrinteen suunnasta.

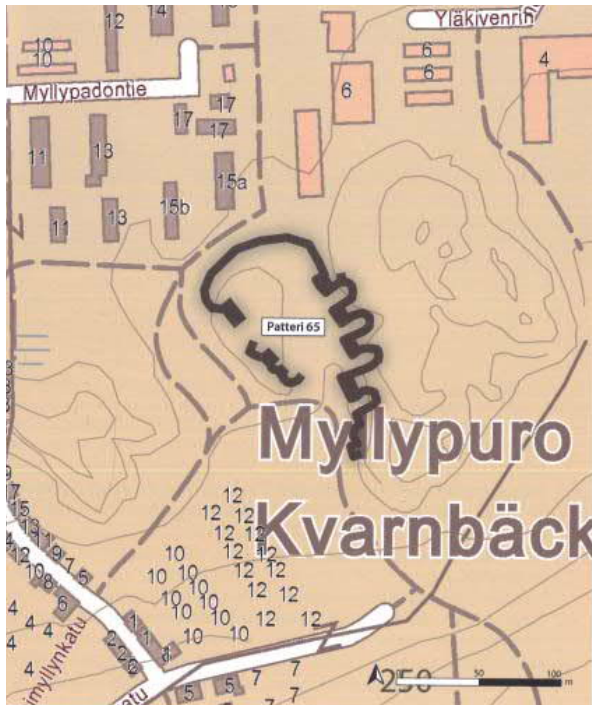
Myllypuron kansakoulu, ajoittamaton, n. 1960-70-l. MPKA.

Myllypuron kansakoulu yhteiskoulun ja kansakoulun väliseltä mäeltä

Peruskorjattu leikkipuistorakennus, takana kansakoulun yhteyteen kuuluva entinen sosiaalitoimen rakennus

Tykkipatteri 65. Kartta teoksesta Lagerstedt, John 2014. Viaporin maarintama – Retkiopas ensimmäisen maailmansodan linnoitteille. Keuruu.

Tykkipatteri 65.

Kansakoulu ja leikki puisto

Pentti Aholan suunnitelma kansakoulu peruskorjattiin vuonna 2011 Arkkitehdit Frondelius+Keppo+Salmenperä suunnitelmien mukaan. Rakennuksen horisontaali ilme muuttui katolle sijoitettujen IV-konehuoneiden vuoksi. HKR:n talosuunnitteluosastolla vuonna 1975 suunniteltu leikki puistorakennus peruskorjattiin vuonna 1997. Suunnittelusta vastasi arkkitehtitoimisto Kari Hyvärinen ja Jaakko Suihkonen Oy.

Ympäröivät asuinalueet

Ympäröivät asuinrakennukset Yläkiventie 4:ssä oli suunnitellut Kalevi Ruokosuo ja Yläkiventie 5:ssä Lauri Silvennoinen, Pihlajamäen suunnittelija. Molemmat valmistuivat vuonna 1963.

Linnoitustyöt

Myllypuron yhteiskoulun ja kansakoulun lounaispuolella sijaitsevan kukkulan vieressä, lännessä Myllynsiipi - nimisen kevyenliikenteenraitin varressa sijaitsee Venäjän ensimmäisen

maailmansodan aikaisten linnoitusten ketjuun kuuluva tykkipatteri nro 65. Tykkipatteri liittyi Venäjän 1900-luvun alussa Saksan uhkaa vastaa rakentamaan puolustusjärjestelmään²⁵ Myllypuron tykkipatteri oli neljän 280mm rannikkomörssärin patteri. Korkea kallioseinä toimi rintasuojana. Siihen oli louhittu U-muotoiset, 10 m leveät tykkiasemat, joissa oli kolmen metrin korkuiset betoniseinät, kallioseinä niiden edessä nousi paikoin seitsemän metrin korkeuteen. Tykkiasemien etuosassa samoin kuin niiden välissä oli suojahuoneita. Museoviraston valtakunnallisen selvityksen mukaan patteri on rakenteeltaan ainutlaatuinen ja hyvässä kunnossa. Tykkiasemien pohjoispuolelta alkaa betonilla tuettu yhdyshauta, joka johtaa patterin taustalle mäensyrjään rakennetuille suojahuoneille. Suojahuoneiden katot ovat sortuneet. Pohjoisimman suojahuoneen takaseinällä on jäljellä viisi betonista hormia tai savupiippua, mahdollisesti leipomon jäljiltä.³⁹

Myllypuron peruskoulu nähtynä täyttömäen laelta

Kaupunginmuseon arvotus

Myllypuron yläkoulun, alkujaan Myllypuron yhteiskoulu on arkkitehti Kimmo Söderholmin vuonna 1967 suunnittelema koulurakennus. Koulu rakennettiin osaksi Myllypuron lähiötä, yhdyskunnan koulukeskuksen osaksi.

Myllypuron lähiön asemakaava suunniteltiin vuonna 1962 kaupungin asemakaavaosastolla arkkitehti Pentti Aholan laatiman esisuunnitelman pohjalta. Esisuunnitelmassa alueelle sijoittui tiivis, suorakulmisen korttelirakenteen muodostava kudelma, joka kuitenkin lopullisessa suunnitelmassa avautui erillisrakennusten muodostamaksi väljäksi kokonaisuudeksi. Alueen asemakaavassa toteutuu funktionalismille ominaisia piirteitä (esimerkkeinä on mainittu mm. Le Corbusierin 1930-luvun alkupuolen suunnitelma Nemoursiin Algeriaan). Rakennusten lamellimuodot, kuutiomaiset rakennusmassat, nauhaikkunat, valkeat elementtipinnat ja sisäänvedetyt pohjakerrokset luovat Myllypuron alueessa kaupunkikuvallisesti yhtenäisen. Alueen ominaispiirteisiin kuuluu koskematon, avoin metsäpuiston ilme. Myllypuron asuinalueelle sijoittui julkisina palveluina ostoskeskus, koulukeskus sekä liikuntapuisto. Myllypuron alue rakennettiin nopeassa tahdissa pääosin vuosien 1963-66 välillä.

Myllypuron asuinalueen rakennuttajat edustivat ajankuvaan nähden poikkeuksellisen monipuolisia toimijoita. Suurin rakennuttaja alueella oli v. 1957 perustettu yhdistys Asuntosäästäjät ry, joka kohteissaan urakoi jäsenilleen kohtuuhintaisia, osin itserakennettuja kerrostaloasuntoja. Uudisalueen asukasaktiivisuus vaikutti myös koulujen perustamiseen ja rakentamiseen. Kaupungin kansakoulun (ark. Pentti Ahola, 1966) rinnalle nousi vuonna 1967 Myllypuron oppikouluyhdistyksen aloitteesta ja osarahoituksella toteutettu Myllypuron yhteiskoulu. Yhteiskoulu toimi yksityisenä oppikouluna. Sen yhteyteen valmistui yhdistyksen rakennuttama lukio vuonna 1973, arkkitehtina Reijo Ailus. Myllypuron yksityiskoulut siirtyivät kaupungin koulutoimen osaksi peruskoulu-uudistuksen yhteydessä vuonna 1977.

Myllypuron yhteiskoulu, nykyinen Myllypuron yläaste sijoittuu 60-luvun lopun

modernisoituvan kouluarkkitehtuurin piiriin. Suurimittakaavainen, kaksikerroksinen koulurakennus jakautuu kahteen siipirakennukseen. Rakennus koostuu kahdesta blokista; erikoisluokat, ruokalan ja voimistelusalijuhlasalin käsittävästä keskushalli-rakennusosasta sekä keskikäytäväratkaisuna toteutetusta luokkahuonesiivestä. Rakennus edustaa 1960-luvun modernistista betoniarkkitehtuuria, jossa korostuvat materiaalin tunteeseen, rakenteellisuuteen ja modulaarisuuteen liittyvät piirteet. Betoniarkkitehtuurin olemusta pehmentää luonnonvalo, jota hyödynnetään myös kattoikkunoissa. Suurimittakaavaista materiaalikäsittelyä elävöittävät avoimet vaihtelevat näkymät, monet yksityiskohdat ja rakennetta jäsentävä värytys. Kohteella on elimellinen yhteys ympäröivään metsäpuistoon, sitovina elementteinä toimivat laajat ulkokatokset ja muurirakenteet. Alkuperäinen yhteiskoulun ja lukion muodostava suorakulmainen sommitelma on rajannut keskelleen suojatun, etelään aukeavan koulupihan. Lukiorakennus on kuitenkin purettu vuonna 2007.

Myllypuron yläasteen koulu on käynyt läpi monia muutosvaiheita, joista keskeisin on ollut julkisivujen uudistus vuonna 2006. Korjauksessa rakennuksen ominaisluonne on säilynyt, vaikkakin yksityiskohdissa ja eräissä keskeisissä rakennusosissa alkuperäisen ratkaisun keveys ja rakenteellisuus on kärsinyt.

Myllypuron yläkoulu on alueen rakennusinventoinnin piirissä nostettu esille laadukkaana 1960-luvun lopun kouluarkkitehtuurin edustajana. Myllypuron yläkoulu on potentiaalinen suojelukohde. Kaupunginmuseon ja kaupunkisuunnitteluviraston Opintillä-inventoinnissa koulu on luokiteltu arvoluokkaan 2: Koulurakennus on ajalleen tyyppillinen ja sen arkkitehtuurissa on laadukkaita elementtejä. Rakennuksella on historiallisia arvoja. Korjaus- ja lisärakentamisen yhteydessä rakennuksen alkuperäiset arvot tulee huomioida ja muutokset sopeuttaa alkuperäisiin lähtökohtiin.

Mikko Lindqvist, Helsingin kaupunginmuseo

Pohjoisjulkisivun sisäänkäynti

Näkymä katolta kohden urheilupuistoa ja täyttömäkeä

Viitteet

- 1 Herttoniemi / Herttonäs; Kartta metsämaista ja selitys piirirajainkäynnistä 1754-1754 (B7Helsinki:5/1) Helsingin kaupunki Maanmittaushallituksen uudistusarkisto. Maanmittaushallitus.HKA.
- 2 Valkonen, 2003, s. 11, 17.
- 3 Salastie 1998, s.
- 4 Valkonen 2003, s. 11-14.
- 5 Valkonen 2003, s. 11, 16-17.
- 6 http://www.kotikaupunkipolut.fi/myllypuro/Myllypuron_kotikaupunkipolku/Kohteet.html
- 7 http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1570
- 8 http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/mjreki/read/asp/r_kohde_det1.aspx?KOHDE_ID=1000011940
- 9 Harvia 1936, s.14-15.
- 10 Harvia 1940, s.14.
- 11 <http://www.mfa.fi/arkkitehtiesittely?apid=2905>
- 12 Myllypuron täydennysrakentamisen suunnitteluperiaatteet, luonnos 23.6.2015 http://www.hel.fi/hel2/ksv/liitteet/2015_kaava/1781_2_luonnos_selostus.pdf. Valkonen, 2003, s. 123
- 13 Valkonen 2005, s.103-105
- 14 Jetsonen 1994, s. 45-47; Opintielä, s. 52.
- 15 Itälä 1967 s. 3.
- 16 Jetsonen 1994, s. 45-47.
- 17 Jetsonen, 1994, s. 45-47.
- 18 Frey et al. 1967, s. 7-11.
- 19 Myllypuron yhteiskoulun vaiheita, Myllypuron yhteiskoulu, Hb I Koulurakennukseen liittyvät asiakirjat, HKA; Oppikoulikäisten lasten vanhemmille, Myllypuron yhteiskoulu, Hb I Koulurakennukseen liittyvät asiakirjat, HKA.
- 20 Myllypuron yhteiskoulun vaiheita, Myllypuron yhteiskoulu, Hb I Koulurakennukseen liittyvät asiakirjat, HKA; Oppikoulikäisten lasten vanhemmille, Myllypuron yhteiskoulu, Hb I Koulurakennukseen liittyvät asiakirjat, HKA.
- 21 Slp Yrjö Ollikainen. Myllypuron yhteiskoulun peruskirjan muuraustilaisuus ja lukuvuoden päättäjäiset 31.5.1967 klo 15.30.
- 22 Rakennussuunnittelun toimeksiantoa koskeva sopimus, Myllypuron yhteiskoulu, Hb I Koulurakennukseen liittyvät asiakirjat, HKA.
- 23 Slp Yrjö Ollikainen. Myllypuron yhteiskoulun peruskirjan muuraustilaisuus ja lukuvuoden päättäjäiset 31.5.1967 klo 15.30. Myllypuron yhteiskoulu, Hb I Koulurakennukseen liittyvät asiakirjat, HKA.
- 24 Myllypuron yhteiskoulun harjannostajaiset 17.3.1967. Myllypuron yhteiskoulu, Hb I Koulurakennukseen liittyvät asiakirjat, HKA.
- 25 Myllypuron yhteiskoulun lukiosiiven työmaakokous n:o 1 21.9.1972 klo 7.30, Myllypuron yhteiskoulu, Hb I Koulurakennukseen liittyvät asiakirjat, HKA
- 27 Söderholm 1967.
- 28 45-1058-05-D vahvistettu 21.10.2003 § 308 Koulurakennuksen teräsrakenteinen välituntikatos sekä pihan kunnostaminen. Insinööri Heikki Halsti, suunnittelutoimisto Heikki Halsti Oy, HRVA. Söderholm 1967.
- 29 Myllypuron yhteiskoulu. Rakennusselitys s. 46. Helsingissä 9.8.1966. MPKA
- 31 45-4084-C-98 vahvistettu 17.11.1998 § 654 Lisärakentaminen, uudet ja korjattavat sadekatokset. Arkkitehti Esko Miettinen, EMI Arkkitehdit Oy.
- 32 45-1058-05-D vahvistettu 21.10.2003 § 308 Koulurakennuksen teräsrakenteinen välituntikatos sekä pihan kunnostaminen. Insinööri Heikki Halsti, suunnittelutoimisto Heikki Halsti Oy, HRVA.
- 33 45-3428-06-D vahvistettu 7.11.2006 § 625. Julkisivujen perusparannus. HRVA.

- 34 Ote pöytäkirjasta, joka tehtiin Helsingin kaupungin maistraatissa 10 päivänä lokakuuta 1967. 7\$. MPKA.
- 35 Myllypuron yhteiskoulu. Rakennusselitys s. 23. Helsingissä 9.8.1966, MPKA.
- 36 Myllypuron yhteiskoulu. Huoneselostus; Rakennusselitys s. 33. Helsingissä 9.8.1966, MPKA.
- 37 Myllypuron yhteiskoulun harjannostajaiset 17.3.1967. Myllypuron yhteiskoulu, Hb I Koulurakennukseen liittyvät asiakirjat, HKA.
- 38 Valkonen 2005, s.123-127
- 39 http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/mjreki/read/asp/r_kohde_det1.aspx?KOHDE_ID=1000011940

Lähteet

Arkistot

- HKA Helsingin kaupunginarkisto.
 Myllypuron yhteiskoulu
 D Toimitteet
 Dd Syystiedonannot
 De Vuosikertomukset
 H Sisällön mukaan järjestetyt asiakirjat
 Ha Koulun perustamiseen ja toimintaan liittyvät asiakirjat
 Hb I Koulurakennukseen liittyvät asiakirjat
 Hb II Lukion rakennushanke
 Hd Luovutuskirja liitteineen
 U Muut asiakirjat
 Ua:1 Rehtori Eero Tawastia koskevaa aineistoa 1965-1976
 Ub:1 Erinäiset koulun toimintaa koskevat asiakirjat 1966-1977;
 Uc:1 Lehtileikkeitä
 Ud:1 Valokuvia
 Ue:1 Muut
- HKMA Helsingin kaupunginmuseon arkisto
 HKTA Helsingin kaupungin kiinteistövirasto, tilakeskuksen arkisto
 HKRA Helsingin kaupungin rakennusviraston arkisto
 HRVA Helsingin kaupungin rakennusvalvontaviraston arkisto
 MPKA Myllypuron peruskoulun arkisto
 SRMA Suomen rakennustaiteen museon arkisto
 KA Kansallisarkisto
 Maanmittaushallitus
 Maanmittaushallituksen uudistusarkisto

Kirjallisuus

- Frey, Torsti; Miettinen, Heikki; Vormala, Timo 1967. Peruskoulu rakennuksena. Arkkitehti 12/1967
- Harvia, Yrjö 1936a. Erikoisselvitys Västersundomin liitosalueesta Sottungsby, Håkansböle, Västersundom, Mellunkylä ja Nordsjön kylä Helsingin maalaiskunnassa.
- Harvia, Yrjö 1940. Helsingin esikaupunkiliitos. Kolmas nide. Lausunnot (mietintö n:o 17).
- Honkanen, Eero 2016. Lapsuusmuistoja Vuosaaren kartanosta. vuosarilehti 2/2016.
- Itälä, Jaakko 1967. Koulu-uudistuksen haaste arkkitehtikunnalle. Arkkitehti 12/1967
- Jetsonen, Sirkka-Liisa 1994. Realismia vai unelmia - 1950-luvun julkisesta rakentamisesta. Teoksessa Sankarus ja arki : Suomen 50-luvun miljö. Nikula, Riitta (toim) Suomen rakennustaiteen museo 1994
- Kailari, Kyllikki 2006. Maalaismaisemista Itä-Helsingiksi. Helsinki: Itä-Helsingin kulttuuriseura Ry.
- Lagerstedt, John 2014. Viaporin maarintama – Retkiopas ensimmäisen maailmansodan linnoitteille. Keuruu. Mitä kuuluu Myllypuroon. Sosiaaliraportti lähiöstä. Maria Niemi (toim.). Helsingin kaupungin tietokeskus. Tutkimuskatsauksia 1998:2.
- Salastie, Riitta 1998 Myllypuro. Rakennusinventointi 1998. Toim. Riitta Salastie, inventointi Heli Virkamäki / Arkkitehtitoimisto Krokfors Virkamäki. Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja. Myllypuron kehittämissuunnitelma 1996-2000. Helsingin kaupunki, lähiöprojekti. 30.9.1996.
- Opintielä. Helsingiläisiä koulurakennuksia 1880–1980, Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto, 2004:12
- Itälä, Jaakko 1967. Koulu-uudistuksen haaste arkkitehtikunnalle. Arkkitehti 12/1967
- Sipari, Osmo 1967. Käytännön koulusuunnittelusta. Arkkitehti 12/1967
- Söderhom, Kimmo 1967. Myllypuron yhteiskoulu. Arkkitehti 12/1967
- Valkonen, Anne 2005. Myllypuro kartanon takamaista monikulttuuriseksi kaupungiksi.

Painamattomat lähteet ja internet

- Myllypuron täydennysrakentamisen suunnitteluperiaatteet. Selostus. Luonnos 23.6.2015. Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto
- Salminen, Anne 2003. Myllypuron Yläasteen Julkisivukorjaus, Yläkivenrinne 4 (45/146/5). Helsingin kaupunginmuseo, lausunto 4.4.2003.

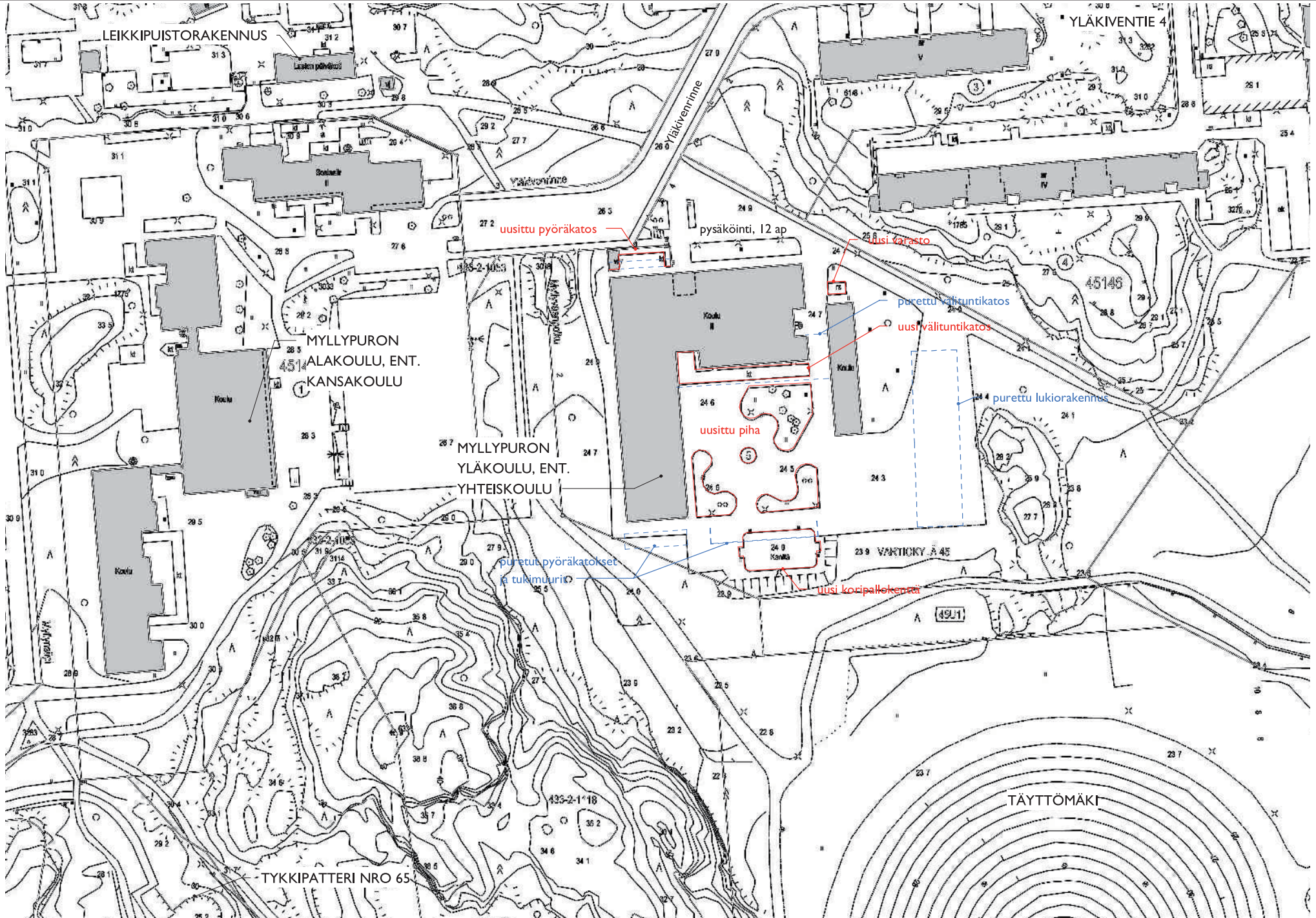

Peruskoulu piharakennuksineen, eteläjulkisivut

Piharakennus pohjois- ja itäjulkisivut

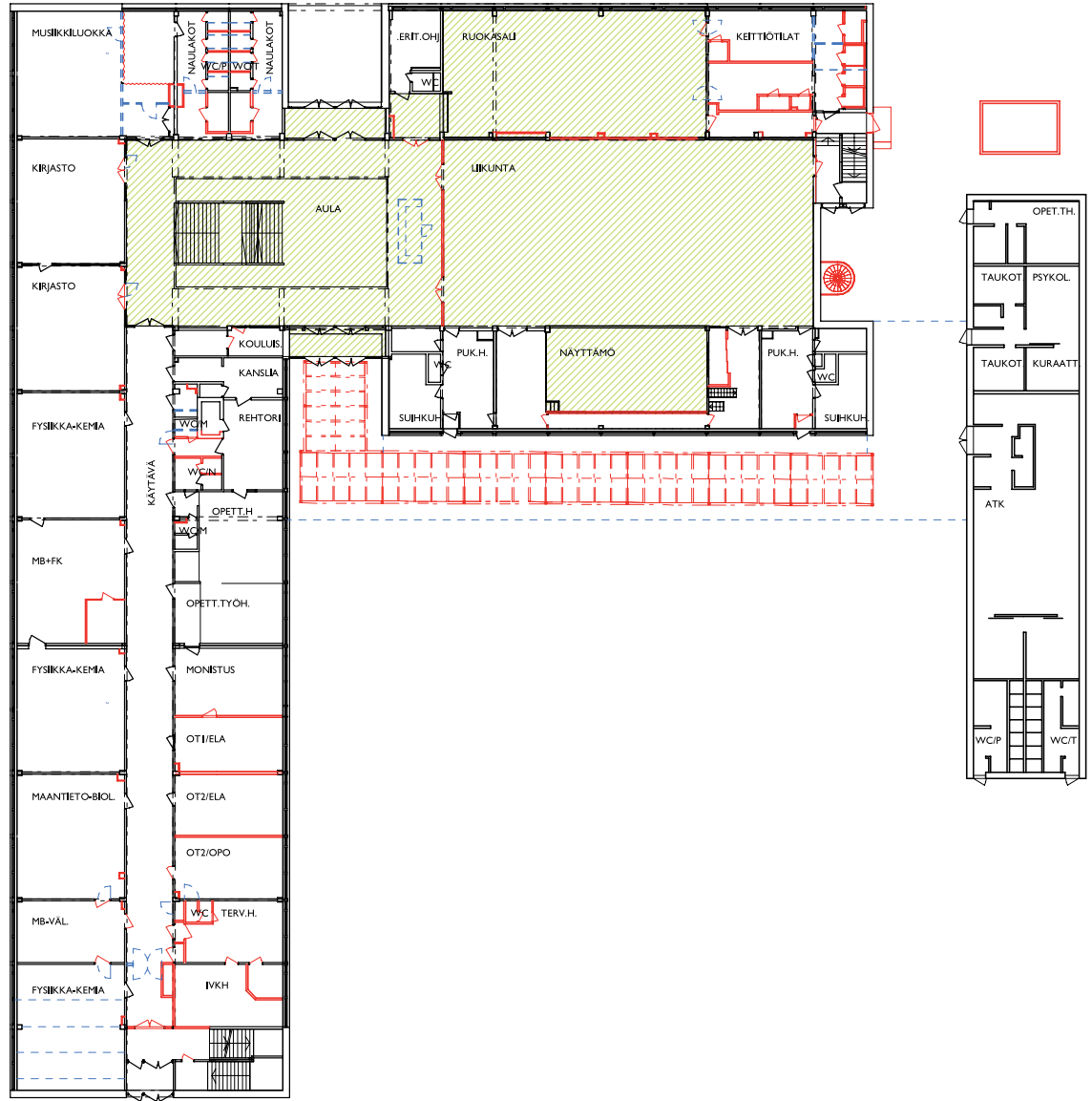
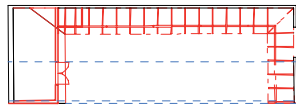

Liite: Kaaviot

Asemapiirros

KAAVIO 1 : 1500

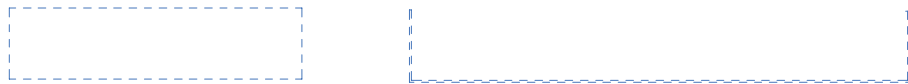
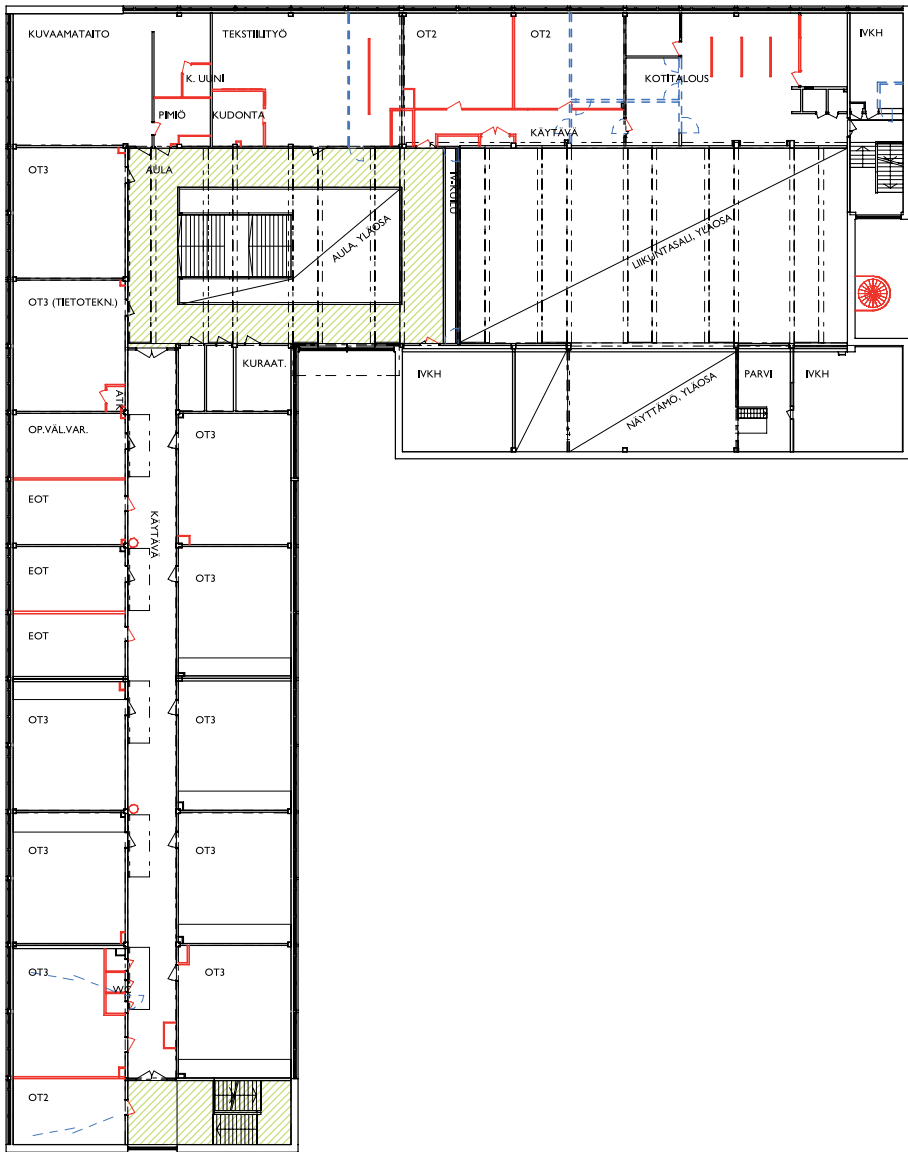

- TILAT ARVLUOKKA A
arvokkaat, pääosin alkuperäisinä säilyneet tilat
- PURETUT RAKENTEET
- UUDET RAKENTEET

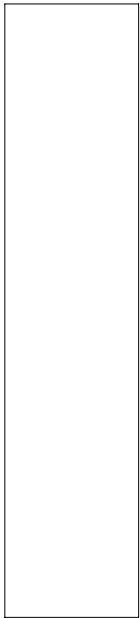

Säilyneisyys ja arvokkaat tilat 1. kerros

KAAVIO 1 : 500

- TILAT ARVOLUOKKA A
arvokkaat, pääosin alkuperäisinä säilyneet tilat
- PURETUT RAKENTEET
- UUDET RAKENTEET

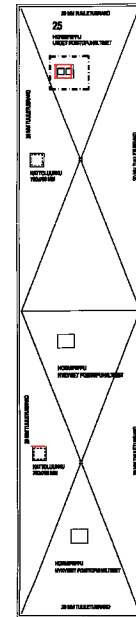
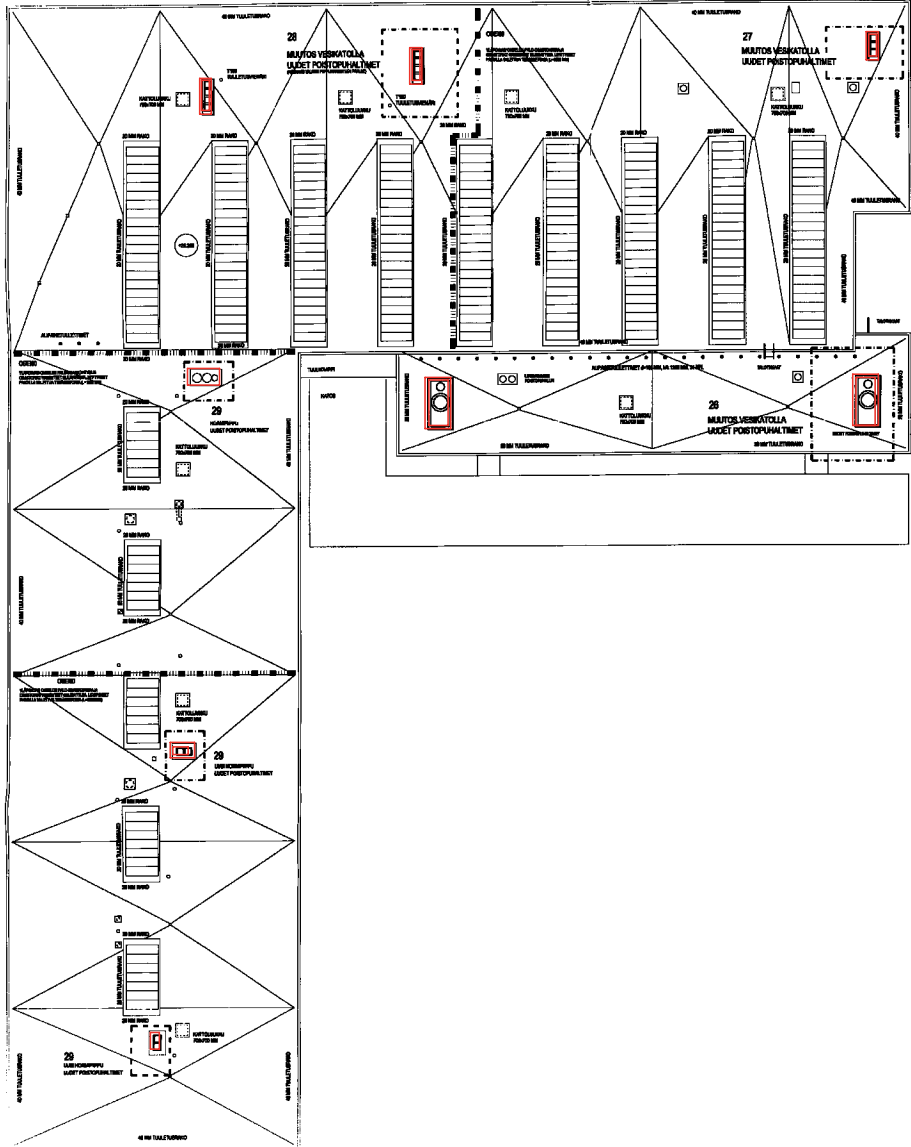

Säilyneisyys ja arvokkaat tilat 2. kerros

KAAVIO 1 : 500

MYÖS MUUT IV-PIIPUT JA KATTOLUUKUT MAHDOLLISETSI UUSIA

--- PURETUT RAKENTEET
--- UUDET RAKENTEET

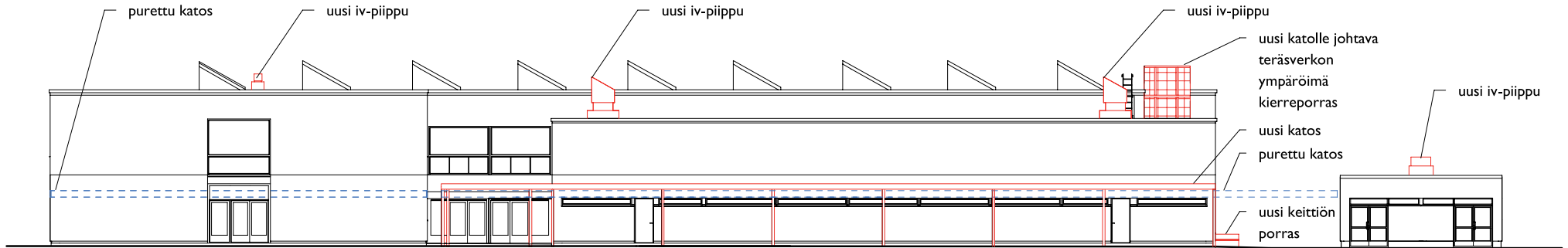

Säilyneisyys kattokuva

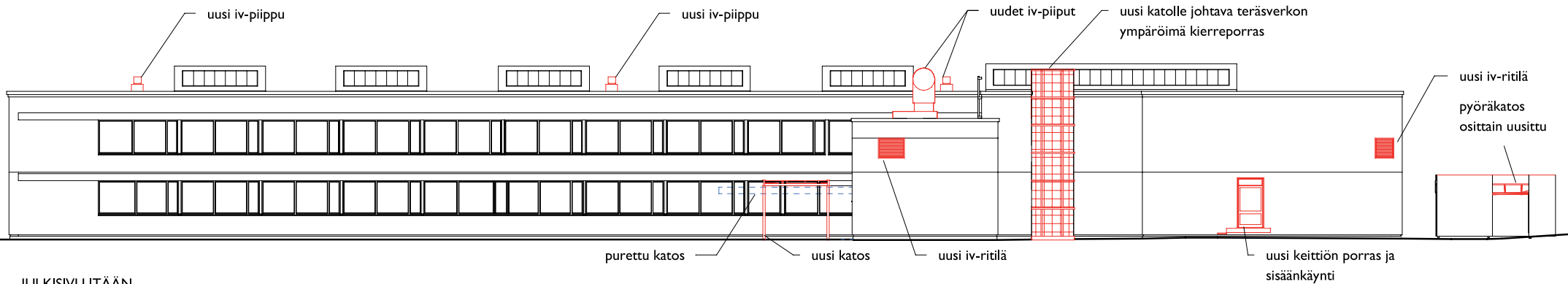
KAAVIO 1 : 500

JULKISIVUN BETONIELEMENTIT, KATTO, IKKUNAT JA ULKO-OVET UUSITTU ALKUPERÄISEN KALTAISINA VUOSIEN
2003-2008 PERUSKORJAUKSISSA

--- PURETUT RAKENTEET
— UUDET RAKENTEET

JULKISIVU ETELÄÄN

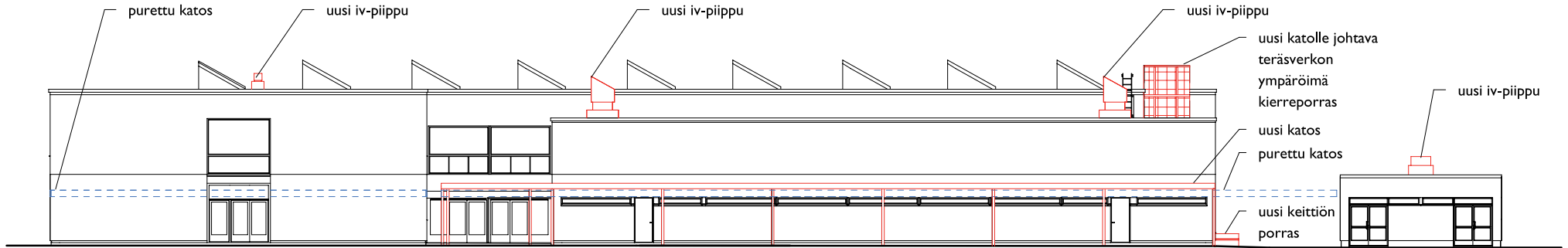
JULKISIVU ITÄÄN

Säilyneisyys julkisivut etelään ja itään

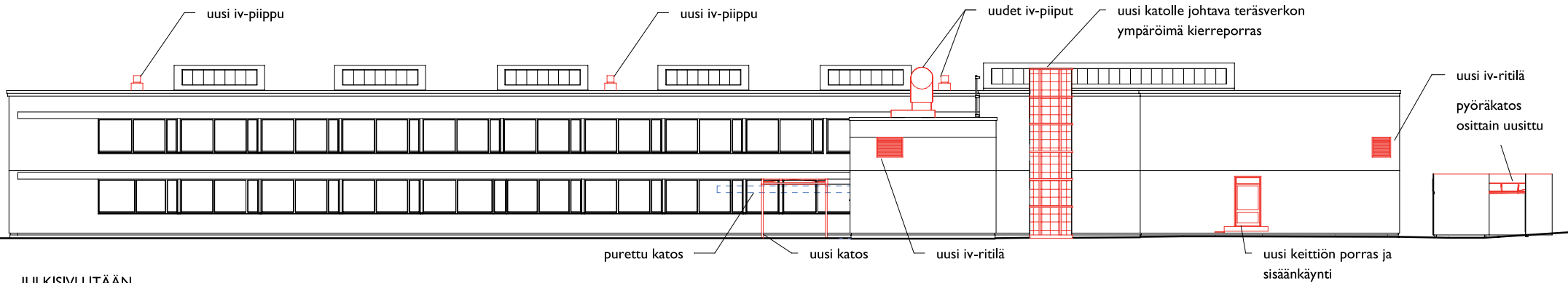
KAAVIO 1 : 300

JULKISIVUN BETONIELEMENTIT, KATTO, IKKUNAT JA ULKO-OVET UUSITTU ALKUPERÄISEN KALTAISINA VUOSIEN
2003-2008 PERUSKORJAUKSISSA

--- PURETUT RAKENTEET
— UUDET RAKENTEET

JULKISIVU ETELÄÄN

JULKISIVU ITÄÄN

Säilyneisyys julkisivut etelään ja itään

KAAVIO 1 : 300

JULKISIVUN BETONIELEMENTIT, KATTO, IKKUNAT JA ULKO-OVET UUSITTU ALKUPERÄISEN KALTAISINA VUOSIEN
2003-2008 PERUSKORJAUKSISSA

--- PURETUT RAKENTEET

— UUDET RAKENTEET

